

TDBD

TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ DERGİSİ

Özgür, mutlu, çağdaş bir Türkiye için

İyi seçmek elimizde

09/2002

Sayı 69 • Eylül 2002

YENİ COLGATE NAVIGATOR

Ağızınızdaki Diş Yüzeylerini Etkili Bir Biçimde Temizleyen Diş Fırçası

Yeni Colgate Navigator - Dişetlerinize karşı duyarlı, plak çıkarmada etkili

Colgate Navigator'ın yeni, bükülebilir lastik fırça başı hastanızın dişlerini fırçalaması esnasında esneyebilecek şekilde dizayn edilmiştir.

Bu eşsiz, bükülebilir fırça başı;

- Fırçalama esnasında dişetlerinde oluşabilecek baskıyı önlemeye yardımcı olur.
- Sert fırçalamadan dolayı oluşabilecek dişeti tahrişini azaltmaya yardımcı olur.
- Ağızdaki ulaşılması zor alanlara ulaşarak plak tabakasını üstün bir şekilde çıkarır.

Colgate Navigator'ın profesyonel fırça sapı;

- Hastanın tutuşuna tam uyumludur.
- El içinde fazla kuvvet sarfetmeden rahatça hareket eder.
- En arkadaki alanlara daha iyi ulaşabilmek için rahatça manevra yapar.

Colgate NAVIGATOR

MÜKEMMEL BİR TEMİZLİK İÇİN YUMUŞAK FIRÇALAMA

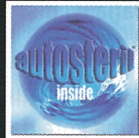
PUMA

plus

Hizmet ve Güvenlik Teknolojileri

Sprey aracılığı ile olabilecek çapraz
iltahaplanma risklerine
karşı maksimum korunma

5 ve 10 saniyede kanalların virüs, spor,
mantar ve bakteriyel
bulaşmalardan arındırılması

Önemli şeyler seri özellikler içinde olmalıdır

CE
0086

Dir.93/42/CEE

CASTELLINI

ISO 9001
TOTAL QUALITY

Güney Diş Deposu Ticaret ve Sanayi A.Ş. - Ahi Evren Caddesi, Polaris İş Merkezi, Kat 7 - Maslak - İstanbul - Türkiye

TEL.+90/212/3460401- FAX.+90/212/3460424

CASTELLINI S.p.A.: Via Saliceto, 22 - 40013 Castel Maggiore (Bo) Italy Tel. +39 051 700877 - Fax + 39 051 701056 - www.castellini.com

Her Açıdan Daha İyi Sonuçlar*

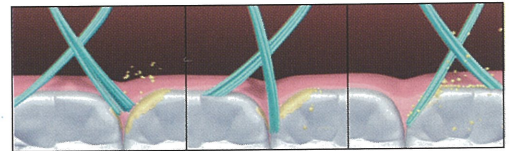

Şimdiye kadar tasarlanan en gelişmiş manuel diş fırçasından görülmemiş olağanüstü sonuçlar.*

Yoğun araştırma ve geliştirme. Oral-B® CrossAction®, diş fırçalama üzerine yapılan çok yönlü bilimsel araştırmaların sonucudur. CrossAction, benzersiz çapraz kıllarından tutuş kolaylığı sağlayan ergonomik tasarımına kadar her özelliği ile tek bir amaca yöneliktir: Hastaların daha iyi diş fırçalamalarını sağlamak.*

Etkin Temizlik. 80'den fazla birebir laboratuvar karşılaştırması ve 16 klinik araştırma ile CrossAction'ın test edilen diğer tüm diş fırçalarına göre daha üstün temizlik sağladığı kanıtlanmıştır.*

Önerebileceğinizin en iyisi. Oral-B CrossAction diş fırçasını hastalarınıza tavsiye ettiğinizde, sadece günümüzün en gelişmiş manuel diş fırçasını önermekle kalmıyor, aynı zamanda onlara her fırçalamada ağız hijyenini önemli ölçüde geliştirme olanağını sunuyorsunuz.*

Farklı yönlerde doğru açılardırılmış benzersiz çapraz kıllar diş aralarına derinlemesine girerek bakteri plağını söker ve temizler.

Oral-B®

CROSSACTION®

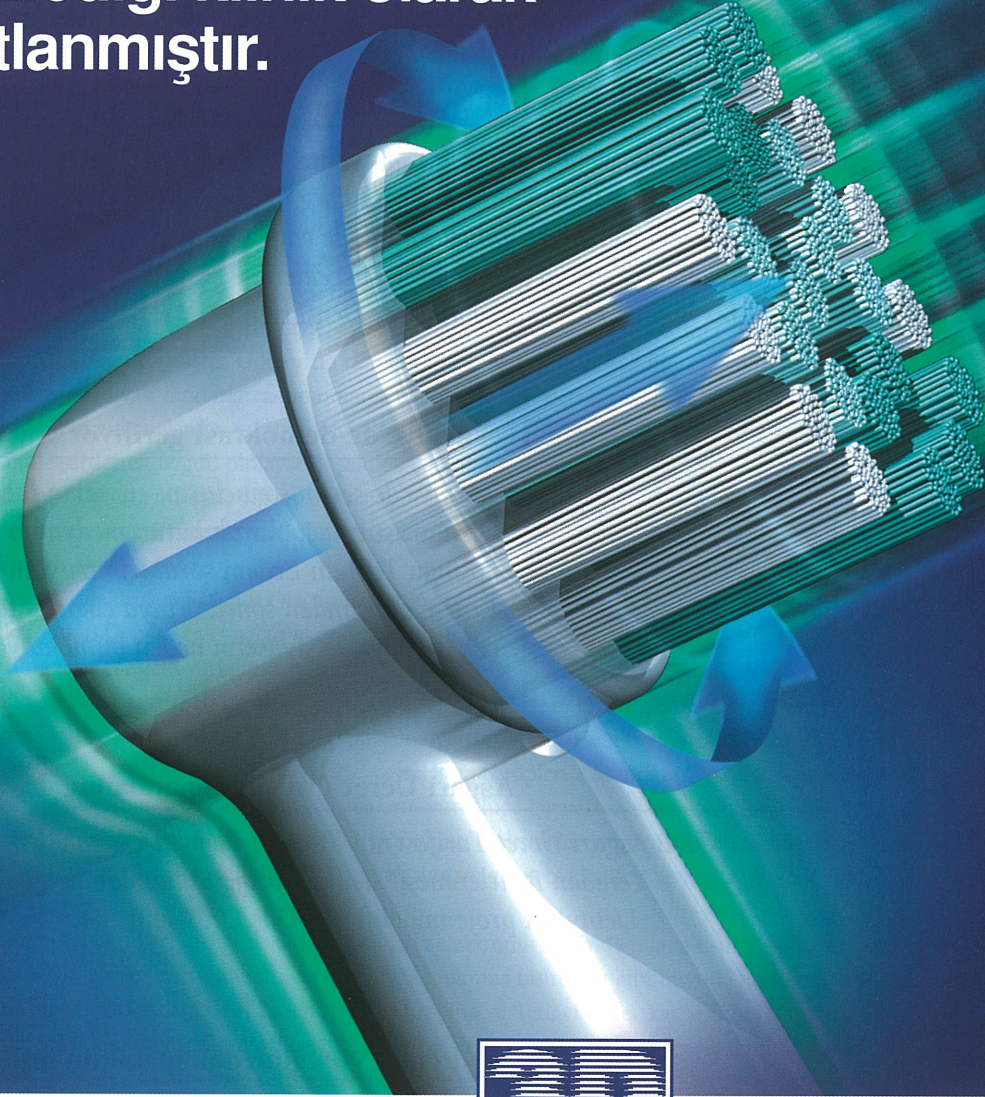
Daha detaylı bilgi için www.oralb.com adresine başvurabilirsiniz.

©2000 Oral-B Laboratuvarları

*AmJ Dent, 13: Özel Sayı

Braun Oral-B Plak Control 3D

Braun Oral-B'nin en gelişmiş elektrikli diş fırçası
Manuel diş fırçalarından
daha hassas, derin ve etkin
temizlediği klinik olarak
kanıtlanmıştır.

Braun Oral-B Plak Control 3D elektrikli diş fırçası

Mikrobiyal dental plağın temizlenmesiyle ilgili bildiğiniz her şey, yeni ve benzersiz 3D sistemine sahip Braun Oral-B Plak Control 3D elektrikli diş fırçası ile değişecek!

Braun Oral-B Plak Control 3D elektrikli diş fırçası, öne-geriye dakikada 20.000 hareketle mikrobiyal dental plağı diş aralarından, dişeti hizasından ve dişlerin yüzeyinden çözerken, dakikada 7600 kez sağa-sola dönüş ile çözülen mikrobiyal dental plağı tamamen temizler.

Braun Oral-B Plak Control 3D elektrikli diş fırçası, dişeti iltihabını geriletme, dişeti kanamalarını azaltma ve lekeleri yok etme konusunda üstün başarı sağlar.^{1,2,3}

Manuel ve elektrikli diş fırçalarına kıyasla daha hassas, derin ve etkin temizlediği klinik olarak kanıtlanan Braun Oral-B Plak Control 3D elektrikli diş fırçasını hastalarınıza güvenle önerebilirsiniz.

BRAUN

Oral-B

(1) Sharma NC, Harici lekeleri çıkarma konusunda elektrikli 2 diş fırçasının karşılaştırılması. J Dent Res 1999; 78 (Sp. Iss.): 414, Abstr.2467.
(2) van der Weijden G.A. et al. Am J Dent 1998; 11:S23-S28. (3) Cronin M. et al., Am J Dent 1998; S17-S21.

Sayı 69
Eylül 2002

Sahibi
TDB Yönetim
Kurulu Adına
Genel Başkan
Prof.Dr. Onur Şengün

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Genel Sekreter
Nezih Yavuz Tan

TDB Yayın Kurulu
Sorumlusu
Tatyos Bebek

TDBD Bilimsel Danışma Kurulu
TDB Eğitim Komisyonu'dur

Yönetim Yeri
ve Yazışma Adresi
Ziya Gökalp Caddesi
No: 37/11
Yenişehir-ANKARA
Tel: (312) 435 93 94
Fax: (312) 430 29 59
www.tdb.org.tr
e mail: tdb@tdb.org.tr

Editöryal üretim ve yapım
Kuzey Ajans
Mirgün Mah.
Şirin Sokak. No:17/2
Reşitpaşa / Emirgan
Sarıyer-İSTANBUL
Tel: (212) 229 64 23 (pbx)
Fax: (212) 229 64 61
e-mail: kuzeya@superonline.com

Editör
Hakan Sürmen
Görsel Yönetmen
Şeref Kartal

Reklam Koordinatörü
Öznur Dulkadir
Reklam Müdürü
Pınar Bostancı
Reklam için başvuru
Tel: (212) 229 64 23 (pbx)
Fax: (212) 229 64 61

TDBD Eylül 2002
69. Sayı 17.000 adet basılmıştır.
TDB üyelerine ücretsizdir.
2 ayda bir,
yılıda 6 sayı yayımlanır

Ofset Hazırlık Studio
Baskı-Cilt Stil Matbaası

TDB Başkanlar Konseyi toplandı

10

6-7-8 Eylül 2002 tarihlerinde Kızılcahamam'da toplanan Başkanlar Konseyi'nin gündeminde Tıpta Uzmanlık Tüzüğü'nden Asgari Ücret Tarifesi'nin bilimsel yöntemlerle tespiti için yapılan çalışmalara kadar birçok önemli konu vardı.

16

En popülerleri www.tdb.org.tr

FDI'nı sıralamasında 12. sırada yer alan TDB web sitesi www.tdb.org.tr, şimdi meslektaşlarımıza görüşlerini ifade edip tartışabilecekleri ya da haberleşebilecekleri bir 'mailing list' sunuyor: Türk DentList

'Türkiye'de demokrasi geriliyor'

20

Türkiye'de seçim sonuçlarını en yakın tahmin eden araştırmacı olarak bütün medyanın peşinden koştuğu Tarhan Erdem sorularımızı yanıtladı. Erdem'e seçimden sonra ortaya çıkacak tablodan çok Türkiye'de siyasetin neden bu noktaya geldiğini sorduk.

12

Asgari Ücret Projesi tamamlandı

"TDB Asgari Ücret Tarifesi'nin Maliyet Temelli Olarak Yeniden Belirlenmesi" ile ilgili proje tamamlandı. Detayları proje müellifi Yrd.Doç.Dr. Çetin Akar anlatıyor.

'Seyircinin yüreğine dokunabildin mi?'

40

Zuhal Olcay, son filmi Hiçbir yerde'nin politik bir film diye sınırlanamayacağını, önemli olanın seyirciye güzel bir hikaye anlatmak ve iyi anlatmak olduğunu söylüyor. Olcay, yoğun programı arasında bizi kırmadı ve sorularımızı yanıtladı.

44

65 milyon yıllık eşsiz hazinemiz: Bor

Uzay teknolojisinden yakıt pillerine kadar birçok alanda kullanılan değerli bir maden, bor. İşin güzel tarafı, bu çok stratejik madende dünya rezervinin %65'i Türkiye topraklarında bulunuyor. Meslektaşımız Hasan Akkoca konuyu enine boyuna inceliyor.

Yeni bir döneme yaklaşırken

Değerli Meslektaşım,

Siyasi iktidarın pembe görüntüler içinde sunduğu ekonomik tablo, bir sabah kalktığımızda yere düşmüş, toplumun bir anda bütün dengeleri ve dinamikleri alt-üst olmuştu.

Tarih, Şubat 2001'i gösteriyordu.

Yaşanan ekonomik krizdeki aşırı döviz artışı ve hasta talepsizliği, dövizle bağlı malzemeler ile sağlık hizmeti veren dişhekimlerinin de ekonomik dengelerini alt üst etmişti.

Uzun süren sıkıntılı bir dönemin ardından, bizleri umutlu beklentilere sürükleyen bir genel seçim atmosferine girmiş bulunuyoruz. Halkımızın yaşam seviyesini layık olduğu çok daha üst seviyelere çıkaracak ve tüm demokratik beklentilerimizi yerine getirecek bir yönetimin iktidara gelmesi, hepimizin ortak dileği.

Anayasamız, 135 inci maddesiyle, Meslek Örgütlerinin faaliyet alanlarını belirleyerek, kuruluş ve çalışmalarını kanunlara dayandırmıştır. Ülkemizin demokratik yapısı içerisinde, hukuki yetki ve sorumlulukları bulunan meslek örgütlerinin, siyasi iktidarlara tanınmama eğilimi, yakın geçmişimizde ciddi boyutlara ulaşmıştır.

İşte bu uygulamalardan en sonuncusu bizleri ve tüm camiamızı derinden üzen; "Tıpta Uzmanlık Tüzüğü" nün ülkemiz şartlarına uygun olmayacak şekilde çıkarılmış olmasıdır. Tüzüğün iptali için Danıştay'da açtığımız dava nedeniyle Danıştay, Sağlık Bakanlığı'ndan görüş sormuştur. Bakanlıktan gelecek cevabı da göz önüne alarak Danıştay'ın kısa sürede tüzükteki yanlışlıkları iptal edeceğini umuyoruz.

Değerli Meslektaşım,

Türk Dişhekimleri Birliği 9.Olağan Genel Kurulu 8-9-10 Kasım 2002 tarihlerinde yapılacaktır.

İki yıllık 8.Dönem çalışmaları ekonomik krizin gölgesinde ve etkilerinde devam etmiş ve bu günlere ulaşmıştır. Bu dönemde mesleki varlığımızın kurumsal yazılı belgelerinden olan; Disiplin Yönetmeliği, Anlaşmalı Dişhekimlerinin Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik değişiklikleri, Bilim Araştırma Teşvik ve Hizmet Ödülleri Yönergesi, Dayanışma ve Afet Fonu ile Hasar Tespit Yönergeleri, Hasta-Hekim ve Meslektaşlararası Uyuşmazlıklarda Hakem Atama Yönergesi, Dişhekimleriyle Hasta veya Hasta Sahipleri Arasındaki Uyuşmazlıklarda Bilirkişi Atama Yönergesi, Kongre ve Fuar Yönergesi gibi çalışmaların yürürlüğe girmesi sağlanmıştır. "Dişhekimliği Deontoloji Tüzüğü" ve "Dişhekimliği ve Türk Dişhekimleri Birliği Kanunu" çalışmaları tamamlanarak Sağlık Bakanlığı'na teslim edilmiştir.

8 ve 9 uncu Uluslararası Bilimsel Kongrelerimizin geniş bir katılım ve başarıyla sonuçlanması, bizleri son derece mutlu etmiştir.

Türk Dişhekimleri Birliği ve Odalar arasında elektronik ortamda bilgi akışının sağlanmasının yanı sıra tüm Odalarımızdaki yazışmaların tamamıyla bilgisayar ortamına taşınması gibi büyük ekonomik boyutlu projeler tamamlanmıştır. Türk Dişhekimleri Birliği Asgari Muayene ve Tedavi Ücret Tarifesinin bilim adamlarınca 9 ay gibi uzun bir çalışma dönemi içerisinde; emek, maliyet ve işletme giderleri dikkate alınarak; "değişken maliyetler" "sabit maliyetler", "hayat standardı giderleri" gibi faktörler göz önüne alınarak tespiti yapılmış ve çalışmada son aşamaya gelmiştir.

Çeşitli konulardaki bilimsel ve mesleki yayınları, mesleğin ve meslektaşlarımızın, pek çok sorununun çözümü yönündeki girişimleri, yurt dışı ve yurt içindeki başarılı temsil çalışmaları ile Türk Dişhekimleri Birliği meslek örgütü olmanın gereklerini yerine getirmeyi sürdürmüştür.

Bu çalışmalara katkıda bulunan tüm odalarımıza, Merkez Yönetim Kurulu adına şükranlarımı sunuyorum.

Değerli meslektaşım,

Genç bir örgüt olmamıza rağmen koşulmuş büyük bir maraton vardır. Örgütümüzün kurulmasından bu güne değin her kademesinde görev almış tüm meslektaşlarımızın özverili çalışmalarıyla bu günlere gelinmiştir.

Her dönem gibi 9.Olağan Genel Kurulla TDB için daha pek çok kazanımların elde edileceği yeni bir dönem başlayacak ve başarı yine hepimizin olacaktır.

Birikimler ve kazanımlar daha büyük ve daha nitelikli sonuçlara gebe olmalıdır.

Sevgi gücümüz, birlik ruhumuzdur.

Sevgi ve saygılarımla.

Prof.Dr. Onur Şengün
TDB Genel Başkanı

*TDB Genel Sekreteri Nezih Yavuz Tan,
TDB'nin son iki aylık çalışmalarının değerlendirmesini yaptı*

Web sitemiz popülerlikte dünya 12.si

Sorunlarımız ve çözüm önerileri ile dayanışmamız için geleneksel olarak yapılan bir anlamda mini genel kurul niteliğini taşıyan, "Türk Dişhekimleri Birliği Başkanlar Konseyi" 6,7,8 Eylül 2002 tarihlerinde Ankara Kızılcahamam'da yapıldı.

Önemi ve her zaman güncelliğini koruması nedeniyle "Türk Dişhekimleri Birliği Asgari Ücret Tarifesi" üzerinde yaptığımız; "Bilimsel Metotlarla, Maliyet Temelli Olarak Yeniden Belirlenmesine ve Güncellenebilmesine Yönelik Çalışmalar"ın sonuçlanmadan önce oda başkanlarımızca tartışılabilmesi için proje sorumlusu Hacettepe Üniversitesi Sağlık İdaresi Yüksek Okulu öğretim üyesi Yrd.Doç.Dr.Çetin Akar tarafından bir sunum yapılmıştır.

Biri hariç, tüm oda başkanlarımızın katıldığı konsey, bir önceki dergimizde duyurduğumuz gündemindeki konuları, oda başkanlarımızın da katkılarıyla son derece verimli bir çalışma yaparak gerçekleştirilmiştir.

ABD'nin 11 Eylül bahanesiyle emperyalizmin dünya çapında egemenliğini ve doğal kaynaklar üzerinde denetimine yönelik, uluslararası kamuoyu desteği olmayan, Irak'a yönelik müdahale düşüncesine şiddetle karşı çıktığımız yolumdaki basın bildirisiyle konsey çalışmalarını sonuçlandırmıştır.

İzmir'de gerçekleştirilen 9. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi Meslek Sorunları Sempozyumu içerisinde görüşülen "Kamu ve Özel Sağlık Kuruluşlarında Ağız ve Diş Sağlığı Hizmet Sunumunda Sorunlar ve Çözüm Önerileri" kurultayının sonuç raporları kitap haline getirilerek, Sağlık Politikalarını planlayıp oluşturan ve yürüten kurumlarımıza katkı sağlaması amacıyla; Odalarımıza, Fakültelerimize, Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı, Sosyal Sigortalar Kurumu ve Kurultay Katılım-

cıları ile Basına gönderilmiştir.

İlki 2000, İkincisi 2001 yılında gerçekleştirilen Türk Dişhekimleri Birliği ve Colgate'in, Sağlık Bakanlığı'nın desteği ile düzenlediği "Diş Koruma Günleri" ile ilgili hazırlıklarımız sonuçlanmıştır. 7-26 Ekim 2002 tarihlerinde gerçekleştirilecek olan kampanyaya bu yılda 2864 gönüllü meslektaşlarımız katkıda bulunarak destek vermişlerdir.

Devlet Planlama Teşkilatı 7. ve 8. Beş Yıllık Kalkınma Planlarında Sağlık insan gücüne gereksinim bulunmadığı belirtilmesine rağmen Ankara ile adeta bütünleşmiş 70 km uzaklıktaki Kırıkkale Üniversitesi bünyesinde maalesef bir Dişhekimliği Fakültesi kurulmuştur. Fakültelerin kurulmasıyla ilgili tepkilerimizi ilgili tüm kurumlara bildirmemizin yanı sıra hukuki alt yapısının araştırılarak iptali yolunda girişimlerimiz devam etmektedir.

Yurt dışı ilişkilerimiz son derece olumlu bir şekilde sürdürülmektedir. 1-5 Ekim 2002 tarihleri arası Avusturya'nın başkenti Viyana'da yapılacak Dünya Dişhekimleri Birliği (FDI) kongresine, Türk Dişhekimleri Birliği 4 delege ile katılacaktır.

TDB 8.Olağan Genel Kurulunun bizlere verdiği görev çerçevesinde hazırlanan Kongre ve Fuar Yönergesi Odalarımızın önerileri de dikkate alınarak Merkez Yönetim Kurulumuzun 22.09.2002 tarihli toplantısında kabul edilerek yürürlüğe girmiştir.

İzmir'de gerçekleştirilen TDB-Dekanlar toplantısında araştırılması istenen "Halkın Sahte dişhekimlerine gitme alışkanlığı nedenleri" üzerine yapılan çalışma Odalarımızın da katkılarıyla Merkez Yönetim Kurulumuzun 22.09.2002 tarihli toplantısında son şekli verilmiştir. Bu çalışma sonuçları Fakültelerimizin yanı sıra ilgili kurum ve kuruluşlara gönderil-

miştir.

TDB Dergisi dağıtımındaki şikayetlerin en aza indirilmesi için bazı Odalarımızın istekleri doğrultusunda, 68. sayıdan başlayarak dergiler üye sayılarına göre Odalarımıza toplu olarak gönderilmeye başlanmıştır. Bu Odalarımız, üyelerine dergi dağıtımını kendileri gerçekleştireceklerdir.

TDB, Sağlık Bakanlığı tarafından yeni oluşturulan "Ağız ve Diş Sağlığı Danışma Komisyonu"nun yapacağı ilk toplantısına davet edildi. Toplantının gündemi içinde;

- 1- Kamu kuruluşlarında ağız ve diş sağlığı hizmet sunumunda sorunlar ve çözüm önerileri
- 2- İlköğretim okullarında flor gargarası uygulama projesi.
- 3- Ağız ve diş sağlığı konusunda hazırlanacak eğitici broşürlerin, Ana Çocuk Sağlığı Genel Müdürlüğünce dağıtımının yapılacağı eğitim projesi.
- 4- 6-12 yaş arası çocuklarda ağız ve diş sağlığı eğitim projesi.
- 5- Ağız ve diş sağlığı eğitim programlarının kişilerde davranış değişikliğine dönüştürme nedenlerinin araştırılması projesi.
- 6- Kamu kurumlarında diş hastalıkları nedeniyle sağlık giderlerinde görülen artışların araştırılması ve gerekli önlemlerin alınması projesi, konularının yer almasını istediğimizi bildirdik.

www.tdb.org.tr. adresli web sitemizde meslektaşlarımıza özel yeni bir "Haberleşme Listesi" oluşturulmuştur. "Türk DentList" Türk Dişhekimleri Birliği'nin kurduğu ve ülkemizdeki tüm dişhekimlerinin doğal üyesi olduğu bir haberleşme listesidir. Liste başta mesleki konular olmak üzere her konuda görüş, tartışma, fikir alış veriş yapılmasını hedefleyen bir internet ortamı olarak planlanmıştır.

Üyeler listeye özgürce e-mail gönderebilir, alabilir, dilerlerse listenin web sayfasını kullanarak dosyalarını-resimlerini paylaşabilir, anketlere katılabilir, chat yapabilir database-bodur marks- calendar bölümlerine eklemeler yapabilirler.

TDB Web Sitesi (FDI) Dünya Dişhekimleri Birliği sıralamasında 12.sırada. FDI'nın üye ülkeler arasında internet web sayfaları üzerinde yaptıkları araştırma sonuçlarına göre, TDB İnternet web sitesinin en popüler siteleri arasında 12. sırada yer almaktadır. Sıralama en çok ziyaret edilen, diğer web sitelerinde linki bulunan ve arama motoru sayısı bakımından değerlendirilmiştir. Bu sonuç web sitemizin güçlülüğünün yanı sıra meslektaşlarımızın bilgisayar kullanımının hızla artmakta olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Avrupa Birliği (AB) Avrupa Birliği Komisyonu Genişleme Genel Müdürlüğüne bağlı olarak aday ülkelere AB müktesebatının üstlenilmesi ve uygulanmasına yönelik olarak Başbakanlık Avrupa Birliği Genel Sekreterliğince yürütülen; nite-liklerin ve yüksek öğrenim diplomaları-

nın karşılıklı tanınması ve mesleki eğitim konularındaki dişhekimliği mesleği ve ilgili direktiflerinin görüşüldüğü 9-13 Eylül 2002 tarihlerinde toplantılara, TDB 4 temsilci ile katılmıştır. Bu toplantıların AB uyum yasaları çıkana kadar süreceği tahmin edilmektedir.

Türk Dişhekimleri Birliği 9.Uluslararası Dişhekimliği Kongresi, TDB ve Dişhekimliği Fakültesi Dekanları toplantısında meslektaşlarımızın kendilerini eksik hissettikleri konularda kurs ve yetkinleşme programları düzenlemesine karar verilmesi nedeniyle, www.tdb.org.tr. adresli web sayfamızda yapılan "Anket" sonuçları Dişhekimliği Fakülte Dekanlıklarına gönderilmiştir.

Anket sonuçlarına göre;

Endodonti:%30

Ortodonti:%22

Protez:%19

Cerrahi: %15

Periodondoloji:%5

Pedodonti:%3

Tedavi :%2

Konularında meslektaşlarımız kurs ve yetkinleşme programları düzenlenmesini

talep etmişlerdir.

17-21 Haziran 2003 tarihlerinde Antalya'da gerçekleştirilecek olan TDB 10.Uluslararası Dişhekimliği Kongresi çalışmalarını Antalya Odamızla eşgüdüm içerisinde sürdürülmektedir. Kongreyi düzenleyecek firmanın seçiminden sosyal etkinliklere kadar pek çok konu süratle organize edilmektedir.. Bu arada Gala gecesi için Aspendos Antik Tiyatrosunun tahsisi sağlanmıştır.

Bir önceki sayımızdan bu yana 88 meslektaşımıza daha SDE sertifikaları gönderilmiştir. Türk Dişhekimleri Birliği olarak üye sayısı 300'ün altında olan Odalarımızdan Sürekli Dişhekimliği Eğitim etkinliği düzenleyen altı odamıza maddi destek sağlanmıştır.

Değerli Meslektaşım,

8,9,10 Kasım 2002 tarihlerinde yapılacak TDB 9.Olağan Genel Kurul hazırlıkları başlamıştır.

Genel Kurul ile başlayacak yeni dönemin dişhekimliği mesleği ve meslektaşlarımıza yeni kazanımlar getireceği inancıyla sevgi ve saygılarımı sunuyorum. **T**

Okur Mektubu

Irak krizi, hekimlik yemini ve biz

Ben savaşa karşıyım;

Çünkü hekimlik yemini ettim,

Çünkü "Ulusun yaşamı tehlikede olmadıkça savaş bir cinayettir" diyen ATATÜRK'ün evladıyım,

Çünkü barışçıyım,

Çünkü çağdaşım,

Çünkü eğitimliyim,

Ben Türkiye'nin başı dik, vicdanı hür, sorumluluk sahibi hekimiyim. Deneyerek gördüm ki, olası savaş sınırlarının dışında da olsa benim insanlarıma kötü etkileyecektir. En temel hakları olan "sağlıklı yaşama hakkını" direkt ve indirekt olarak gasp edecektir. Zaten had safhada var olan sağlık finansmanı sorununu daha da kamçılacak, sağlığa ayrılan bütçeyi daraltacak, insanların ağız-diş sağlığı sorunlarını dolaylı olarak arttıracak, ileri yönelik muhtemel sorumluluk içeren sağlık politika ve yapılanmalarını geciktire-

cektir.

Biliyorum ki, daha önceki Irak operasyonu, insanlarıma ödenemeyecek yeni mali külfetler yükledi. Hele ki haklı olup olmadığı dahi çok rahatça tartışılabilecek bir savaş... Ama olsun, ben bunu irdelemiyorum şimdilik.

İnsanlarımın, sağlık hizmetlerinden adil ve etkin olarak nasıl faydalanabileceklerini düşünür ve planlarken, sağlık hizmeti sorunlarımızın üst seviyede olduğu bir sırada, ülkenin birebir içinde olmadığı, sorumlusu, sebebi ve hedefi olmadığı bir bölgesel krizden dolayı, kendi hedeflerimden geri adım atmaya zorlanamam.

Laik, demokratik ve sosyal hukuk devleti utkumu, sağlıklı toplum oluşturma hedefimi engelleyebilecek ya da sekteye uğratabilecek tüm gelişmelere karşıyım.

Ben, emperyalizme karşı özgürlük savaşı verilerek kurulmuş TÜRKİYE'nin DİŞHEKİMİ'yim.

Dişhekimisi Oğuz M. Sönmez
Denizli Dişhekimleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi

Türk Dişhekimleri Birliği
Başkanlar Konseyi 6-7-8 Eylül
2002 tarihlerinde
Kızılcahamam'da toplandı.
TDB 9. Olağan Genel Kurulu
öncesindeki son başkanlar
konseyi toplantısının yoğun bir
gündemi vardı. Toplantıda
ABD'nin Irak'a yönelik
beklenen operasyonuna karşı
bir bildirge hazırlanması
kararı da alındı.

Başkanlar Konseyi Kızılcahamam'da toplandı

TDB Başkanlar Konseyi toplantısı 6-7-8 Eylül 2002 tarihlerinde Ankara, Kızılcahamam'da yapıldı. Toplantının gündemi şöyleydi:

- Türk Dişhekimleri Birliği Çalışmaları Hakkında Bilgilendirme,
- Odaların Çalışmaları ve Sorunları,
- Tıpta Uzmanlık Tüzüğü,
- "Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri Asgari Ücret Tarifesi"nin Bilimsel Metodlar-

la, Maliyet Temelli olarak yeniden belirlenmesi ve güncellenmesine yönelik yapılan çalışmaların değerlendirilmesi,

- Ağız ve diş sağlığı alanında sosyal güvenlik ve sigorta sistemleri,
- Türk Dişhekimleri Birliği-DİŞSIAD ilişkileri,
- Yasalar, yönetmelikler ve uygulama sorunları,
- Sağlık Bakanlığı ve hükümet ile iliş-

kiler,

- Genel kurul önerge, yönerge ve yönetmelik tekliflerinin görüşülmesi.

TDB'nin son dönem çalışmaları hakkında Genel Sekreter Nezih Yavuz Tan'ın verdiği bilgiler ve oda yöneticilerinin sorularının ardından diğer gündemlere geçildi. Odaların çalışmaları ve sorunları konusunda Ankara ve Kocaeli illerinde ortaya çıkan Tıbbi a-

B a ş k a n l a r t o p l a n t

Tolga Kutsal

Tekirdağ Dişhekimleri
Odası Başkanı

Toplantının çok güzel geçtiğine inanıyorum. Organizasyonu yapan Ankara Dişhekimleri Odası'na da çok teşekkür ediyoruz. En çok konuştuğumuz konu Sağlık Bakanlığı'nın yakın bir zamanda çıkartmış olduğu Tıpta Uzmanlık Tüzüğü. Tıpta Uzmanlık Tüzüğü bildiğiniz gibi dişhekimliğinde de uzmanlık dallarının beşe çıkarılmasını içeriyor. Bu kabul edilemez bir durum. Bu durumda ülke hekimsiz kalacaktır. Sonuçta dişhekimleri burada sadece muayene edip uzmana sevk edecek bir konuma düşürülecektir. Bu konu bizim 1219 sayılı kanunumuza da tamamen ters düşen bir olaydır. Sağlık Bakanı da yaptığımız görüşmelerde "bunda bir hata olduğunu, kanunun bu şekilde hazırlanmadığını, sadece bir yanlışlıktan dolayı bu şekilde çıktığını" söylüyor. Şu anda olay Danıştay'da, umuyoruz Danıştay'dan geri döner. Biz de ileride yapacağımız hizmetleri daha sağlıklı bir şekilde planlayabiliriz.

Yusuf Kılıç

Muğla Dişhekimleri
Odası Başkanı

Çok verimli bir toplantı oldu. İki anlamda tabii. Birincisi değişik bölgelerden gelmiş oda başkanları birbirimizi tanıdık ve yakınlaştık. Diğer taraftan da hem odalarımızın bölgesel sorunlarını hem de her anlamda mesleğimizin sorunlarını tartıştık. Yapılanları ve yapılacakları burada tartıştık. Kendi düşüncelerimizin yanında diğer arkadaşlarımızın da düşüncelerini dinledik. Birlikte bir nevi beyin jimnastığı yaptık. Bu anlamda da çok verimli olduğunu ve eksik kalan bir şey olmadığını düşünüyorum, bence tatmin edici bir toplantıydı.

Cem Faruk Eren

Manisa Dişhekimleri
Odası Başkanı

Bu defa yapılan başkanlar konseyi toplantısının en azından en yakın tarihli İzmir'de yapılan toplantıdan çok daha verimli geçtiğini, konulara hem delegasyonun, başkanların hem de merkez yönetimin daha hakim olarak geldiğini gördüm. Gündem zaten yeterli derecede doluydu. Ama genel kurula girecek olmamız, genel kurulun yakın olması sanıyorum bu başkanlar konseyi toplantısına damgasını vurdu.

tıkların toplanmasıyla ilgili problemler ve tıbbi atık kavramı önemli bir yer tuttu. Bu konuda İstanbul'daki uygulamalar ve İDO'nun çalışmaları aktarıldı. "Tıbbi Atık" kavramıyla ilgili İDO Genel Sekreteri Ali Gürlek bilgi verdi.

"Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri Asgari Ücret Tarifesi"nin Bilimsel Metodlarla, Maliyet Temelli olarak yeniden belirlenmesi ve güncellenmesine yönelik olarak Hacettepe Üniversitesi Sağlık İdaresi Yüksekokulu öğretim üyesi Yrd.Doç.Dr. Çetin Akar'a yaptırılan ve sonuçlanan projeye ilgili bilgiler verildi.

Ağız ve diş sağlığı alanında sosyal güvenlik ve sigorta sistemleriyle ilgili olarak TDB adına konunun uzmanlarıyla yapılan ve serbest çalışan dişhekimlerini çok yakından ilgilendiren çalışmalar bitim aşamasına geldi. Çalışmanın son durumu ve geldiğimiz nokta hakkında TDB MYK üyesi Necati Hilmi Küçük yıldız bilgi verdi.

Toplantıda DİŞSİAD'LA süregelen ilişkiler de tartışıldı. Bu konuda oda yöneticileri TDB'nin alacağı tavır destekleyeceklerini ifade ettiler. TDB MYK üyesi Ali Yakar'ın önerisi üzerine Başkanlar Konseyi "Irak'ta Savaş Hayır" bildirisini imzaladı.

Türk Dişhekimleri Birliği Başkanlar Konseyi Basın Bildirisi

Irak'ta Savaş Hayır

Ülkemiz insanları, ülkede yaşanan kargaşa, ekonomik kriz, işsizlik yanında bir de Irak'a askeri müdahale olasılığının sıkıntısını hissetmektedir. Ayrıca gelişmekte olan demokrasimizin de yara alacağı kanısındayız.

ABD'nin 11 Eylül bahanesiyle emperyalizmin dünya çapında egemenliğini ve doğal kaynaklar üzerinde denetimini pekiştirmeye yönelik uluslararası hukuka aykırı savaş senaryosuna karşı bölgede dostluk ve kardeşliğin egemen olması halkımızın acil gündemlerden birisini oluşturmaktadır.

Ulusların kamuoyu desteği olmadan Irak'a yapılacak müdahale sonucu, çıkması olası sıcak savaşın bölge halklarına büyük bir yıkım getireceği bellidir. Bu savaşa müdahil olunması durumunda ise çok ağır ekonomik kayıplara uğrayacağımız ve içinde bulunduğumuz ekonomik krizin altından kalkılmaz bir hale dönüşeceği kesindir. Bir koyup üç alacağız heveslendirmesiyle ve anlayışıyla baktığımız körfez krizinin getirdiği ekonomik kayıpları bütün ülke yaşadığı gibi özellikle yakın bölge insanlarımız da kayıpların altından kalkamamışlardır.

Türk Dişhekimleri Birliği Merkez Yönetim Kurulu ve Başkanlar Konseyi, barışın egemen olması gerekirken savaş çağrıları yapılmasına ve hukuka aykırı savaş senaryosuna şiddetle karşı çıktığımızı belirtiriz.

iyi değerlendirdi

Necip Enver Demirel

Sakarya Dişhekimleri
Odası Başkanı

Bahaettin Dağlıoğlu

Balıkesir Dişhekimleri
Odası Başkanı

M. Bayram İlkimen

Denizli Dişhekimleri
Odası Başkanı

Başkanlar Konseyi toplantısı özellikle merkez genel kurul öncesi başkanların bir araya gelip hem bugüne kadar birikmiş olan konuların tartışıldığı hem de önümüzdeki kongreye yönelik fikir teatisinde bulunulan bir toplantı oldu. Dişhekimlerinin bugüne kadar birikmiş ve son günlerde biraz daha artmış olan sorunlarıyla ilgili konuları detaylı bir şekilde tartışmış olduk. Başarılı bir toplantı oldu.

Birincisi özellikle uzmanlık meselesinde Sağlık Bakanlığının yapmış olduğu büyük bir hata var. Pratisyen dişhekimliği diye bahsedilen dişhekimlerinin uzmanlık tüzüğüne yazılan dördüncü maddeden sonra hiçbir iş yapamayacak hale gelmiş olması ve bununla ilgili Birliğin ve odaların çok ciddi çalışmalarının devam etmesi gerekiyor. Bence şu anda Türkiye'deki dişhekimlerinin en önemli sorunlarından birisi bu. Arkadaşların genel kurul öncesi düşüncelerini birbirine aktardıkları bir toplantı olması nedeniyle güzel geçti.

Bugüne kadar oda ve birlik yönetimlerinin özveriyle çalıştıklarına inanıyorum. Ama değişen dünya şartlarında artık problemlerin tespit edilip, bunu profesyonel kurullarca halledilmesi gerekir. Bu durumda sanırım daha eksiksiz çalışırız ve üyelerimize daha doygün bir hizmet verebiliriz bence. Zira bizler amatör ruhla hareket ettiğimiz için ayrıntılarda boğulup kalıyoruz. O yüzden bazı sıkıntılar yaşıyoruz. Onun dışında güzel bir toplantıydı. Odaların başkanlarını birbiriyle ve yönetimle kaynaştıran bir toplantı oldu.

Başkanlar Konseyi toplantısı gerçekten organizasyon olarak güzel. Sorunları tartışılması sırasında çok yararlı bilgiler edindiğimiz kanısındayım. Birçok konunun olabildiğince tartışıldığı düşüncesindeyim. Gündemde ne varsa hepsi görüşülüyor. Hepsi eşit ağırlıkta konular. Uzmanlık konusunun tartışılma mecrası belli; O konuda zaten görüşlerimizi de zaman zaman dile getiriyoruz. Oda olarak hem uzmanlık konusunda hem de diğer gündem maddelerinde TDB'nin arkasındayız her zaman. Aynı düşüştüğümüz konu yok.

Asgari Ücret Projesi tamamlandı

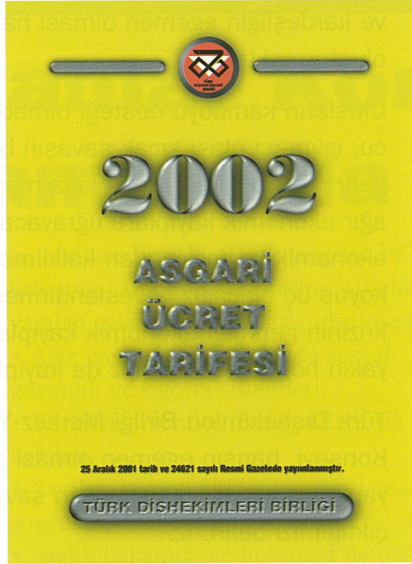
"Türk Dişhekimleri Birliği Asgari Ücret Tarifesi'nin Maliyet Temelli Olarak Yeniden Belirlenmesi" ile ilgili proje tamamlandı. Proje müellifi Hacettepe Üniversitesi Sağlık İdaresi Yüksekokulu öğretim üyesi Yrd.Doç.Dr. Çetin Akar, projeye ilgili sorularımızı yanıtladı.

TDBD: Proje fikrinin doğuşu hakkında bilgi verebilir misiniz?

Çetin Akar: Proje fikri, halen uygulanmakta olan Asgari Ücret Tarifesi'nin hesaplanmasına esas teşkil eden katsayıların güncellenebilmesi ve özellikle serbest çalışan dişhekimlerinin Tarife üzerindeki eleştirilerine bilimsel bir metotla çözümler üretilmesi amacıyla Türk Dişhekimleri Birliği tarafından geliştirilmiştir. Birlik, bu konu üzerinde köklü bir çalışma yapmaya karar verdikten sonra sağlık sektöründe bu alanda çalışan bilim adamları ile teması geçmiş ve bu kapsamda tarafıma da ulaşılmıştır.

TDBD: Birliğin böyle bir proje konusunda sizinle işbirliği içerisine girmesinde neyin etkili olduğunu düşünüyorsunuz?

Ç.A.: Sağlık sektöründe yapılacak maliyet araştırmaları multidisipliner çalışmalar gerektirmektedir. Ancak multidisipliner çalışmalarda uyum ve başarı, mümkün olduğunca birbirine yakın disiplinler arasında sağlanacak işbirliği ile gerçekleşmektedir. Bu nedenle salt işletme kökenli bir muhasebe-finance uzmanının bu sahada yapılacak çalışmalarda yeterince başarılı olması güçtür. Bir sağlık bilimi lisansiyeri (Sağlık İdaresi Yüksekokulu mezunu) olarak yaptığım işletme (muhasebe-finance) yüksek lisans/doktora eğitiminin ve uzun yıllar sağlık sektöründe yaptığım maliyet çalışmaları ve yayınlarımın, böyle bir projenin yürütülmesi için seçilmemde etkili olduğunu düşünüyorum.

TDBD: Proje süreci hakkında bilgi verebilir misiniz?

Ç.A.: Proje ile ilgili istek Birlik yetkililerince tarafıma iletildiğinde proje ile ilgili bir fizibilite çalışması yapıp, projenin ne şekilde yapılabileceğini belirledim. Tarife ile ilgili olarak tasarladığım modeli bir öneri raporu halinde 2001 yılı sonunda Birliğe sundum. Birlik Merkez Yönetim kurulu tarafından yapılan inceleme sonucunda proje uygulamaya değer görüldü ve Mart 2002 ayında proje çalışmasına başladık. Çalışma Ağustos 2002 ayı sonunda tamamlandı.

TDBD: Proje hangi etaplar halinde yürütülerek tamamlandı?

Ç.A.: Proje iş analizleri, fiyatlama ve tarife belirleme adımlarından oluşan üç aşamalı bir biçimde gerçekleştirildi. İş analizleri aşaması, bir kamu bir de özel ağız ve diş sağlığı merkezinde

"görüşme" yöntemi kullanılarak gerçekleştirildi. Tarife kapsamında yer alan bazı işlerin analizinde Birlik onayı ile diğer ağız ve diş sağlığı merkez veya polikliniklerine başvuruldu. Fiyatlamalar Ankara'daki birimlerden elde edilen ve Birliğe denetletirilen rakamlardan yapıldı. Laboratuvar hizmet alımlarının fiyatlamasında Birliğin yardımına başvuruldu ve bölge odalarından veriler elde edildi. Fiyatlama verileri iş analizi tablolarına aktararak "değişken maliyetlere" dönüştürüldü. Daha sonra da değişken maliyet temelli bir fiyatlama modeli geliştirildi.

TDBD: Neden değişken maliyet temelli bir fiyatlama modeli seçtiniz?

Ç.A.: Değişken maliyet, üretilen mal veya hizmetler içine giren gider unsurlarını yalnızca değişen nitelikte olanların (üretimler birlikte var olan, üretim olmadığı zaman ortadan kalkan gider türlerinin) maliyetler arasına alındığı bir yöntemdir. Değişken maliyetler, aynı tedavi metodu kullanılması koşuluyla, bölgesel farklılıklara, kişilere, tedavinin yapıldığı mekanlara vb. koşullara göre farklılık göstermeyeceği düşünülen maliyetlerdir. Bu nedenle de, ağız ve diş sağlığı ücret tarifesinin omurgasını oluşturacak temel maliyet girdileri olarak düşünülmektedir. Değişken maliyet yönteminin kullanılması ile elde edilen veriler; başabaş noktası satış fiyatlarının belirlenmesi, belirlenen bir gelir düzeyine ulaşabilecek satış fiyatlarının belirlenmesi, katkı payı, katkı oranı ve kar marjları gibi özel parametrelerin belirlenmesi gibi çok

değişik yönetsel amaçlarla kullanılabilir-mektedir.

TDBD: Modeliniz yalnızca değişken maliyetleri mi içermektedir?

Ç.A.: Hayır. Salt değişken maliyetlerle fiyatlamaya yapmak yanıltıcı olur. Maliyet hesaplamaları yapabilmek için en azından "sabit gider" parametrelerine de ihtiyaç bulunur. Proje kapsamında Mart ve Nisan 2002 ayları içerisinde yapılan bir anketle, sabit gider parametreleri belirlenmiştir. Anket çalışması esnasında (maliyet +) yöntemi ile fiyatlamaya metodu yapabilmek için dişhekimlerine ilişkin "aylık hayat standardı giderleri" de belirlenmiştir. Anketler ile sabit gider ve hayat standardı giderleri yanında anket dönemi kapsayan hizmet üretim yoğunlukları da belirlenmiştir. Sabit giderler ve hayat standardı giderlerinin fiyatlara yüklenmesinde değişken maliyetler ve hizmet yoğunluklarına dayalı olarak hesaplanan "ağırlıklı ortalama maliyet yöntemi" kullanılmıştır.

TDBD: Elde ettiğiniz sonuçlar hakkında bilgi verebilir misiniz?

Ç.A.: Proje sonucunda değişken maliyetlere dayalı (maliyet +) yöntemi kullanılarak mevcut 5 bölgeye yönelik bir fiyatlamaya modeli geliştirildi. Model proje raporu içerisinde Birliğe sunuldu. Birliğin nihai kontrolleri sonucunda modelin uygulanmasına karar verilirse elektronik ortamda kullanılacak bir tarife seti hazırlanacaktır. Projenin sonuçlandırılması ile elde edilen veriler, Birliğin yapacağı nihai kontroller sonucunda ileriki sayılarda sizlere aktarılacaktır.

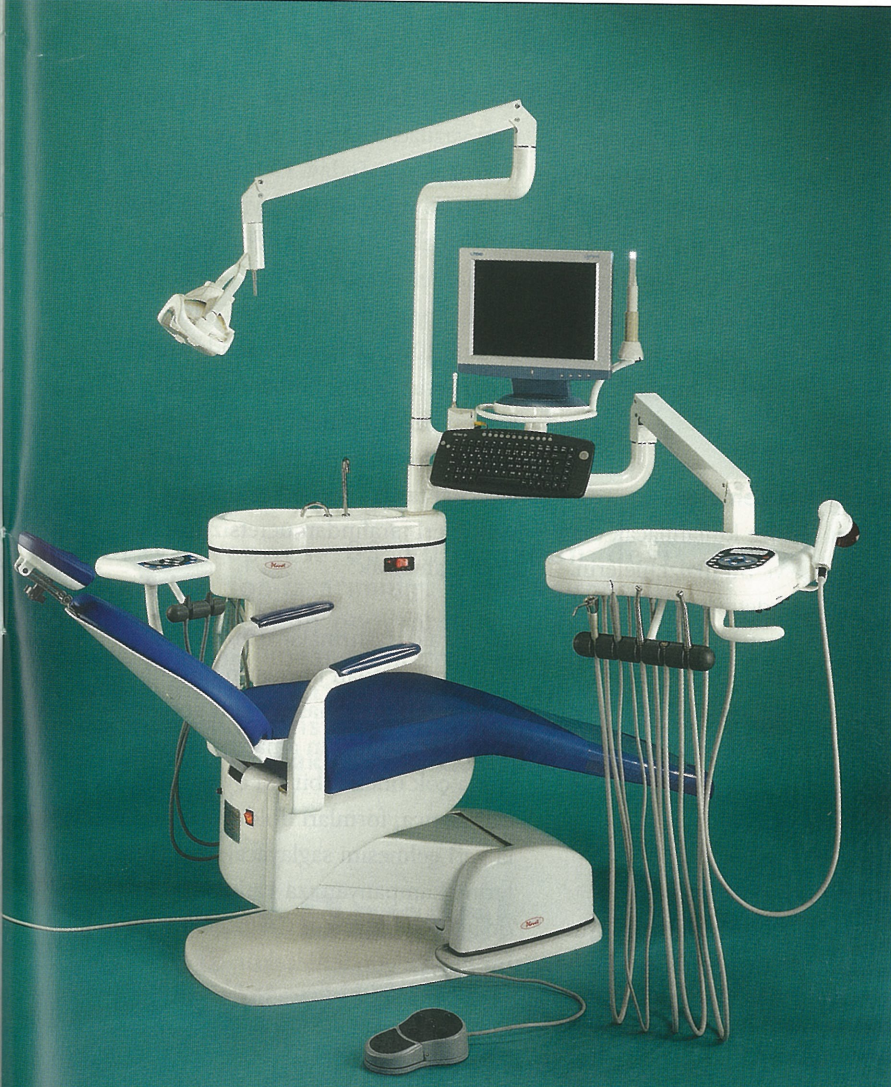
TDBD: Kurduğunuz fiyatlamaya modeli sadece Türkiye çapındaki asgari ücret tarifelerinin oluşturulmasında mı kullanılacak?

Ç.A.: Hayır. Temel amaç bu olmakla birlikte değişken maliyet yönteminin sağladığı bazı avantajlardan da yarar-

lanmak istiyorum. Yöntem Türkiye genelinde asgari ücret tarifelerini vermekle birlikte, her bir bölge ve her bir muayenehane içinde bireysel fiyatlamaya yapmaya da imkan sağlayacaktır. Tüm bölgelerde serbest dişhekimliği hizmeti veren kişiler, ortalama aylık tedavi hizmeti üretim miktarlarını belirleyebilirlerse, başa baş noktası fiyatlarını, hayat standardı ilave edilmiş fiyatlarını, belirli bir ek gelir ilave edilmiş fiyatları kendileri belirleyebileceklerdir. Projenin belki de en avantajlı uygulama alanı, bireysel fiyat tarifelerinin geliştirilmesine imkan vermesi olacaktır.

TDBD: Projenin bütünüyle ilgili olarak neler söylemek istersiniz?

Ç.A.: Proje son derece zevkli ve keyifli bir çalışma ortamında gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma ortamını sağlayan Türk Dişhekimleri Birliği Yöneticilerine, Projeye katkı veren tüm dişhekimleri ve ilgili diğer görevlilere teşekkürlerimi sunarım. **T**

Alternatif Medikal
Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

Planet
Zaman Ötesi
Yenilik Yaratır

FİRMAMIZ VE ÜRÜNLERİMİZ HAKINDA DETAYLI BİLGİ İÇİN
WEB SİTEMİZİ ZİYARET EDİN
www.arternatifmedikal.com

Teknik destek ve bilgi hattı

TEL: 0232 446 74 70 / GSM: 0542 596 05 84

Elektronik yazışma adresi

arternatifmedikal@ixir.com

Fabrika adresi

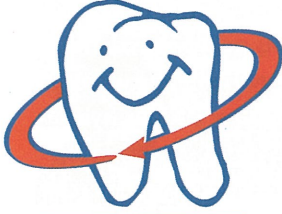
743/3 Sokak No:22 İnönü Mah. Bornova / İzmir

Tel: 0232 339 74 33

Showroom adresi

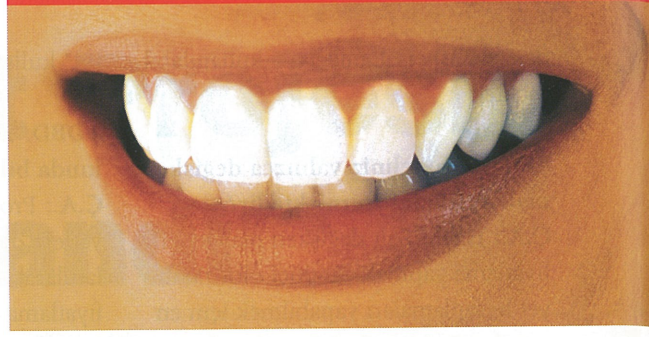
847 Sokak No:18 K:1 D:105 Fatma Girgin İş Hanı Konak / İzmir

Tel: 0232 446 74 70 Fax: 0232 446 74 69

DİŞ
KORUMA
GÜNLERİ
2002

TDB

Colgate

T.C. Sağlık Bakanlığı'nın
destegiyleYALNIZCA 32 TANE
KORUMAK SİZİN GÖREVİNİZ!

Türk Dişhekimleri Birliği ve Colgate'in Sağlık Bakanlığı'nın desteğiyle düzenlediği Diş Koruma Günleri'nin üçüncüsü bu yıl 7 Ekim'de başlayacak. Yaklaşık 2600 dişhekiminin gönüllü olarak katılacağı Diş Koruma Günleri süresince isteyen herkesin ücretsiz ağız ve diş sağlığı muayenesi yapılacak, 6-12 yaş arasındaki çocuklara çürük önleyici "fissür örtücü" uygulanacak. Toplu muayene başvurularında 19 Mayıs, Atatürk, Cumhuriyet, Ege ve Marmara üniversitelerinin dişhekimliği fakülteleri de kampanyaya gönüllü destek sunacaklarını bildirdiler.

Diş Koruma Günleri başlıyor

Bu yıl 7 Ekim – 26 Ekim 2002 tarihleri arasında gerçekleşecek olan 'Diş Koruma Günleri' toplumumuzun ağız ve diş sağlığı konusunda bilinçlendirilmesine katkıda bulunmayı, koruyucu dişhekimliği anlayışını yerleştirmeyi ve düzenli olarak kontrollere gitme alışkanlığını kazandırmayı amaçlıyor.

İlki 2000 yılında düzenlenen 'Diş Koruma Günleri'nin ikincisi 8-27 Ekim 2001 tarihleri arasında, tüm ekonomik sıkıntılara rağmen başarıyla gerçekleştirildi. Kampanyanın yapıldığı iki sene boyunca yaklaşık 5 bin 500 gönüllü dişhekimi kampanyaya katıldı. 220 bin kişi ücretsiz muayene olanağından yararlandı. 6-12 yaş arasındaki yaklaşık 70 bin çocuğa çürük önleyici "fissür örtücü" ücretsiz olarak uygulanıldı.

Geçen yıllarda olduğu gibi bu yıl da kampanya çerçevesinde gönüllü dişhe-

kimlerine sağlanacak koruyucu dişhekimliği alanında başarıyla kullanılan fissür örtücü, 6-12 yaş arası çocuklara ücretsiz olarak uygulanacak. Ayrıca muayenehaneye gelen tüm bireylere ücretsiz ağız ve diş sağlığı eğitiminin yanı sıra, ağız ve diş sağlığı durum tespiti yapılacak ve Colgate diş macunu numunesi ve ağız bakım broşürü verilecek.

Kullanılacak malzemeler

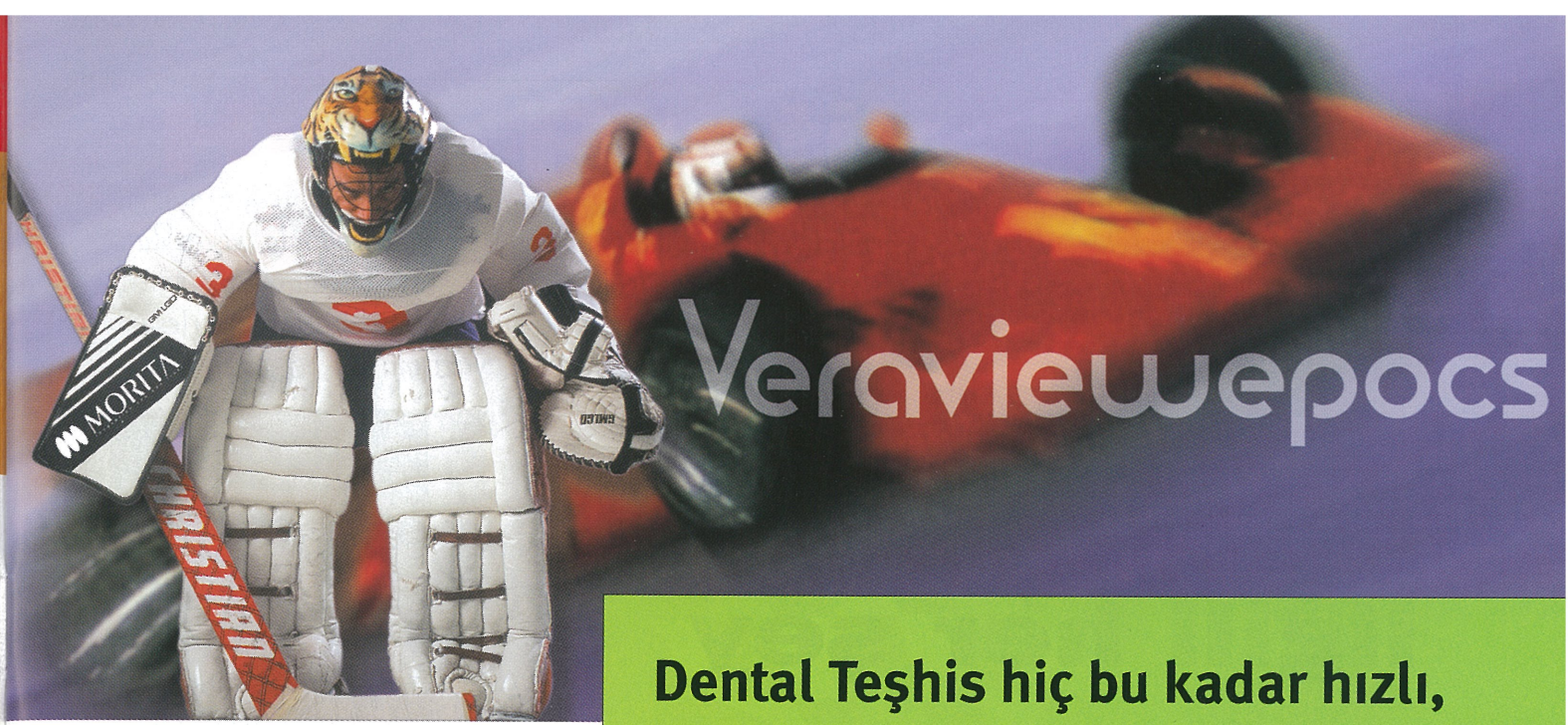
Kampanya süresince kullanılacak olan tüm malzemeler ve bu malzemelerin kullanımıyla ilgili detaylı bilgi gönüllü dişhekimlerine ulaştırıldı. Tüm dişhekimlerinin malzemelerin kullanımı, fissür örtücü uygulaması ve ağız ve diş sağlığı durum tespit formlarının doldurulması konusunda gerekli hassasiyeti göstermesi gerekiyor.

Formlar sağlıklı doldurulmalı

Ağız ve diş sağlığı durum tespit formları, hastalar için, dişhekimi tarafından

doldurulacak ve üzerine dişhekiminin ismi yazılacak. Ayrıca dişhekimlerinin, doldurulacak Tedavi Gereksinimi Formunu da müteakip tedavisi için hastaya vermeleri gerekiyor. Formların, gönderilecek olan zarfın içerisinde kaçan halinde saklanarak **30 Ekim – 8 Kasım 2002** tarihleri arasında en yakın **Yurtiçi Kargo Şubesi**'ne haber verilmesi özel bir önem taşıyor. İçinde form bulunan zarf, dişhekiminin belirleyeceği tarih / saatte Yurtiçi Kargo yetkilileri tarafından ücretsiz olarak teslim alınacak.

Yapılacak araştırmalar için veritabanı oluşturacağından formların düzenli bir şekilde doldurulması ve geri gönderilmesi, kampanyanın amacına ulaşmasında çok önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca, formları doldurup kargoya geri gelmesini sağlayacak dişhekimlerine kampanyamıza katkılarından dolayı teşekkür için Colgate tarafından bir hediye gönderilecektir.

**Dental Teşhis hiç bu kadar hızlı,
güvenli ve mükemmel olmamıştı!**

Japon Morita teknolojisinin
konsepti

Hızlı

Üstün hızlı
rotasyon
sadece 8,2 sn.

Güvenli

Auto exposure
sistemi
%75 daha az
x-ray ışınması

Kolay

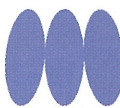
Auto focus
sistemi
Bölge kodlama
sistemi

Veraviewepocs, 85 yıllık Japon devi Morita'nın son tasarımıdır. Temel ve spesifik panoramik çekim programlarının yanı sıra sefalometrik, linear tomografi ve scanogram programlarını da içerir. x-y yönlü çekim hareketi, likit kristal ekranlı geniş kumanda paneli ve direkt akım özellikleri ile benzersiz bir üründür.

Metco Dental

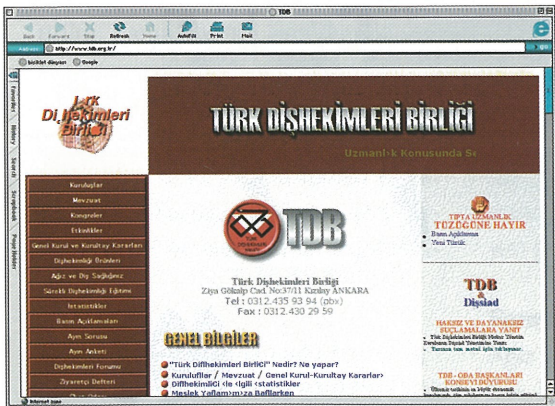
Bahariye Cad. No: 48/6-7 Kadıköy - İstanbul
Tel: 0216.345 74 24 - 348 74 82
Fax: 0216.349 93 68
www.metcodental.com

MORITA
J. MORITA MFG. CORP.

Dişhekimliğiyle ilgili her şey

Bunlardan biri SDE puanlarının web üzerinden öğrenilebileceği bir sayfa. Bu konuda altyapı çalışmaları bitti. Yaklaşık 15.000 hekimin verilerini girme faaliyeti halen sürüyor. Diğer bir projemiz "Ağız ve Diş Sağlığını" ve "Dişhekimliği Ürünleri" bölümlerimizi daha geliştirmek ve Türkiye'de referans haline getirmek. Bu konudaki çalışmalarımız da sürüyor. Üçüncü proje, TDB Dergisinde yayınlanmış bilimsel yazıların geniş bir arşivini oluşturmak ve dişhekimlerimizin kullanımına sunmak. Dördüncü proje, yukarıda sözünü ettiğim "Dental Atlas" sayfaları. Bu atlası hem web üzerine yerleş-

Hızlı
Kolay

Pratik
Estetik

Çözüm
Çabuk

Structur 2 SC

Beyazlatılmış ön keserlerden molarlara kadar,
yüksek estetiğe sahip geçici kron köprü materyali

- ▶ 6 popüler VITA rengi
A1, A2, A3, B1, B3 ve yeni BL
- ▶ Uzun süre rengini korur ve
kompozit gibi cilalanabilir
- ▶ Çabuk ve kolay uygulanır,
ağızda kalma süresi 1 dakikadan azdır
- ▶ Aşınmaya karşı yüksek
dayanıklılığa sahiptir
- ▶ 1:1 güvenli kartuş (SC) dizaynı çapraz
enfeksiyon riskini ortadan kaldırır
- ▶ Küçük karıştırma uçları sayesinde
kullanımı ekonomiktir

* VITA, Almanya'da VITA diş fabrikasının patentli markasıdır.

Ayrıntılı bilgi için:
Türkiye: Bekir Görgün

Tel: 0.532 362 52 77
Faks: 0.266 718 80 43
Tel: 0.532 770 72 93
Tel: 0.532 366 23 97
Tel: 0.533 230 25 22

Ankara: Yüksel Bozkurt
İstanbul: Çiğdem Görgün
Doğu Anadolu: Fuat Özden

Türkiye Distribütörleri:

Güney Dis Depposu Ticaret ve Sanayi
Safak Dis Deposu Ltd. Sti.
Merkez Dis
Malzemeleri San. ve Tic. Ltd. Sti.
İlkay Dental

Tel.: 0212 346 04 04 · Faks: 0212 346 04 24
Tel.: 0212 251 25 67 · Faks: 0212 293 15 88

Tel.: 0312 431 26 80/431 56 10 · Faks: 0312 431 31 19
Tel.: 0212 588 16 98/588 16 14 · Faks: 0212 588 17 41

P.O.Box 767 · 27457 Cuxhaven/Germany · Tel: +49 (47 21) 7 19-0 · Faks: +49 (47 21) 7 19-1 40

VOCO

Araştırmada yaratıcılık

www.voco.com

tirmeyi düşünüyoruz, hem de "TDB Dergisi" ile birlikte hediye olarak verilecek bir CD biçiminde üretmeyi hayal ediyoruz.

Türk DentList

Türk DentList Türkiye Dişhekimlerinin haberleşme listesidir. Bu konuda ülkemizde bir boşluk vardı. Dişhekimliği alt dalları (Periodontoloji gibi) veya Dişhekimliği Fakülteleri bünyelerinde kurulmuş küçük haberleşme listeleri mevcuttu. Fakat dişhekimlerinin tümünü kapsama amacında olan genel bir haberleşme listesi yoktu. Listeyi TDB öncülüğünde bu yıl Ağustos ayında kurduk. Çeşitli kaynaklardan edindiğimiz 2000 civarında e-mail adresine tek tek davet e-maili gönderdik. Şimdiden 350 üyeye ulaştık. Hedefimiz yıl sonuna kadar 500'e, 2003 yılında 1500 üyeye ulaşmak. Böylece ülkemizde sağlık alanında faaliyet gösteren listelerin birincisi olmayı planlıyoruz. Kuruluşu üzerinden henüz bir ay geçmesine rağmen şu anda üye sayısı olarak dördüncü, haberleşme trafiği açısından ikinci durumdayız. Liste, başta mesleki konularda olmak üzere, her türlü konuda, görüş, tartışma, fikir alışverişi yapılabilmesi amacını güden bir internet ortamı olarak planlandı. Kurucusunun TDB, ancak sahibinin dişhekimleri olduğu, ülkemizin içinde bulunduğu politik ve ekonomik bunalım günlerinden sıyrılma konusuna azıcık da olsa bir katkı yapacak, herbiri değerli bir aydın olan dişhekimlerimizin görüşlerini özgürce ifade ettiği bir forum ortamı oluşturmayı amaçladık.

Listeye üye olmak çok kolay

<http://www.tdb.org.tr/dentlist.html> adresindeki sayfamıza girip, sayfanın tepesinde bulunan kutucuğa e-mail adresinizi girip, yanındaki tuşa basmanız yeterli oluyor. Başvurunuz bize ulaşıyor, sizi hemen onaylıyoruz. Üyelik işleminiz tamamlanıyor. Üye başvurusu için alternatif bir yol da turkdentlist-subscribe@yahoo.com adresine "boş" bir e-mail göndermektir. (Boş e-mail, konu (subject) ve text kısımlarında herhangi bir not yazmadığımız e-mail anlamında kullanılmıştır.) Bu e-mail bize ulaştığında, üyelik işleminizi yapıyoruz.

Türk DentList asıl olarak bir "mailing list" dir. Yani temel özelliği liste üyelerinin arasındaki e-mail trafiğini düzenlemektir. Herhangi bir liste üyesi, bilgisayarından turkdentlist@yahoo.com adresine bir e-mail gönderdiğinde, Liste bu e-maili diğer üyelere otomatik olarak dağıtır. Diğer üyelerin listeye yazdığı her e-mail de o kişiye gelir.

Türk DentList yalnızca bir "mailing list" olmanın ötesinde, üyelerine internetin sağladığı birtakım interaktif olanakları da sunar. Bu nedenle listemizin, kendine ait ve yalnızca üyelerinin ulaşabildiği bir web sitesi bulunmaktadır. Bu web sitesi, listemizin sponsoru olan ve bu hizmetin sizlere ücretsiz ulaşmasını sağlayan Yahoo tarafından sunuluyor. Listemizin web adresi : <http://groups.yahoo.com/group/turkdentlist/> dir.

Üyelerimiz bu sayfayı kullanarak e-maillerini buradan gönderebilir, gelen e-mailleri okuyabilir, anketlere katılabilir, dosya-resim paylaşabilir, e-mail ayarlarını (örneğin listeden günde tek bir özet e-mail gelsin, veya bir süre e-mail gelmesin gibi) yapabilirler.

Listemiz ücretsiz. Dişhekimlerimiz üye olmak kadar, üyelikten çıkmak konusunda da özgürler.

Okur Mektubu

Uzmanlık tüzüğüne karşı TDB'ye destek olalım

Dişhekimleri odaları ve TDB'nin tepkiyle karşılamalarına rağmen "Dişhekimliğinde Uzmanlık Tüzüğü"nün yürürlüğe girmesi düşündürücüdür. Gerçekten amaç topluma en iyi sağlık hizmetini sunmak ise bundan önce çözülmesi gereken sorunlar ne olacak? Türkiye'nin henüz özellikle ekonomik ve kültürel anlamda buna hazır olmadığını bu Tüzüğün getirdiği sorunları göğüsleyemeyeceğini yadsımak olanaksız. Henüz insanlar dişhekimini düzenli ziyaret edemezken (maddi ve kültürel nedenlerle), dişhekimleriyle hiç tanışmayan insanlarımız varken bu tüzükle, hangi toplumun sağlık hizmetinden bahsediyoruz? Altyapısı henüz hazır olmayan bu tüzüğü taşıyamayacak, pratiğe uygulayamayacak bir Türkiye gerçeği karşımızdadır.

Türk toplumu genelde zorunluluk durumlarında sağlık hizmetlerinden yararlanmaya çalışmaktadır. Bu da ne yazık ki olumsuzlukları ve yetersizlikleri ön plana çıkarmaktadır. Sorun çözümü olarak sunulan yeni uzmanlık yaklaşımı ve doğrultusundaki uzmanlık alanlarının sayısının gereksiz yere artmasıyla hastalara verilen hizmetin kalitesinin artması söz konusu değildir. Ortodonti ve Cerrahi dalları uzmanlık için gerekli ihtiyacı karşılayan iki alandır. İhtiyaç doğrultusunda bu uzmanlık alanları artırılabilir. Fakat bu, Türkiye için erken bir tarihtir. Zira, Türkiye'de ne yazık ki bazı insanlar gerek köy köy, kasaba kasaba dolaşıp, gerekse yerleşik bir düzende çalışarak sahte dişhekimliklerini sürdürerek halkın sağlığıyla oynamaya devam etmektedirler. Daha açık söylemek gerekirse, sahte dişhekimleriyle mücadele başarıyla sonuçlanmamıştır. Bu yasayla çok açık ve net ki sahte dişhekimlerinin hasta potansiyelleri artacaktır. Bunlar yaşanacak acı gerçeklerdir. Biz örgüt olarak sahte dişhekimleri ile mücadele edemezken kendi meslektaşlarımızı yıllardır emeğini, her şeyini bu yola baş koyan dişhekimini bu tüzükle bir anda işten el çektilirip pasifize edebiliyoruz. Böyle bir mantık olamaz.

Ülkemizde insanımızın ağız ve diş sağlığı bilinci, gelişmiş ülkelerdeki insanla bir değildir. Bunu göz ardı etmemek gerekir. Türk insanı, henüz mevcut dişhekimlerinden yararlanamaz iken uzman dişhekimine nasıl ulaşacak? Bu ülke gerçekleri göz önünde tutularak, sağlık politikaları oluşturup, uygulanabilir projeler üretip, gerçekten topluma ağız ve diş sağlığı hizmetini en uç noktalara taşımak gerekir.

Toplumun sosyo-ekonomik ve kültürel koşullarının dikkate alınarak, sorunların daha akılcı bir şekilde çözülebileceğine inanıyoruz. Tüm dişhekimlerinin bu güce ve beceriye sahip olduğunu düşünüyor ve TDB'nin yapmış olduğu hukuki girişimleri biz de sonuna kadar destekliyoruz.

Dişhekimisi Gülseren Budak / Hatay
E-mail: ydms@yeniumut.org

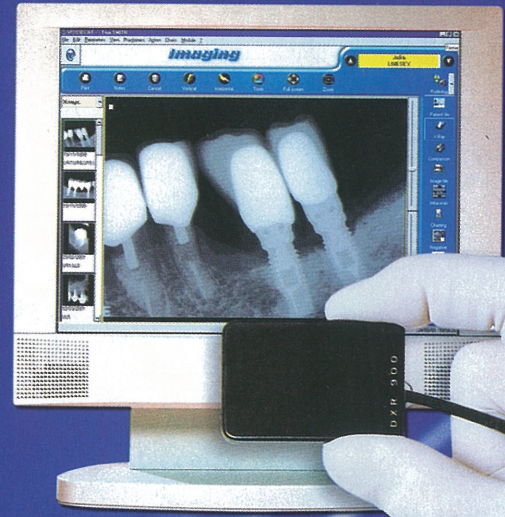
ELEGANCE

Intraoral camera by Visident

Kamera elparçası sadece 55 gr.

470.000 pixel

Sony süper HDD CDD lens

DXR 6090

The Digital X-RAY by Visident

Yüksek çözünürlüklü HDI sensör

960.000 pixel

Fonksiyonel Visident yazılım

BELMONT

Panoramik röntgen cihazı

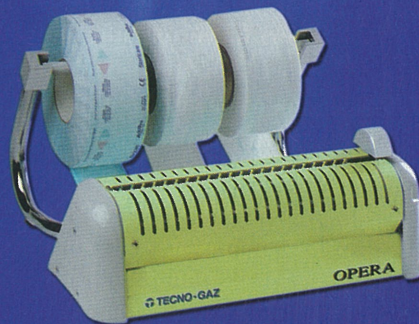
ANDROMEDA VACUUM CS

Otoklav

Çift vakumlu

Otomatik Kurutmalı

Printerli

OPERA LINE

Poşetleme cihazı

Tarhan Erdem: 'Baraj altında kalanların % 35'leri bulması meşruiyet problemi yaratır'

Söyleşi: Hakan Sürmen
Fotoğraflar: Sinan Kesgin

hâlâ yapılp yapılmayacağı kesinleşmiş olmasa da 3 Kasım'da genel seçim olacak gibi görünüyor. Yorumcular tarafından 12 Eylül'den bu yana en yasaklı seçimler olarak tanımlanan seçimler, %10'luk seçim barajı nedeniyle oldukça ilginç sonuçlar doğurmaya aday. Bu koşullarda gidilen seçimlerin doğuracağı tabloyu ve siyasi ortamla ilgili akıllara takılan birçok soruyu Tarhan Erdem'e sorduk. Erdem, sadece herkesin üzerinde birleştiği bir siyaset araştırmacısı değil, 48 yıldır siyasetin içinde olan ve 1992'den bu yana da Demokratik Cumhuriyet Programı ile Türkiye'de siyaset ve toplum ilişkileri üzerine çalışma yapan bir âkil insan.

TDBD: Bazı parti liderlerinin milletvekili olamayacakları yönündeki kararı hukuki buluyor musunuz?

Tarhan Erdem: Bir kere o kişiler hüküm giymeden evvel, genel başkan olmadan evvel konulmuş bir hüküm bu 76. madde. İlk defa tatbik edilmiyor, kimse de bilmiyor değil, bir anayasa maddesi. Değiştirilmesi için geçen Eylül sonunda önerge verilmiş, meclis kabul etmemiş. Bu maddenin değiştirilmesi lazım. Bütün bunlar savunulabilir. O kanunları değiştirmek de millet meclisi-

nin hakkı. Bu kanun millet meclisine gelmiş, oylanmış, millet meclisi bir defa daha bu kanun yerinde kalsın demiş. Artık bunu doğru muydu, yanlış mıydı, bu karar verilmeli miydi, bu karar siyasi vs demenin alemleri yok ki! Ama şimdi buradan hareketle umut belirdi bence. Buradan çıkarak ben diyorum ki bu olay bu maddelerin konuşulma fırsatını vermiştir. Bunun sonunda da muhtemelen değiştirilecektir. Bazı maddeler de kaldırılacaktır. Yalnız bu değil. Birçok yasa maddesi de kaldırılacaktır. A-

ma "ben bununla demokrasi meydanında mücadele etmek isterdim" gibi sözler söyleniyor, peki Yüksek Seçim Kurulu demokrasi dışı bir müessese mi? Bu kararı valiler mi verseydi?

TDBD: Diğer 'sivri' partilerle birlikte sistem tarafından kabul görmeyen partilere akan oylar % 40'lara ulaşılıyor. Bunlara oy verilmemesi de açık-tan dile getiriliyor.

T.E.: Onu Başbakan söyledi. Siyasi bir partinin lideri söyledi. Diğer liderler de

onun hakkında söylüyor. Önemli olan yargı sisteminin verdiği karardır. Siyaset adamının ne söylediği önemli değildir seçimlerde.

TDBD: Siyasete de hükmeden bir devlet yapısı olduğu söyleniyor Türkiye’de...

T.E.: Kusura bakmayın ben o kanaatte değilim. Gayet tabii her kurum kendisini daha haklı bulur ve diğer kurumları etkilemek ister. Ama etkilenene bakarsın, etkilemek isteyen değil. Mesela siz şimdi sualinizle beni etkilemek istiyorsunuz, ben etkilenirsem, sözümden sorumluyum. Bana böyle sormuştu deme hakkım yok. Beni etkilemek hakkınız var, siz gazetecisiniz. Ama benim etkilenmemem önemli. Türkiye’de birçok grup birbirini etkilemek isteyebilir. Ama etkilemek istemek başka bir şey; kim etkileniyorsa sorumluluk onundur. Üniversite, yargı, RTÜK, ordu, gazeteler ve televizyonlar, halkı etkilemek istiyorlar, ve etkiliyorlar.

TDBD: Burada mesela MGK diğer güçlerden ‘biraz daha eşit’ değil mi?

T.E.: Gayet tabii devleti etkilemesi bakımından eşit değil. Anayasayla MGK diye bir kurum kurulmuş, o kurumda dört tane komutan, bir tane de genel kurmay başkanı var. Orada siviller, daha doğrusu hükümet çoğunlukta. Siyaset adamı diyebilir mi "bana beş kişi böyle söylediği için ben de ona uyudum". Uymasaydın. Siyasetçi işine geldiği zaman asker söylediyecek, kendisine şeref getirecek bir mesele olduğunda ben yaptım diyecek. Böyle bir şey olur mu? Türkiye’nin siyasi hayatından, yönetiminden bakanlar kurulu sorumludur.

TDBD: Deminki soruyu farklı şekilde sorarsak, merkezin dışında tanımlanan partilerin bu kadar yüksek oranda toplumdaki destek alıyor olmaları sistem açısından bir meşruiyet problemi yaratmaz mı?

T.E.: Hayır meşruiyet problemi yaratmaz. Türkiye’de şu an bir koalisyon var. Bunlar farklı insanlar, görüşleri farklı. Toplanmışlar, yönetiyorlar Türkiye’yi. Yeni dönemde de bu olabilir. Meşruiyet açısından, iki seçim arasında bireylerin, yurttaşların siyasal hayata katılamıyor olmasını konuşmak gerekir. Türkiye’de seçmen seçimden seçime siyasete katılıyor. O sabah kalkar

oy verir. Onun dışında hiçbir yere katılmaz, katılamaz maalesef. O katılımı sağlayacak kanalları yapmak lazım. Ama bu ayrı bir konu. Seçim günü halk gidecek oy verecek, o oyu temsil eden adamlar da meclise girecek. Onların dışında biri gelecek değil ki. Neden meşruiyet tartışması çıksın?

Meşruiyet konusunda benim endişem, barajın altında kalacak oyların toplamının %35-40’ı bulması. Bu durumda meşruiyet tartışması olur. Neden? Sokakta gezen üç seçmenden birinin oyu kabul etmiyorsun demektir. Hesaba almamışsın, ne hakkın var buna. Seçim akşamı mesela böyle bir soru doğru olur. Yoksa meclise gitmiş adam, birisi almış %30, birisi almış %20, diğeri %12, bunlar artık hükümet kuracaklar. Burada meşruiyet tartışmasına gerek yok.

TDBD: Bazı partilerin özellikle devleti çok savunduğunu söyleyen kişi ve partiler tarafından parlamento dışı bırakılmak istenmesi toplumsal barışın sağlanması açısından yanlış değil mi?

T.E.: %5 alan adam meclise giremiyor, yani teorik olarak. Ama %10, 1983’ten beri memlekette geçerli bir kuraldır. %8.7 alan CHP de dışarda kaldı. CHP’yi dışarda bırakmak için baraj icat edilmedi ki. Barajın kalkması lazım, ama HADEP için ya da bir başkası için değil. HADEP için konması ne kadar yanlışsa, HADEP’i zikrederek bunun savunmasını yapmak da o kadar yanlıştır. Bu memleketin, 768 bin kilometrekare alanın içinde yaşayan her yurttaşın aleyhinedir baraj. Yalnız ken-

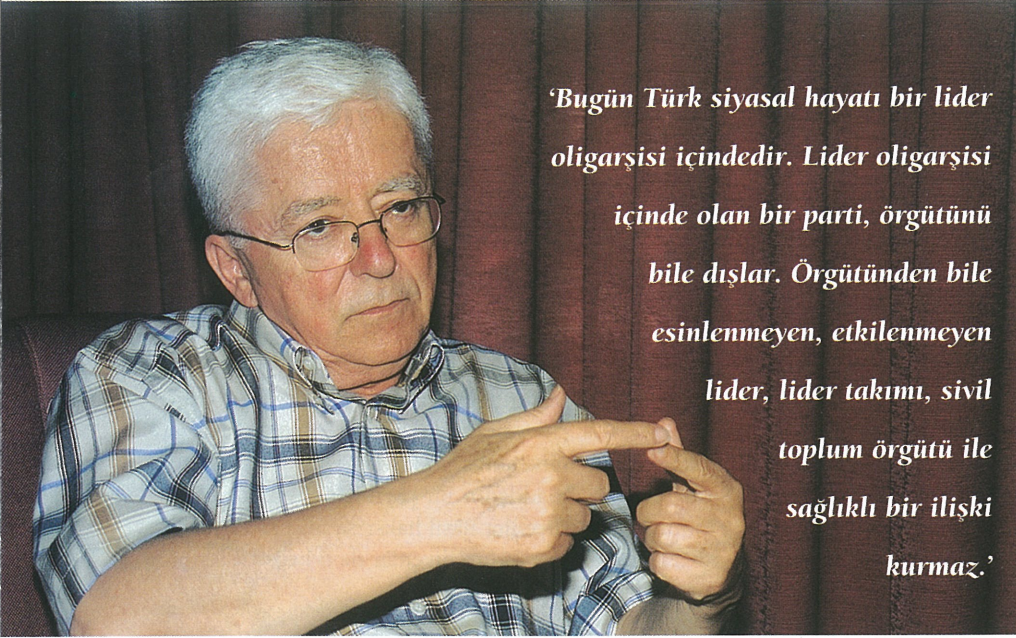
dini Kürt sayanların ya da Türk sayanların değil. Türkiye Cumhuriyeti yurttaşlarının hepsi için zararlıdır. Yanlıştır. Bunun kalkması lazım. Ama X Partisi dışarıda bırakılmak isteniyor diye konuşulmaz. Bütün partileri dışarıda bırakıyor. Bütün fikir hareketlerinin önünde engeldir. Ben barajın altında kalan birçok partiye karşıyım. Ama barajın kalkmasını istiyorum. İş böyle tartışmayalım. Baraj Türkiye Cumhuriyeti yurttaşlarının fikri serbestliğini, fikir özgürlüklerini, ifade özgürlüklerini kısıtlayan bir girişimdir. Devletin geleceğine ambargo koyan, engel koyan bir maddedir. Bir parti için bunu koyalım diyenler nasıl haksızsa bir parti için kaldıralım diyenler de o kadar haksızdır.

TDBD: Siz sosyal demokrat geçmişten gelen bir insansınız. Türkiye’de sosyal demokrasi 3 ayrı yöne doğru ayrılmış görünüyor. Ulusal sol, liberal sol ve klasik sosyalist anlayışa daha yakın, daha merkezîyetçi bir sol olarak önümüzdeki belki üç tane yol bulunuyor. Üçüne de yakın olan partiler var. CHP’nin geçmişteki gücüne ulaşmak için hangi yoldan ilerlemeli sosyal demokrasi?

T.E.: Geçmişteki Cumhuriyet Halk Partisi düzeyine çıkmak isteyen bir parti geçmişteki Cumhuriyet Halk Partisi gibi davranır. O günkü temel tercihlerini 2002 yılına adapte ederek davranması lazım. 1923 ile 1950 arasındaki misyonu başka bir şeydir, 50 ile 70 arası başka bir şeydir, 70’den sonra daha başka bir şeydir. 50 ile 70 arasındaki CHP, Türkiye’yi bulunduğu düzeyden daha

‘Tuhafla gelecek ama, Türkiye’de demokrasi gerilemektedir. (...) Lider, sabah kalkar politikasını söyler. Brüksel’e gider mesela, “15 Aralık’ta seçim yapalım” der. Söyleyişini hatırlayın, “bir şey olmaz, 12’sinden sonra mesela 15’inde yapalım”. Bu zâtı tenkit ediyor değilim, hepsi böyledir. O 15 Aralık’ı söylemeden önce genel başkan yardımcılarının, grup başkan vekillerinin, genel sekreterinin, başkanlık divanının, Ankara’ya da İstanbul il başkanının haberi var mıydı? Hayır.’

'Bugün Türk siyasal hayatı bir lider oligarşisi içindedir. Lider oligarşisi içinde olan bir parti, örgütünü bile dışlar. Örgütünden bile esinlenmeyen, etkilenmeyen lider, lider takımı, sivil toplum örgütü ile sağlıklı bir ilişki kurmaz.'

uygar, daha adaletli, daha müreffeh bir Türkiye'ye ulaştırmak için hedefler söyleyen ve o hedefleri halkıyla paylaşmak isteyen bir partidir. Bugün de yapılması gereken budur bir parti için. Sol-sağ meselesi ayrı bir mesele. Sol tanımıyla, sağ tanımıyla devlet yönetilmez. Siz de söylüyorsunuz, üç tane sol var Türkiye'de. Herkesin kafasında farklı bir sol tanımı var. Türkiye'de sol dediğin zaman bir milyon tane tanım çıkar.

TDBD: Çok temel noktalarda birleşmez mi?

T.E.: O zaman neyse o temel nokta, o temel noktayı söyle. Solcuyum dediğin zaman ben senin ne olduğunu bilmiyorum. Solcuyum diyen bir sürü adam Türkiye'nin en güçsüz kesimine zarar vermiştir. Oysa solculuk netice itibarıyla güçsüzlerden yana tercih koyan bir siyasal akımdır, herşeyden önce. Bir tane tarif yapacaksan güçsüzlerden yana tercihinin koyan adam demektir solcu. Solcu, sağcı, bunları önemsemiyorum. Ben madde istiyorum. Sen ne yapacaksın? Nasıl vergi toplayacaksın, kimden vergi toplayacaksın, bu vergiyi nasıl dağıtacaksın, kime hizmet edeceksin? Bunda anlaşalım. Sualinizin cevabı, değişim isteyen bir parti 1950 öncesi CHP politikalarının 2002 yılındaki biçimini, esasını söylemek zorundadır.

TDBD: Kitle ya da meslek örgütleriyle siyasetin ilişkisi sağlıklı bir biçimde kurulabiliyor mu sizce?

T.E.: Şu muhakkak ki, sivil toplum örgütleri, dernekler vs. eskiye göre çok artmıştır. Yeterli midir? Hayır. Türki-

ye'de henüz -yalnız büyük kentleri alsanız bile- herkese bir üyelik düşmez, çok geriyiz. Ama 1980'e göre daha ilerde olduğumuz da muhakkak. Buna rağmen şimdi daha az etkili olduğumu sanıyorum sivil toplum örgütlerinin. Çünkü siyasi hayat anlayışı değişti. Televizyonlarla liderlerin elinde kalmış siyaset ortamında bırakın halkı, kendi örgütünü katmadığı bir siyasal hayata sivil toplum örgütünü katar mı adam? İşine geldiği gibi kullanmak ister. Yönlendirmek ister, oyundan faydalanmak ister. Bugün Türk siyasal hayatı bir lider oligarşisi içindedir. Lider oligarşisi içinde olan bir parti, örgütünü bile dışlar. Örgütünden bile esinlenmeyen, etkilenmeyen lider, lider takımı, sivil toplum örgütü ile sağlıklı bir ilişki kurmaz. Bugünkü siyaset etme anlayışı ile ilgili sizin sordunuz sual.

TDBD: Neden böyle peki?

T.E.: Nedeni, tuhaf gelecek ama, Türkiye'de demokrasinin gerilemekte olmasıdır. Her toplumda olduğu gibi Türkiye ilerliyor şüphesiz. Ama siyasi hayatı geliştirmiyor. Şunu söylemeye çalışıyorum: Türk siyasal hayatının, partilerin bireylerle, sivil toplum örgütleriyle ilişkisi bundan 10 sene öncesine, 30 sene öncesine nazaran daha sağlıklı değil. O zaman partilerin il başkanları, ilçe başkanları önemli insanlardı, parti idaresi bakımından. Şimdi ilişkileri çok sağlıklı. Lider, sabah kalkar politikasını söyler. Brüksel'e gider mesela, "15 Aralık'ta seçim yapalım" der. Söyleyişini hatırlayın, "bir şey olmaz, 12'sinden sonra mesela 15'inde yapalım". Bu zâtî tenkit

ediyor değilim, hepsi böyledir. O 15 Aralık'ı söylemeden önce genel başkan yardımcılarının, grup başkan vekillerinin, genel sekreterinin, başkanlık divanının, Ankara ya da İstanbul il başkanının haberi var mıydı? Hayır. Peki, bulunduğu memleketteki başbakan Shroeder, Irak ile ilgili politikasını tespit ederken, 10 bin, 12 bin tane birimi vardır SPD'nin, onların acaba bir tanesinin haberi yok muydu telaffuz etmeden önce. Hepsinin haberi vardır. Bildiğimden söylemiyorum, orada sistem böyle işler de ondan. Yalnız bu olay değil. Mesela dün Deniz Bey adaylarını tanıtırken esti savurdu. Acaba Ankara il başkanının haberi var mı söylediği politikalarından. Onu bırak genel sekreterin haberi var mı?

TDBD: Başarılı olan formülün bu olduğunu düşünüyorlar herhalde. Aksi- ni deneyenler pek başarılı olmadı çünkü.

T.E.: O zaman, Allah hayırlı etsin. Öyle demokrasi olmaz. Demokrasi, bireyden başlayarak, sokağın, mahallenin, köyün, semtin, hepsinin katılımıyla yapılan politikadır.

TDBD: Bunun değişmesi için iyi politikacıların gelmesini mi bekleyecek halk?

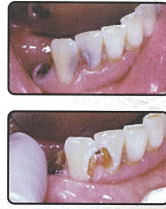
T.E.: Halk neden beklesin. Halkın söylemesi lazım benim gibi. Ben söylüyorum işte. Sen de söyleyeceksin, annen de baban da söyleyecek. Hepimiz bu doğruları söylemeye başlarsak ancak, onlar uyanırlar. Onlara rey vermezsek uyanırlar.

TDBD: Demokratik Cumhuriyet Programı da bu biraz önce zikrettiğiniz görüşlerin etrafında bir araya gelen bir çalışma anladığımız kadarıyla.

T.E.: Ben onların söylediklerini söylüyorum size zaten. Biz 1992 yılından beri her hafta toplanıyoruz. Her hafta bir meseleyi konuşuyoruz. Böyle vatan millet Sakarya şeklinde değil. Birbirimizi ikna ederek, konuşarak, tartışarak birçok konuda fikrimizi oluşturduk. Daha da geliştiriyoruz tabii. Hayat durmuyor, her gün başka bir mesele çıkıyor.

Siyasete girme konusunda henüz halkın bizden bir talebi olmuyor. Biz de onu görmüyoruz, görsek hemen gireriz parti olarak. Parti olmak isteriz. Burada herkes benim gibi genç olduğu için daha 30 sene bekleyebiliriz diye bakıyoruz! **T**

Ağrısız Diş Hekimliğinde Dünya Lideri

Waterlase

Hidrokinetik YSGG Lazer Sistemi

Vakaların tamamına yakını, Ağrısız, İğnesiz, Anestezisiz
Yetişkin ve pediatrik kullanım için FDA onaylı;
Mine, dentin ve çürüklerde emniyetli ve
hassas olarak süratle çalışma;
Yumuşak dokuları etkin bir
şekilde kesme ve koagülasyon.

LaserSmile

Dental Diyot Lazer Sistemi

Yumuşak dokuda hassas, etkin kesme ve koagülasyon;
Steril çalışma ortamı; Daha az anestezi ihtiyacı;
ve dünyada ilk kez

Lazerle diş beyazlatma.

Lider Lazer kullanıcılarından uygulamalı klinik lazer ve ileri lazer teknikleri eğitimi.

3.World Clinical laser symposium

Nice, France 11-13 October 2002

www.lasersymposium.org

BIOLASE

unimed®

Tıbbi ve Analitik Cihazlar Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Millet Caddesi No: 75 Renk Apt. Kat: 6 D: 12 Fındıkzade 34280 İSTANBUL
Tel: 0212. 529 56 66 Fax: 0212. 529 56 25 e-mail: unimed@unimedltd.com www.unimedltd.com

Tekirdağ Dişhekimleri Odası'ndaki meslektaşlarımız tarafından muayenehanelerde karşılaşılan acil durumlarda izleneceklerle ilgili olarak derlenen aşağıdaki formattaki çalışmayı tüm dişhekimlerinin yararlanması için yayınlıyoruz.

DİŞHEKİMLİĞİNDE KARŞILAŞILAN ACİL DURUMLAR ACİL MÜDAHALE ZİNCİRİNİN HAREKETE GEÇİRİLMESİ

Karşılaşılması Olası Durumlar	Sebepleri	Belirtileri	Yapılacak Uygulamalar
Kalp durması (Kardiak Arrest)	Anafilaksi, Hipoksi, Şiddetli hipotansiyon, Miyokard enfarktüsü, Yüksek dozda anestezi, Elektrik çarpması, Ani travma	Hastanın aniden solgunluğu, Solunum durması, Göz bebeklerinin büyümesi (Midriyazis), Arteriyel nabız yokluğu, Siyanoz	Acil yardım zincirinin harekete geçirilmesi, Kardiak masaj, Suni solunum, Defibrilatör kullanılması, Miyokarda direkt adrenalın enjeksiyonu
Solunumun durması (Respiratuer Arrest)	Hava yoluna yabancı cisim (ör. Aljinat) kaçması, Dilde farinx, Larinxe anjionörotik ödem, Solunum sistemi rahatsızlıkları (ör. Bronşit)	Soluk alamamasına bağlı panik – ajitasyon, Göğüs hareketlerinin ortadan kalkması, Yüzde ve diğer vücut derisinde solukluk ve sonra siyanoz,	Hava yollarına kaçan yabancı cismin uzaklaştırılması (yüksek vakumlu aspiratörle veya Heimlich manevrasıyla) Dil solunum yollarına kaçmışsa öne çekilir solunum yollarında anjionörotik ödem gelişmişse baş ekstansiyona alınarak solunum yolları açılır. Solunum yolu açılmıyorsa Air Way veya entübasyon tüpü takılabilir veya larinxten trekeostomi yapılabilir. Solunum yolu açılırsa O ₂ maskesi ile O ₂ takviyesi yapılabilir. Gerekirse suni solunum yapılabilir.
Bayılma – Ani şuur kaybı (SENKOP)	Korku, Aşırı ağrı ve acı, Bitkinlik, Yorgunluk, Açlık (hipoglisemi), Yüksek ateş	Göz kararması, Baş dönmesi, Soğuk terleme, Kulak uğultusu, Boyun ve gözlerde sıcaklık hissi, Esneme, Gerilme, Bulantı, El ayak soğuması, Halsizlik, Pupiler dilatasyon, Hipotansiyon, Ayakta duramama	Hastaya Trendelenburg pozisyonu verilir. Ayaklar baştan yukarıda olacak şekilde pozisyonlandırılır. Alkol koklatılarak kendine gelmesi sağlanır. Açlık söz konusuysa şekerli yiyecek ve içeceklerle kan şekeri yükseltilebilir.
Kalp krizi (Akut göğüs ağrısı) (Miyokard enfarktüsü)	Koroner arter tıkanmaları sebebiyle miyokardın beslenememesi, trombofilite, ateroskleroz, ani sevinç ve acı haber şokları	Sol kolda ağrı veya uyuşukluk hissi, Solunum zorluğu, Göğüs ağrısı, Aritmik nabız, Soğuk terleme	Acil müdahale zinciri çalıştırılmalı, Dilatı nitrogliceril tableti verilir. O ₂ verilebilir.
Lokal anestezi entoksikasyonu (Overdose)	Yüksek dozda anestezi madde enjeksiyonu, Anesteziye çok duyarlı bünye	Aşırı konuşma, ajitasyon ileri safhada konvülsiyonlar ve uyku hali görülebilir.	Solunum kontrol altında tutulur, gerekirse O ₂ verilebilir, gerekirse damar yolu açılabilir. Kontrol altında tutulur.
Hipertansif atak	Hipertansiyon, Ateroskleroz	Yüzde kızamıklık, Ani baş ağrısı ve ajitasyon	Antihipertansiyon ilacı verilir, Sublingval nidalat verilir, Tansiyon ölçümü yapılır, Kontrol altında tutulur.
Histeri krizi	Korku, Psikosomatik hassasiyet, Kişilik zayıflığı, Güvensizlik, Dikkati üzerine çekmek	Önceden bayılabileceğini söyler, bayılır, ufak ağırlı uyarcılar (kulak sıkma, burun çekme) ile uyanma. Basit ajitasyon numaraları taklit etme	Serum fizyolojik enjeksiyonu ile uyanması ile diğer krizlerden ayırt edilebilir. Rahatlatıcı konuşma sedasyon teknikleri ve güven pekiştirici eylemlerde bulunulabilir.

Diabetik şok (Hipo-Hiperglisemi koma)	Kan şekerinde anormal durum veya insülin eksikliği	Hipoglisemi belirtileri: Çabuk başlar, huzursuzluk ve sinirlilik, nemli deri, hızlı nabız Hiperglisemi belirtileri: Yavaş başlar, ağırlık düşmesi, uyku hali, yalpalama, kuru deri, kuru ağız, derin nefes alma, yavaş ve zayıf nabız.	Hipoglisemik şok tablosu tehlikelidir. Bilinci yerinde ise şekerli su, şekerli sıvı veya yiyecekler verilir. Bilinç yerinde değilse iv dekstroz ve acil müdahale zinciri çalıştırılır. Hiperglisemik durumda şeker almaması sağlanır, hasta kontrol altında tutulur.
Malign hipertermi	Lokal anestezi, Hipersensibilite, Beyindeki nörotik termal kontrol felci	Ani ateş yükselmesi, bilinç kaybı ve konvülsiyon ağız ve deri kuruluğu	Mortalitesi yükseltilir. Vücut ısısını düşürücü işlemler yapılabilir. Dontrolen hipertermi tedavisinde iv, im verilebilir.
Allerjik Reaksiyonlar (Anafilaktik şok)	Alınan maddeye karşı alerjik bünye Hipersensibilite	Ciltte kızamıklıklar, yüzde dudaklarda dilde uvala ve farinxe anjionörotik ödem, soğuk terleme, Hipotansiyon, Dispne Bronkospazm, Solunum güçlüğü, hırıltılı solunum Pruritis, ürtiker ve şok tablosu	Hava yolları açılır (Air Way veya entübasyon tüpü ile) açılmıyorsa trakeotomi yapılır. Yüzeysel ürtiker ve anjionörotik ödem lokal ise cilt altına 0.3 ml. – 0.5 ml adrenalin enjeksiyonu durum ciddi ise damar yolu açılarak hidrokortizon 200 mg, antihistaminik 50 mg, aminofilin 240 mg yavaş yavaş iv verilir. Durum düzelmiyorsa 0.25 mg adrenalin 10 ml. serum fizyolojik ile diüle edilerek 1-2 cc iv uygulanabilir.
Epilepsi Krizi (Sara Krizi)	Açlık, menturasyon, alkol, metohexiton, kirli hava, kimyasal kokular, beyindeki nörotik boşalmalar	Şiddetli kasılmalar, konvülsiyon, bilinç kaybı, bulantı, ağızdan köpük gelmesi	Hastanın kendisine zarar vermesine engel olunarak kasılmalar kontrol altında tutulur. Dilin solunum yollarını tıkamasına engel olunması ve ağızdaki muhteviyatın solunum yollarına kaçmasını önlemek için yan yatırılır. Dişlerin arasına tahta spatül konabilir. Solunum yolu açık tutulur. 5 dakika içerisinde geçmiyorsa ve yeni nöbet başlamışsa 10-20 mg diazepam iv verilebilir; O2 verilebilir; ilacı yanında ise alınması sağlanır. Tablo devam ederse status epileptikus halini alır, acil müdahale zinciri; ileri yaşam desteği sağlanmalıdır.

SOLUNUM AÇILMASI İÇİN GEREKLİ ALETLER

- Air-Way
- Entübasyon tüpü
- Laringskop
- O2 tüpü, maskesi
- 2-5-10 ml enjektör
- Aspiratör, bronko dilatör sprey

DAMAR YOLU AÇILMASI İÇİN GEREKLİ ALETLER

- Cilt dezenfektanı
- 2-5-10 ml enjektör
- Serum ve serum seti
- Değişik boylarda anjiocath
- Turnike
- Tespit için flaster

ACİL KİT'TE BULUNMASI GEREKEN İLAÇLAR

- Adrenalin (epinefrin) 0,25 mgamp
- Antihistaminik : Feniramin maleat (avil) ampul
- Atropin sülfat ampül
- Lidokain %2 ampül
- Aminofilin 240 mg (aminokardol) ampul
- Metilprednisolon 40 mg (Prednol) amp
- %0,9 izotonik 500*1000 cc
- Morfin sülfat amp.
- Diazepam 2-5-10 luk
- Bikarbonat amp.

ACİL MÜDAHALE ZİNCİRİNİN HAREKETE GEÇİRİLMESİ

Karşılaşılması olası acil bir durumda dişhekimi önceden elinin altında hazır bulundurulması gereken acil kitteki ekipman ve ilaçlar ile bilgisi-yetkinliği ve etik sorumluluğu dahilinde hastanın acil durumuna müdahale eder; hastanın durumunun ağırlığı ve hayati tehlike sezinlediği durumda ileri yaşam desteği için acil müdahale zincirini (HASTANIN BULUNDUĞU YERE AMBULANS İSTEYEREK, REANIMASYON UZMANINI ÇAĞIRARAK VE HASTANIN NAKLEDİLECEĞİ YERİ ÖNCEDEN HABERDAR EDEREK) harekete geçirerek üzerine düşen sorumluluğu yerine getirir.

Ambulans telefonu	Reanimasyon Uzman Telefonu	Hastane Telefonu

Dişhekimliğinde karşılaşılan acil durumlarda uygulanacak bu uygulamalara ilişkin bilgiler; Dişhekimi Kemal Kavut tarafından hazırlanmıştır. Çorlu 0282-654 44 44 – 653 23 22

Ceramco® 3

DENTSPLY tarafından üretilen YENİ Ceramco® 3 porseleni başarıyı yeni bir çizgiye taşıdı.

Orijinal Ceramco® kronu 1958 yılında Amerika'da ilk defa yapıldığında başarısı sayesinde dişhekimliğinde bir standart oluşturdu. Sabit protez tekniklerinde kullanılmaya başlandı ve dental endüstride yakaladığı üstün başarı sayesinde marka oldu.

Başarılı çalışmalarla ilerleyen yıllarda DENTSPLY Ceramco® Araştırma ve Geliştirme grubu estetik armoniye ulaşmada ve üretimde karşılaşılan problemleri çözmeye yönelik birçok yeni ürün geliştirdi. Ceramco®II, Ultrapake™, Chromaline™, ve Finesse™ laboratuvar ve klinik çalışmalarla başarıya ve yaygın kullanıma ulaşan, kron ve köprü restorasyonlarında kullanılmak için üretilmiş patentli porselen sistem ürünlerinden bazılandır.

Ceramco® 3 bu ürün ailesine en son katılan ve kullanıcılara üretimde geniş imkanlar ve kolaylıklar sağlayan eksiksiz bir porselen sistemidir. Ceramco® porselenleri kıyaslanamaz termal stabilitesi, naturele en yakın translüsensiye sahip renkler gibi özellikleri sayesinde tüm dünyada haklı bir üne kavuşmuştur.

Günümüz şartlarında hekim ve teknisyen için zaman ve kalite herşeyden önemlidir. DENTSPLY dişhekimleri ve laboratuvar teknisyenlerinin istekleri doğrultusunda sonuçlar elde etmek üzere çalışmalarını tamamlayarak kalite ile başarıyı yakaladığı bu yeni ürünü piyasaya sundu.

Naturel feldispatik porselenin kullanım kolaylığı ve güvenilirliği ile seramiğin sahip olduğu üstün estetik özellikler Ceramco® 3'de birleşmiştir.

Ceramco® 3'ün diğer avantajları arasında ise, optimal translüsensi, gerçek opalesen efekt, ağızda cıllanabilme özelliği, aşınmaya ve kimyasal etkenlere dayanıklılık belirtilebilir.

Opaklarından dentinlerine, opal ve natural minelerine kadar bütün sistem doğal dişlerdeki fluorasan özelliklere sahiptir.

Ceramco® 3 naturel feldispatik porseleni, Finesse ful seramikleri ile kusursuz renk uyumu sergiler. Metal destekli ve ful seramik işler ağızda yanyana çalışıldığında renk uyumu ve estetik görüntü kolaylıkla sağlanabilir.

Yeni Ceramco® 3 serisi 24 dentin rengi, standart ve opal mine renkleri, modifier materyalleri ile zaman ve kontrollü karakterizasyonları mümkün kılar.

Ceramco® 3 Restorasyonlarının Avantajları

- 24 Renkli Ceramco Bioform ve Vita skalaları ile uyumludur.
- Renk koordinasyon sistemine sahiptir. Ceramco'nun 40 yıllık klinik performansı ile uyumludur.
- Doğal feldispatik porselen yapısı ve özel olarak hazırlanmış pişim değerleri sayesinde, işin pişim sayısını azaltarak, karlılığı ve verimliliği artırır.
- Yığım esnasında porselen tipini ayırmak maksadıyla, organik renklendiriciler ilave edilmiştir.
- Kıymetli, yarı kıymetli ve kıymetsiz dental metal alaşımlar ile uyumludur.
- Yeni opal minelerle, doğal dişlerdeki opal efektleri taklit etmek mümkündür.
- Grileşmeyi önleyen Pasta Opak daha yumuşak ve krema şeklinde olup, kolay ve hızlı uygulama sağlar.
- Artırılmış kroma ve canlılık.
- Birçok kereler pişirildiğinde, kusursuz stabilite ve dayanıklılığa sahiptir.
- Ceramco® 3, hataları kolaylıkla telafi edilebilen bir porselen sistemi olup, özelliği değişmeden birçok kereler pişirilebilir.
- Renk skalası ile 8 yeni illumine Beyaz renkten oluşan ışık serisi.

Axel Seeger, MDT
tarafından yapıldı
Berlin, Germany

Önce

Sonra

Master Ceramist Makoto Inoue, MDT
Beverly Hills Dental Studio, Beverly Hills, CA, USA
Laurence Rifkin, DDS, Beverly Hills, CA, USA

Restorasyonlarınızda Estetiğin Sembolü

Ceramco olarak, 1989 yılından beri Türkiye'de kaliteli ve başarılı sonuçlar elde etmeniz için yanınızdayız. Porselen teknolojisindeki en son bilgi ve gelişmeleri sizlere aktaracak ve sizinle birlikte olmaya devam edeceğiz.

Websitemizi ziyaret edebilirsiniz:
www.dedtsplymea.com

First in Dentistry
DENTSPLY
MIDDLE EAST & AFRICA

Hamm Moor Lane,
Addlestone, Weybridge, Surrey
KT15 2SE, United Kingdom
Tel: 00 44 1932 853422
Fax: 00 44 1932 840168
Website: www.dedtsplymea.com

demak Diş Malzemeleri Pazarlama ve Diş Ticaret Ltd Şti

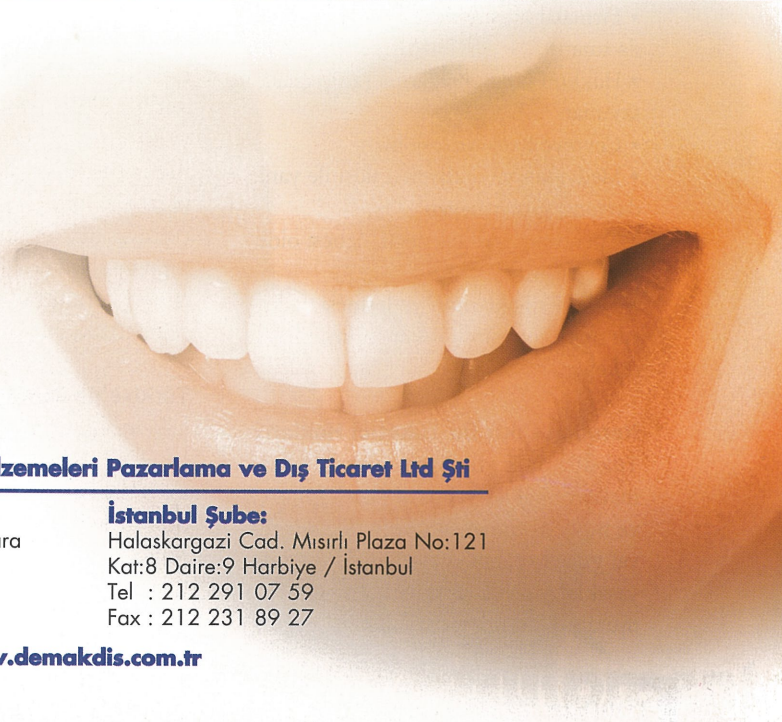
Merkezi:

Karaca Sokak 17/2 GOP / Ankara
Tel : 312 440 88 66
Fax : 312 440 93 99
E-mail: demak@superonline.com

İstanbul Şube:

Halaskargazi Cad. Mısırlı Plaza No:121
Kat:8 Daire:9 Harbiye / İstanbul
Tel : 212 291 07 59
Fax : 212 231 89 27

www.demakdis.com.tr

Tüketici haklarının genel çerçevesi

Tarık İşmen*

Bir toplumun ekonomik ve sosyal yönden gelişebilmesinin ön koşullarından birisi de o toplumda güçlü, çağdaş ve bağımsız bir tüketici hareketinin bulunmasıdır.

Tüketicilerin fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden tam olarak iyi durumda olabilmeleri evrensel kabul görmüş tüketici haklarının eksiksiz olarak uygulanabilmesine bağlıdır.

Tüketici olarak 2000'li yıllarda:

- Evrensel kabul görmüş tüketici haklarının ülkemizde tam olarak uygulanması
- Haklarını bilen, haklarına sahip çıkan ve savunan bilinçli bir tüketici kitlesinin oluşturulması
- Etkili, güçlü bir tüketici hareketinin yaratılması hedeflenmelidir.

Ne Demek Tüketici?

Ekonomik, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayabilmek için nihai bir mal ve hizmeti satın alıp nihai olarak kullanan ya da kendi kendine üretip kendisi kullanan ve hiç bir mübadeleye sokmayan her kişi, kurum ve ailedir.

Bilinçli tüketici:

- Mal ve hizmeti satın alırken temel ihtiyaçlarını ön planda tutan
- Satın alacağı mal ve hizmetlerin kaliteli, güvenli, ucuz ve sağlam olması konusunda araştırmalarda bulunan
- Firmalar arasında güvenilirliği ön planda tutan
- Haklarını bilen, haklarına sahip çıkan ve savunan
- Çevreye karşı duyarlı olan
- Medyanın ve reklamların etkisi ile yanlış davranış göstermeyen
- Tüketimin nesnesi değil, öznesi olduğunu düşünen
- Tüketici haklarının yerleşmesi ve korunması konusunu savunan kişi bilinçli tüketicidir.

Nereden Çıktı Bu Tüketici Hakları?

Tüketicinin korunmasına yönelik uygulamalar ve haklar yalnızca yaşadığımız çağa ve modern zamanlara özgü değildir. Bayat gıdaya, hatalı tartıya ve ölçüye karşı yasaklar yüzyıllardan beri, örneğin Hamurabi Kanunlarından bu yana uyula-

nagelmıştır. 15. 16 yüzyılda Fransa'da bozuk yumurta alanlar, bu yumurtaları satana atma, Avusturya'da bozuk süt satanlar, bu sütü içmek gibi psikolojik yöntemlerle, Osmanlı'da loncalarda dışlanma yöntemiyle teşhir edilirdi.

1850 yılında ABD'de tüketici kooperatifi kurulması sanayileşme içindeki ilk hareket olarak gösterilir. 1872 yılında ilk tüketiciyi koruma yasası, 1890'da ilk önemli yasa "Sherman Antitröst Yasası" çıkarılmıştır.

1962 yılında Kennedy'nin açıkladığı tüketici hakları şunlardır:

1. Güvenlik hakkı
2. Bilgi edinme hakkı
3. Seçme hakkı
4. Temsil edilme ve sesini duyurma hakkı.

İngiltere'de tüketici birliği 1957 yılında, İskandinav ülkelerinde 1921 yılında tüketici kooperatifi, 1957 yılında bilgi verici etkilene enstitüsü kurulmuştur.

Avrupa Birliği'nde durum:

1972 yılında Paris'teki Devlet ve Hükümet başkanları zirve toplantısında tüketicinin korunması ve tüketici haklarına yönelik politika uygulanmaya başlanmıştır. 1977 yılında komisyonlar çalışmaya başlamıştır.

Aarupa Birliği 1975-1980 Birinci Tüketiciyi Koruma Programı

Aarupa Birliği 1981-1986 İkinci Tüketiciyi Koruma Programı

Aarupa Birliği 1986-1990 Üçüncü Tüketiciyi Koruma Programı

çerçevesinde alt gruplar oluşturularak toplumsal bilincin yükseltilmesi ve tüketicinin korunması çalışmalarını belirli standartlara oturtmayı başarmıştır.

Türkiye'de Durum

Ülkemizde 23.02.1985 yılında kabul edilen 4097 sayılı kanunla tüketiciler korunma altına alınmıştır. Kanunun amaç maddesi şöyledir;

Amaç Madde 1: " Bu kanunun amacı ekonomik gereklerine ve kamu yararına uygun olarak tüketicinin sağlık ve güven-

liğiyle ekonomik çıkarlarını koruyucu, aydınlatıcı, eğitici, zararlarını tazmin edici çevresel tehlikelerden korunmasını sağlayıcı önlemler olarak tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini özendirmek ve bu konudaki politikaların oluşturulmasında gönüllü örgütlenmeleri teşvik etmeye ilişkin hususları düzenlemektir.

Evrensel Tüketici Hakları

1985 yılında BM Genel Kurulunda uluslararası Tüketici Birlikleri Örgütünün önerisi ve Türkiye'nin de imza attığı, oy birliği ile kabul edilen Tüketici Hakları şunlardır;

1. Temel ihtiyaçların karşılanması hakkı
2. Sağlık ve güvenlik hakkı
3. Bilgi edinme hakkı
4. Örgütlenme sesini duyurma ve temsil edilme hakkı
5. Eğitilme hakkı
6. Seçme hakkı
7. Tazmin edilme hakkı
8. Ekonomik çıkarların korunması hakkı
9. Sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı

Tüketicilere Duyuru ve Öneriler

- İhtiyacınızı doğru olarak tespit edin. Alışveriş listesi hazırlayın, öncelik sırasına göre alışveriş yapın.
- Mal ve hizmet satın alırken temel gereksinimlerimizi ön planda tutun, medyanın ve reklamların etkisinde kalarak yanlış davranış göstermeyin.
- Ödediğiniz paranın karşılığını tam olarak almaya çalışın.
- Üreticisi belli olmayan malları satın almayın.
- Satılan mal geri alınmaz devri artık kapanmıştır.
- Alışveriş yapmadan önce iyi bir piyasa araştırması yapın.
- Değişik yerlerde malın fiyat ve kalitesini öğrenin.
- Aynı ürünün değişik marka tip ve miktarlarının sağladığı yararları fiyatlarıyla karşılaştırın.
- Alışverişte kaliteli malı tercih edin.

* TDB Tüketici Hakları Komisyonu Sorumlusu

istediğiniz kadar **Flex** olabiliriz

**Bir ünitte
neye ihtiyacınız var?**

Ergonomi?

Evet öncelikle!

Kolay Kullanım?

Dilerseniz parmağınızı bile dokunmadan!

Multimedia?

Akıllıca bir fikir!

Estetik Bir Tasarım?

Sade ve etkileyici!

Hijyen?

Tabi ki %100!

Metco Dental

Bahariye Cad. No: 48/6-7 Kadıköy - İstanbul
Tel: 0216.345 74 24 - 348 74 82
Fax: 0216.349 93 68
www.metcodental.com

Flex Equipment

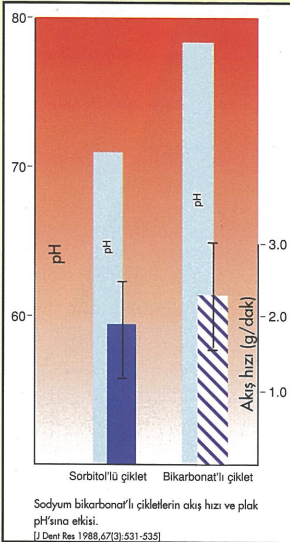
Vivident Çiklet Ailesi Dişleri Korumaya Devam Ediyor.

Vivident White Karbonatlı

Vivident White Karbonatlı Çiklet, formülünde Sodyum bikarbonat'a ek olarak Laktoperoksidad, Glukozoksidad gibi enzimler içermektedir. Enzim sistemleri, asidik pH'da veya nötral pH'da bakteriyostatik aktiviteleri ile zayıf oksidasyon ajanlarıdır.

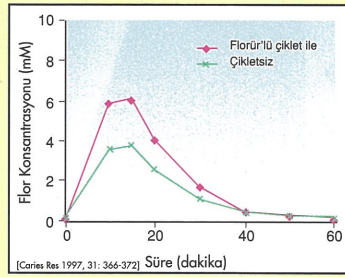
Plak birikiminin önlenmesi ve plak asidojenitesinin düşmesi ile diş çürüğünden ve gingivitisten korunulmuş olur. Tüm peroksidad sistemlerinin karyojenik bakteriyel inhibisyonu yaptığı da gösterilmiştir.

Vivident White içerdigi sodyum bikarbonat ile dişlerin doğal beyazlığını korumasına yardımcıdır.

Vivident Protex

Uzmanların ağız diş sağlığı için önemini her zaman vurguladıkları Kalsiyum, Florür ve Ksilitol, Türkiye'de ve dünyada ilk kez Vivident Protex'te birarada bulunuyor.

Bilindiği gibi Kalsiyum tükürüğün remineralizasyon potansiyelini artırır. Mineral kaybını önler, karyostatik etki gösterir.

Florür ise minenin yapısını güçlendirerek çözünmesini yavaşlatır. Remineralizasyon potansiyelini artırır.

Ayrıca, tükürük ve plakta Florür bulunması, bakterilerin asit oluşturmalarını inhibe etmek suretiyle diş çürümelerini önler.

Florür Kalsiyum'un bağlanma ile Ksilitol birarada kullanıldığı takdirde düşük pH'da birbirlerinin etkisini artırır, Streptokok Mutans'ın asit oluşturmalarını inhibe eder.

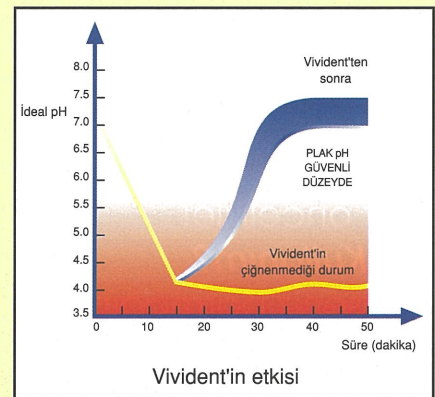
Vivident Xylit

Ksilitol, dişhekimliği çalışmalarında adından en çok söz edilen ideal bir tatlandırıcıdır.

Ksilitol'ün çikletlere katılması ile diş sağlığına olan olumlu etkileri geniş çaplı çalışmalarla kanıtlanmıştır.

Ksilitol nonkaryojeniktir ve son yıllarda yapılan çalışmalarda çürüğü inhibe edici özelliği yani antikaryojenik olduğu görülmüştür.

Ksilitol mikrobiyal dental plak bakterileri tarafından metabolize edilemediği için asit oluşumu engellenmiş olur ve dental plak pH'sı düşmez.

Kaynaklar:

Arends J., Smits M., Ruben J.L., Christoffersen J. Combined Effect of Xylitol and Fluoride on Enamel Demineralization in Vitro. Caries Res. 1990;24:256-257
De Los Santos R., Lin Y.T., Corson R.E., Beltran E.D. In Situ Remineralization of Root Surface Lesions Using A Fluoride Chewing Gum Or Fluoride Releasing Device. Caries Res. 1994;28(6):441-446
Hattab EN., Green R.M., Pang K.M., Mok Y.C. Effect of Fluoride Containing Chewing Gum On Remineralization Carious Lesions and On Fluoride Uptake In Man. Clin. Prev. Dent. 1998;11(6):6-11
Igarashi K., Lee IK and Sechachrele CF. Effect of Chewing gum Containing Sodium Bicarbonate On Human Interproximal Plaque pH J Dent Res 1988; 67(3):531-535
Oliveby A., Ekstrand J., Lagerlöf E Effect of Salivary Flow Rate on Salivary Fluoride Clearance After Use of A Fluoride-Containing Chewing Gum. Caries Res. 1987;21:393-401
Sjogren K., Lingstrom P., Lundberg AB, Birkhed D. Salivary Fluoride Concentration and Plaque pH After Using A Fluoride Containing Chewing Gum. Caries Res. 1997; 31:366-372

Adli dişhekimliğinde ısırık izleri

Feryal Karaman*

Cenelerin ve dişlerin kişilere özgü niteliklerinden yararlanılarak kimlik belirlemeye (identifikasyon) yönelik araştırmalar, adli dişhekimliğinin en önemli alanlarından biridir. "Isırık izi incelemeleri" de bu kapsam içerisinde giderek artan boyutlarda gereksinim duyulan bir kimlik belirleme çalışmasıdır.⁽¹⁾

Tarih öncesi dönemlerde insanlar dişlerini, düşmanlarına karşı bir silah olarak kullanırlardı. Diş izlerinin varlığı ve benzersizliği çok eski çağlardan beri bilinmesine rağmen bunların delil olarak kabul edilmesi ve kullanıma girmesi çok uzun zaman almış ve ancak son yüzyılda mümkün olmuştur.

M.Ö. 450 yıllarında Hun İmparatoru Atilla zamanında diş izlerinin ilk kez dikkat çekici bir delil olduğu farkedilmiş, uzun yıllar üstünde hiç durulmamış, ta ki alışılmışın dışında bir maloklüzyona sahip olan İngiltere Kralı I. William'ın İngiltere'nin resmi mühürlü mumlarını ısırarak mühüre diş izlerini bırakmaya başlaması ile indentifikasyon anlamında ilk defa kullanıma girmiştir.⁽²⁾ Isırık izlerinin mahkemede delil olarak kullanılması ilk kez 1692 yılında Amerika'da görülmüştür. 1870 yılındaki bir vakada ise ısırık izi konusunda bir tanık mahkemede dinlenmiş ancak diş ve izlerin uyumu konusunda farklı görüşler ortaya atıldığı için bir fikir birliğine varılamamış, mahkeme sanığın beraati ile sonuçlanmıştır.⁽³⁾ 1906'da ise bir parça peynir üzerindeki diş izlerinden kimlik tespiti yapılmış ve bu durum diş izlerini kullanarak gerçek suçlunun bulunduğu ilk vaka olarak tarihe geçmiştir.⁽²⁾

1952'deki bir vakanın sonucunda ise ısırık izlerinin parmak izi, ayak izi gibi kabul edilebileceği görüşü karara bağlanmıştır.⁽⁴⁾ Daha sonraki yıllarda ısırık izleri mahkemelerde faydalı bir delil olarak kullanılmaya başlanmış, 1979'daki bir vakada ise adli dişhekimlerinin

mahkemede jüriye ısırık izi delillerinin açıklamasını yapması televizyonla halka duyurulmuş ve gösterilmiştir.⁽²⁾

Yıllar geçtikçe insan vücudu dışında da çeşitli objeler üzerindeki ısırık izi vakaları duyulmaya başlamış, her vakada ısırık izlerinin delil olarak kabul edilebilirliği konusunda çok çeşitli itirazlar yapılmış, tartışmalar yaşanmış sonunda bu konuda bir standart oluşturulmasına karar verilmiştir. Amerikan Adli Dişhekimliği Derneği tarafından bir standart oluşturulduktan sonra ısırık izi delilleri tüm dünyada giderek güçlü temeller üzerine oturmaya başlamış ve şu anda en son teknolojilerin uygulanması ile geçerli bir delil haline gelmiş olmasına rağmen bazı ülkelerde ve bizim ülkemizde daha yeni yeni kıpırdanmaya başlayan bir konudur.

Kanıt olarak kullanılabilecek bir ısırık izinin tanımlanması, kayda geçirilmesi, korunması ve mukayesesi için öncelikle varlığı şarttır. İzler suçun faili veya mağduru olabilen ölü veya yaşayan kişilerde bulunabilir. Bunların dışında kurşun kalem, pipo sapı, anahtarlık gibi nesneler üzerinde nörotizm kökenli olarak ya da alışkanlıklarla meydana getirilen ısırıklar da vardır.⁽⁵⁾ Isırık izi özellikle görgü tanığının bulunmadığı cinsel tecavüz veya adam öldürme olaylarında kan lekesi veya semen örneklerinin bulunması kadar önemli bir kanıttır. Saldırı kökenli olarak mağdurda, savunma kökenli olarak ta saldırganda ortaya çıkabilir. Dişler ve izin mukayesesi ile şüpheliyi tanımlamak ve dişlemek mümkün olabilir.

Isırık izlerinin önemi

Bir ısırık izi dişlerin cilt üzerinde üç boyutlu izlerini, çok sayıda çürük alanını ya da bunların her ikisini de birlikte içerebilir. Deride diş izlerinin derinliği uygulanan kuvvete ve deri yüzeyinin yapısına bağlıdır. Kuvvet bırakılınca derinin

elastikiyeti nedeniyle hızla bozulma olacaktır. Bununla beraber ısırık olayı olduğu sıralarda ölüm meydana gelirse, deri hızla elastikiyetini kaybeder ve diş izleri kalıcı olabilir. Deri üzerine dişlerin direkt basıncı ile subkütan damarlar yırtılırsa deride çürüme olabilir. Bu durum aynı zamanda dilin itmesi, emme, dudak ve dilin uyguladığı basınçlarla da oluşabilir. Dil ve dudağın derideki temas yüzeyi tükürük transferini kolaylaştırdığından, incelemek için bölgeden bir swap ile tükürük alınabilir ve DNA çalışması mümkün olabilir. Bu inceleme sadece şüphelinin uyumunu veya uyumsuzluğunu gösterir. Dişler ise katı gıda, insan derisi gibi birtakım maddeleri ısırdığı zaman, eğitimli araştırmacıların üzerinde tahmin yürütebileceği ve ısırık kişinin tespit edilebileceği nitelikte izler bırakırlar.⁽⁶⁾

Isırık izlerinin tanımlanması

Isırık izi alt çenenin güçlü bir şekilde üst çeneye yaklaşması (ısırması) sırasında dişlerin çiğneme düzlemi içerisinde bulunan cisimler üzerinde bıraktığı izlerdir. İnsanlar sık sık hayvan ısırıklarına da maruz kaldıklarından öncelikle insan ve hayvan ısırıkları arasında bir ayırım yapılmalıdır. Örneğin köpeklerde daha dar ağız ve daha sivri kaninler vardır, daha derin yaralar açar. Kedi ısırıkları küçük ve yuvarlaktır. Ark boyutları da küçüktür. Kemiricilerin ısırıkları kürek şeklinde olur ve çevre yumuşak dokuyu da zedeler. İnsan ısırığı ise eliptik bir yapı arz eder. Kanin izleri tespit edildiğinde, iki kanin arasındaki mesafe 2,5-4 cm. arasında bir ölçü verir. Eğer bu bir insan ısırığı ise ve iki kanin arasındaki mesafe 3 cm. den az ise ısırık izinin süt dişlerine ait olduğunu düşündürür. Bir insan ısırığı olayında maksimum 6 ön diş bir ark olarak iz bırakır. Eğer her iki ark beraberce iz bırakılırsa izin bütünü genelde yuvarlak şekilde-

dir.⁽⁷⁾ Ölümünden hemen önce veya sonra yapılan ısırıklarda ısırık izlerinin görünüşü değişik olabilir. Isırık izinin süresi tamamen ısırma kuvvetine ve doku hasarına bağlıdır. Dişler deriyi koparmasa bile 24 saat kalıcı olabilir. Yaşayan mağdurlarda ısırık izi tespiti doku değişimleri ile zorlaşabilir. Enfeksiyon, ödem, renkleşme tespiti etkileyen faktörlerdir. Ölümünden sonra yapılmış izler de post-mortem değişikliklerle bozulabilir.⁽⁸⁾

Isırık izlerinin değerlendirilmesi

Yaşayan mağdur ya da ölü vakalarının her ikisinde de dişhekimi gerekli bilgileri saklamalı ve kayda geçirmelidir. Öncelikle izin lokalizasyonu tanımlanmalıdır. İzin kol, bacak, göğüs vb. hangi vücut bölgelerinde bulunduğu, bölgenin düz veya kavslı olması, deri altı yapısı, (kemik, kartilaj, kas ve yağ dokusunun varlığı) belirlenmeli, izin şekli (yuvarlak, oval, yarım, düzensiz vb) rengi (kırmızı, mor vb) izin vertikal ve horizontal boyutları, ve yaranın tipi (peteşiyal hemoraji, kontüzyon, abrazyon, laserasyon vb) kaydedilmelidir.⁽¹⁾

Isırık izinin en çok lokalize olduğu yerler, (özellikle cinsel saldırılarda) kadın mağdurlarda göğüsler, omuz, cinsel organ bölgesi, boyun, kollar ve kalçalarıdır. Erkek mağdurlarda göğüs, karın ve kollar, homoseksüel teşebbüslerde ise bacakların üst kısmı, aksilla, sırtın arkası, omuz ve kolları görülür. Isırık yarısı saldırganı da olabilir.⁽⁹⁾

Dokudaki ısırık izleri, genellikle dişlerin kesici ve oklüzal kısımları ile yapılır. Bu izlerin şekillerine göre bir sınıflandırma yapılabilir.⁽²⁾

1- Dikdörtgen izler: Kesiciler tarafından.
2- Üçgen izler: Kaninler veya premolarlar tarafından.

3- Çift üçgen veya eşkenar dörtgen izler: Premolarlar tarafından yapılır.

Isırık yaraları üç ana kategoride toplanırlar:⁽⁹⁾

1- Delik yarısı veya çizgisel yırtık.

2- Dokudan flap ayrılması

3- Bölgenin tamamen kopması.

Nedenlerine göre ise iki ana kategoride toplanırlar.⁽²⁾

1- Seksüel eğilimli ısırık izleri: Santral ve periferde emme işaretleri ve ön dişlerin kesici kenarlarının neden olduğu abrazyonlar.

2- Çocuk tacizi vakaları: Alet izleri ile karıştırılabilir ve saldırganı mağdura doğru bir şiddet işaretidir.

Bunların dışında kavga, fiziksel ve cin-

sel taciz ve bazı sistemik hastalıklar nedeniyle de ısırma olaylarına sık rastlanır. Suçun mağduru kendini savunmak amacıyla karşısındakini ısırıp suçun faili durumuna da geçebileceğinden, herhangi bir ısırık vakasında kişilerin hem fail hem de mağdur olabileceği düşünülmeli ve muayene iddia edilen bütün kişileri kapsamalıdır.⁽¹¹⁾

Komplikasyonlar:

İnsan ısırıklarından meydana gelen yaraların komplikasyonlar, streptokok oranının yüksek olması nedeniyle hayvan ısırıklarından daha ciddidir.⁽¹⁰⁾ Isırık yarısının klinik olarak ortaya çıkması onun kaynağına bağlıdır. Zehirli sürüngenler veya örümcek ısırığının semptomları ciddi olabilir ve hemen ortaya çıkabilirken, insan veya hayvan ısırıklarının laserasyon yarısı dışında olanların semptomları daha yavaş seyreder.⁽¹¹⁾ Isırma sırasında ağızdan geçen bakterilerin yaşamı tehdit eden enfeksiyonlar oluşturduğunu belirten raporlar vardır. Isırma yoluyla Hepatit C, Primer ve Recurrent Herpes Simplex ve HIV enfeksiyonları geçirilebilir.⁽¹²⁾ Bir ısırık yarısında ortaya çıkabilecek komplikasyonlar şöyle sınıflandırılır:

1- Yerel enfeksiyon: Rutin ısırıklarda, daha çok yüzeysel doku enfeksiyonları görülür.

2- Sepsis: Derin penetrasyonlu yaralarda eklem, tendon ve kemik enfeksiyonu görülür.

Memeli ısırıklarıyla lokal enfeksiyonlardan başlayarak çeşitli sistemik hastalıklar ortaya çıkabilir.⁽¹³⁾

İnsan ısırığı ile: AIDS, Hepatit, Sifilis, Aktinomikozis, Tüberküloz.

Köpek ısırığı ile: Kuduz, Brusello, Blastomikozis.

Kedi ısırığı ile: Kuduz, Tularemi, Kedi tırmığı hastalığı.

Isırık izinde benzersizlik:

Parmak izi nasıl parmağın çizgisel katlarının bıraktığı ayrı bir iz ise, ısırık izi de dişlerin deri, yiyecek maddeleri veya diğer cansız objeler gibi yumuşak materyaller üzerinde bıraktığı ayrı izlerdir.⁽¹⁴⁾ İnsan dişlerinin özellikleri de parmak izleri gibidir ve ikizler de dahil herkeste farklıdır.⁽¹⁵⁾ Monozigot ikizler üzerinde yapılan araştırmalar sonucunda ikizlerin ısırık izleri arasında anlamlı değişimler olduğu farkedilmiş ve "özdeş ikizler bile gerçekte dişsel olarak özdeş değildir" sonucuna varılmıştır.⁽¹⁶⁾

Isırık izinde yanılmalar:

Bazen deri üzerinde gerçekte ısırık izi olan bir lezyon, yanlış değerlendirilebilir ya da herhangi bir lezyon ısırık izi gibi yorumlanabilir.⁽¹⁾ Noktalar şeklinde görülen ve kavslı lezyonlar dermatolojik hastalıkları anımsatabilir. Aşırı derecede yanak ve dudak ısırığı klinik olarak Liken Planus, Pemfigus, Benin Mukozal Pemfigoit, Candidias ve Lökoplaki gibi mukozal hastalıklarla karıştırılabilirler. Bunları histopatolojik görünümü teşhis-te ayırtedebilir. Literatürde ağız mukozasındaki izleri Pemfigus, Liken Planus⁽¹⁷⁾, üst ekstremitedeki izlerin topikal enfeksiyon⁽¹⁸⁾ sanılarak tedavi edilmeye çalışıldığı teşhis edilemeyen ısırık izi olduğu gibi, aksine ölmüş bir kişide ölümünden hemen önce uygulanan defibrilatör izlerinin ısırık izler sanıldığı ve kişinin tacize uğradığı düşünülerek o yönde araştırmalar yapılan⁽¹⁹⁾ teşhis edilememiş olgular mevcuttur.

Araştırma, delil toplama ve delillerin incelenmesi:

Isırık izi araştırmaları, bir bedende ısırık izinin bulunduğu anda başlar. Delil toplama yöntemindeki bir hata önemli bir delili yok edebilir. Deri, çeşitli araçlarla (dişler dahil) bırakılan izleri saklamak için uygun bir materyal değildir. İzin oluşturulmasından gerekli delil alınmaya kadar geçen dönemde mağdurun derisindeki değişim devam eder. Eğer mağdur canlı ise morarma olur, ölü ise ölümün meydana gelmesinden hemen sonra postmortem değişiklikler başlayacaktır. Eğer delil toplama işlemi erken yapılırsa, ısırık yeri daha az etkilenmiş olur. Başarılı bir değerlendirme, izin doğru tanımlanmasına ve delillerin analiz için uygun şekillerde korunmasına bağlıdır. Rutin mediko-legal muayene sırasında muayenenin, bu özel alanda uzman bir kişi (dişhekimi veya adli dişhekimi) tarafından yapıldığı zamanlar hariç, genellikle ağız boşluğunun incelenmesi ihmal edilmektedir. Bu ihmal kıymetli bir kanıtı yok ettiğinden, ağız boşluğunun kapsamlı bir muayenesi bu konunun adli tıp biliminde önemli bir yerinin olduğu sonucunu çıkarır. Kişideki dişlenme özellikleri eşsizdir ve identifikasyon için kullanılabilir. Bir ısırık izi analizinde öncelikle şu dört temel sorunun yanıtı verilmelidir:

1- Bu yara bir insan ısırığı mıdır?

2- Analiz yöntemleri ile bu izlere kişilik kazandırılabilir mi?

3- Bu izlerin suç zamanı ile ilişkisi kurulabilir mi?

4- İzler suçun tipi ile uyuyor mu (örn: seksüel saldırı, çocuk tacizi) Analizde göz önünde tutulması gereken hususlar şunlardır:

- 1- Dişlerin genel ve kişiye özgü özellikleri arasında ayırım yapılmalıdır.
 - 2- Kişisel özellikler (dişlerin pozisyonu, rotasyonu vs) sınıflandırılmalıdır.
 - 3- Kişisel özelliklerin sadece o kişiye özgü olduğu unutulmamalıdır.
- Isırık izi delilleri doğru bir şekilde korunup analiz edildiği takdirde bir cinayete mağdur ve saldırgan zincirleme olarak tespit edilebilir.

A.B.F.O. Standartları

Zaman içinde ısırık izi delillerine ilişkin teknolojik ilerlemeler kaydedildikçe ısırık izlerinin araştırılması, delil toplanması, delillerin korunması, analiz ve mukayese teknikleri konusunda bir standart oluşturmak için Amerikan Adli Dişhekimliği Derneği (American Board of Forensic Odontology = A.B.F.O.) o zamana kadar kullanılmış olan bütün metotları yeniden gözden geçirip güncelleştirmiş ve uzmanlar tarafından güvenilirliği kabul edilip onaylanmış tüm teknikler A.B.F.O. Isırık İz Rehberi adı altında toplanarak bir ısırık izi analizini daha geçerli hale getirecek olan A.B.F.O. Standartları oluşturulmuştur.⁽²⁰⁾ Bu standartlar şu konularla ilgilidir:

- 1- İnsan dişlerinin eşsizliği
- 2- Analiz metotlarının birbirini tutarlılığı
- 3- Dişlerle ısırık izlerinin mukayesesindeki kesinlik
- 4- Çarpılmış, bükülmüş izlerin tetkiki
- 5- Delil toplama ve analiz yöntemleri
- 6- Adli tıp araştırmacısının bilirkişi raporu

Isırık izi delil toplama yöntemi standartları

- 1- Isırık izinin tanımlanması: Anatomik lokalizasyonu, sınırları, doku karakteristiği, şekli, boyutu, rengi ve yaranın tipi
- 2- Mağdurdan delil toplanması: İzin fotoğrafının alınması, tükürük svabı ve kontrol svabı alınması, izin yüzey ölçüsünün alınması ve doku örneği alınması
- 3- Şüpheliden delil toplanması: İntraoral ve ekstraoral fotoğraf alınması, intraoral ve ekstraoral muayene, ağız ölç-

çüleri ve ısırık örnekleri

Isırık izi delillerini koruma yöntemi standartları

- 1- Isırık kenarından tükürük svabı: Bölge swap alınmadan kesinlikle yıkanmamalıdır
- 2- İzin fotoğrafı: Uzak bir köşeden eğik bir açıyla yapılan aydınlatma ile fotoğraf alınmalı, fotoğraf çekilirken kesinlikle bir referans ölçek kullanılmalıdır. Bu konuda A.B.F.O. cetveli adı verilen L şeklinde, ölçekli ve köşede dairesel şekil olan cetvel önerilmektedir. Bu daire şekli çarpılmanın ölçülmesi için ayarlanmıştır. Fotoğraf iz ile 1:1 boyutta olmalıdır. Büyütme hatası ve görüntüde çarpılma analizi geçersiz kılar.
- 3- Saldırganın ve mağdurun diş ölçüleri alınarak alçı modeller hazırlanır.
- 4- Mağdur ölü ise doku örneği alınıp formalin solüsyonunda saklanabilir.
- 5- Şüphelinin dental kayıtları toplanmalı, ekstra oral ve intra oral fotoğrafları alınmalıdır.

Isırık izi delillerinin değerlendirilmesi yöntemi standartları:

Bu izin ısırık izi olup olmadığı, ısırık izi ise, izin insana mı yoksa hayvana mı ait olduğu, insana ait ise, erişkin boyunda mı yoksa çocuk boyunda mı olduğundan emin olunmalıdır.

Ark şekli, kavisteki dişlerde eksiklikler, diş pozisyonları, rotasyonlar, malpozisyonlar, kavisler arası mesafeler ve diş izlerindeki kişisel özellikler tanımlanmalıdır.

Isırık izi analiz teknikleri standartları:

- 1- Transparan tabaka tekniği: Şüphelinin diş modelinden veya modelin ölçekli fotokopisinden asetat kopya alınarak ısırık izinin ölçekli fotoğrafı ile karşılaştırma yapılabilir veya ısırık muna radyoopak madde doldurularak röntgen filmi alınabilir.
- 2- Isırık izinin tozlanarak ortaya çıkarılması tekniği: Parmak izi almak için kullanılan yöntemler ile ısırık izler ortaya çıkarılabilir ve kartlara basılabilir.
- 3- Ultraviyole ve infrared fotoğraf tekniği: Dışarıdan gözle görülmeyen veya iyileşmiş lezyonlar ile derinin epidermal ve dermal tabakaları arasında bir travmanın bıraktığı deliller aradan aylar geçtikten sonra bile bu tekniklerle görülür

hale getirilebilir.⁽²¹⁾

4- Scanning Elektron Mikroskobu tekniği:

Pek çok ısırık izinin derinlik göstermediği gerçeğine rağmen, üçüncü bir boyutun varlığının gösterilmesi ve görüntünün bu düzeyde büyütülmesi ile göz ile görülmeyen üç boyutlu özellikler çok net bir şekilde görülebilir.

5- Kontrastı artırılmış radyografi tekniği:

Isırık izlerini ince bir radyoopak madde ile örtterek ve negatifi kuvvetlendirici kasetler kullanarak izlerin değerlendirilmesi yapılabilir.

6- Video tekniği:

Dişlerin ve derinin dinamik hareketlerinin birbirlerine etkilerinin hareket halinde gösterilmesini ve ısırık olayı hareketlerinin üç boyutlu incelenmesini sağlar.

7- Dijital analiz tekniği:

Dijital görüntü, kompütürün bir mukayese mikroskobu gibi kullanılmasını sağlar. Şüphelinin dentisyonunun görüntüsü ile deride veya cansız bir objedeki ısırık izinin görüntüsü birlikte uygun boyutlarda büyütülerek üst üste getirilip mukayese edilebilir. Ayrıca dijitalizasyon ile metrik analiz de mümkündür.

Sonuç:

Adli dişhekimliğinin başlıca aktivite alanları yaşayan ve ölü kişilerde ağız dokusu, çene ve diş yaralanmalarının incelenmesi, identifikasyon için kimliği meçhul bir cesedin dental kayıtlarının incelenmesi ve bir şüphelinin mümkün bir identifikasyonu ya da eliminasyonu için ısırık izlerinin incelenmesi ve değerlendirilmesidir.

Isırık izi analizleri identifikasyon açısından adli dişhekimliğinin en hızlı büyüyen sahalarından biridir. Isırık izlerinin kaydında çok çeşitli yöntemler rapor edilmiştir. En yaygın olarak kullanılan teknikler fotoğraf ve transparan tabaka teknikleri olmakla beraber ısırık izi analizleri sadece bu yöntemlerle sınırlı değildir. İzler doğru bir şekilde korunup analiz edildiği takdirde bir suçta mağdur ve saldırgan zincirleme olarak tespit edilebilir. Isırık izinin niteliği bırakıldığı maddeye de bağlıdır. İnsan derisi üzerindeki diş izleri genellikle geçicidir ve bundan dolayı izlerin korunması gerekir. İlk adım ısırık bölgesinden tükürük örneği almak, ikinci adım ise ısırılan bölgenin mümkün ol-

duğu kadar çabuk fotoğrafını çekmektedir. Fotoğraf çekiminde referans ölçek kullanmak şarttır. Modellerden elde edilen izler ve fotoğraflar 1:1 boyutta olmalıdır.

Adli dişhekimliği bir dentisyon çalışması ve dentisyonun özelliklerini kişilerin identifikasyonuna uygulama bilimidir. Bu uygulamaların eskiden beri en önemli konularından biri ısırık izi araştırmaları olmuştur. Araştırmalarda son dönemlerdeki eğilimlerin dişlerden yaş tayini, kitle kazalarında kimlik tespiti, tükürük ve ısırık izi analizi gibi alanlarda yeni ve daha doğru laboratuvar testleri ve kompüterizasyon gibi modern teknolojinin uygulanmasına yönelmiş olduğu görülmektedir.

Adli bilimlere ilginin sürekli artışı ve araştırmaların giderek önem kazanması ile daha yeni ve doğru tekniklerin uygulanmasına bağlı olarak gelişmeler devam edecek ve adli dişhekimliğinin subjektif bir ilimden, objektif bir bilime geçişine yardım edecektir. **T**

* Dr. Dişhekimisi,
İ.Ü. Adli Tıp Enstitüsü

Kaynaklar

- 1- Karaman F. (1999) Diş izlerinin incelenmesi ile identifikasyon: İ.Ü. Adli Tıp Ens. Doktora tezi.
- 2- Cottone J.A., Standish M.S. (1982) Outline of Forensic Dentistry, Bite mark evidence 20-120 Year book medical publ., Chicago
- 3- Pierce L.J., Strickland D.J., Smith S.E. (1990) The case of Ohio V. Robinson A.J. Forensic Med. Pathol. 11 (2): 171-177
- 4- Averill D.C. (1991) Manual of Forensic Odontology: Bite mark case work up 1st edition 138-168 AAFS. Colorado Springs
- 5- Clark D.H. (1992) Practical Forensic Odontology: Bite mark in tissue and in inanimate object. 1st edition 128-206 Butterworth Heinemann Ltd., Oxford
- 6- Brown K.A., Elliot T.R., Rogers A.H., Thonard T.J. (1984), The survival of oral streptococci on human skin and it's implication in the bite mark investigation, Fornesic Sci. Int. 26 (3): 193-196.
- 7- Barsley R.E. (1993) Forensic and Legal Issues in Oral Diagnosis, Dent. Clin. N. Am. 37: 133-156.
- 8- Drinnan A.J., Melton M.J. (1985) Court Presentation of Bite Mark Evidence, Int. Dent. J. 35 (4): 316-321.
- 9- Taran A., Har Shai Y., Ullman Y., Laufer D. (1994) Traumatic Self Inflivited Bite With Embedded Tooth fragments in Lower Lip. Ann. Plast. Surg., 32(4): 431-433.
- 10- Wiley J.F. (1990) Mammalian Bites: Review of Evaluation of Management. Clin. Pediatr. 29(5): 283-287.

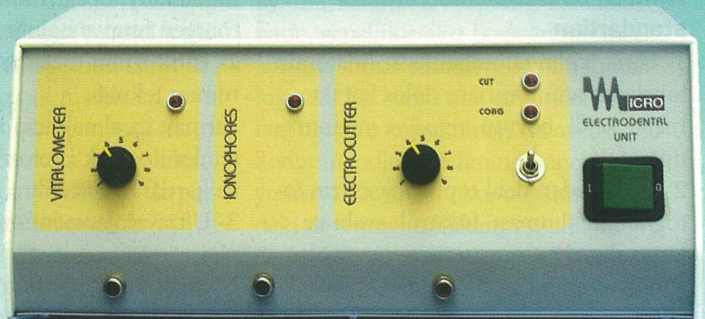
- 11- Demetriades D. (1989) Human and animal bites, S. Afr. J. Surg. 27:185-187.
- 12- Shirley R.L. Ross S.A. (1989) Risk of transmission of human immunodeficiency virus by bite of an inflicted toddler, J. Pediatr., 114 (3): 425-427.
- 13- Brook I. (1989) Human and animal bite enfections: J. Family Pract. 28 (6): 713-718.
- 14- Zarkowski P. (1988) Bite mark evidence: It's worth in the eyes of the expert, J. Law. Ethics. In Dent. 1:47.
- 15- Sperber N. (1986) Identification of children and adults through federal and state Dental identification system, For. Sci. Int. 30(2): 187-193.
- 16- Soggaes R.F., Rawson R.D., Gratt B.M., Nauyen B.N. (1982) Computer comparison of bite mark patterns in identical twins, J.Am. Dent. Assoc., 105:449-452.
- 17- Glass L.F., Maize J.C. (1991); Morsicatio Buccarum et labiorum (Excessive cheek and lip biting) Am. J. Dermatopathol. 13 (3): 271-274.
- 18- Gold M.H., Roenigk H., Smith S.E. Pierce L.J. (1989) Human bite marks: Differential diagnosis Clin. Pediatr. 28(7): 144-145.
- 19- Todd C.G. (1989) Defibrillator injury suggesting bite mark, Am. J. Fornsic Med. Pathol., 10(2): 144-145.
- 20- American Board of Forensic Odontology (1986) Guide lines for bite mark analyses J. Am. Dent. Assoc. 112: 383-386.
- 21- Barsley R.E., West M.H., Fair J.A. (1990) Fornsic photography: Ultraviolet imaging of wounds of skin. Am. Forensic Med. Pathol. 11(4): 300-308.

ELECTRODENTAL ÜNİT

3 CİHAZ BİRARADA
3 YIL GARANTİ
3 TAKSİTLE

ELEKTROKOTER
VİTALOMETRE
İYONOFÖREZ

www.microltd.8m.com

Mikro Medikal Elektronik Ltd.

Muammer Aksoy cad. 55/A Bahçelievler Ankara

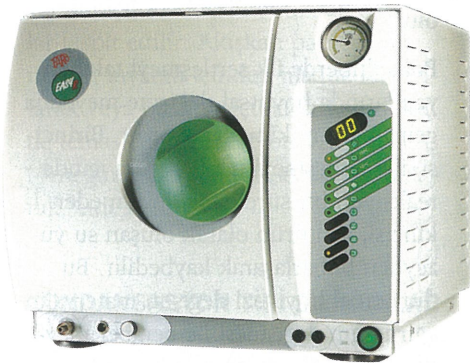
Tel: 0312 222 01 92 fax: 0312 212 95 46 E mail: microltd@yahoo.com

Tam sterilizasyona geçmek için **büyük fırsat**

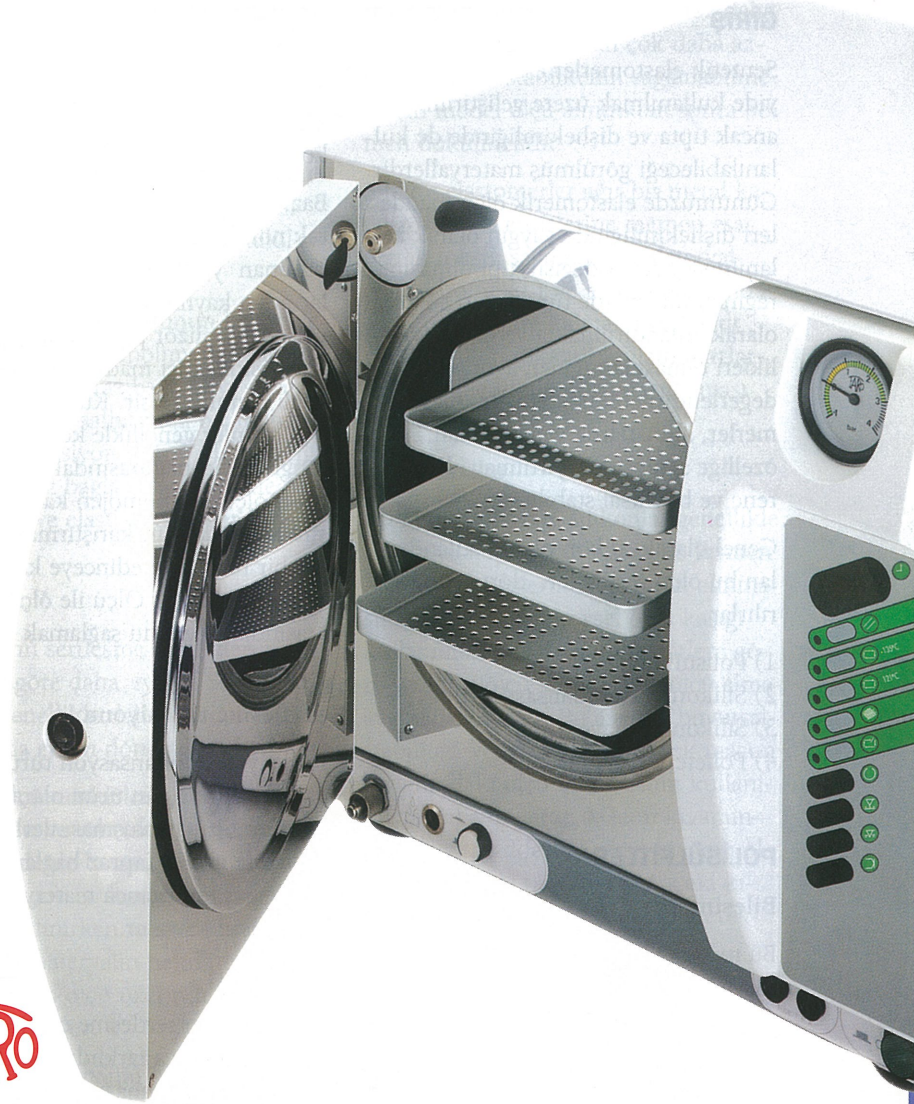
Doğru cihaz FARO EASY R otoklava
sahip olmanın tam zamanı!..

özel ürün, özel fiyat, özel ödeme koşullarıyla

- Vakumlu çalışma prensibi
- Tam güvenlik
- Normal kontrollere ek olarak HEAT PROTECTION ile gerçek ısı ve basınç kontrolü
- Özel alaşımdan döküm kazan
- Kolay kullanım
- Programlı ve tam otomatik çalışma
- BIO-X bakteri filtresi

FARO

ÜRÜN	AYLIK ÖDEME	TAKSİT SAYISI	KDV DAHİL TOPLAM FİYAT
EASY R Vakumlu Otoklav	495.000.000	10	4.950.000.000.

Kampanya 10 Ekim 2002 tarihine kadar geçerlidir.

Ayrıntılı bilgi için formu doldurup fakslayınız

Adı Soyadı:.....
Adres :.....
.....
Telefon :.....
Faks :.....
e-mail :.....

Ayrıntılı bilgi ve
ödemeler için
arayabilir veya web sitemizi
ziyaret edebilirsiniz.

DENTANET
İstanbul: Hamalbaşı Cad. No:4/1 Galatasaray, İstanbul
Tel: 0212. 292 69 55 - Fax: 0212. 252 78 36
e-mail: satis@dentanet.net

Ankara: Dr. Meliha Eldem Sk. No:41 D:5 Kızılay, Ankara
Tel: 0312. 435 00 04 - Fax: 0312. 435 03 07
e-mail: ankara@dentanet.net

Elastik ölçü maddeleri: Sentetik elastomerler

John F.McCabe*

GİRİŞ

Sentetik elastomerler esas olarak sanayide kullanılmak üzere geliştirilmiş, ancak tıpta ve dişhekimliğinde de kullanılabileceği görülmüş materyallerdir. Günümüzde elastomerik ölçü maddeleri dişhekimliğinde yaygın olarak kullanılmaktadır. 4 değişik tipi olmasına rağmen ülkemizde tüm tipleri silikon olarak adlandırılmakta ve farklı özellikleri olmasına rağmen aynı şekilde değerlendirilebilmektedirler. Elastomerler, aljinatlarda yetersiz olan, iki özelliğe sahiptirler; yırtılmaya karşı direnç ve boyutsal stabilite.

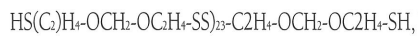
Genel olarak silikon olarak adlandırılan bu ölçü maddeleri dört gruba ayrılırlar:

- 1) Polisülfidler.
- 2) Silikonlar (kondansasyon tipi).
- 3) Silikonlar (ilave tipi).
- 4) Polieterler.

POLISÜLFİTLER

Bileşimi

Bu materyaller genellikle pat şeklinde tüp içinde bulunurlar. Patlardan biri esas (baz), diğeri ise katalizör patı olarak adlandırılır. Baz patı içindeki, likit polisülfid prepolimeri şu formülle gösterilebilir:

Aslında hakiki yapının bundan biraz daha karmaşık olduğu bilinmektedir ve yapısal formülde de görüldüğü gibi terminal grupların yanı sıra, yan dal olarak thiol gruplarına da (-SH) sahiptir. Patın viskozitesi imalatçı tarafından base içine konulan dolgu miktarından etkilenir. Üç farklı viskoziteye sahip materyal vardır, akışkan (light-

bodied), orta akışkanlıkta (regular-bodied) ve koyu kıvamlı (heavy-bodied). Bu üç farklı viskozitedeki materyaller içindeki dolgu oranının artması viskoziteyi artırmaktadır.

Baz, bileşimindeki dolguya bağlı olarak normalde beyazdır. Bileşiminde bulunan yüksek orandaki thiol gruplarından kaynaklanan kötü bir kokusu vardır. Katalizör patının rengi, kullanılan okside edici maddenin yapısına bağlı olarak değişir. Kurşun dioksit ihtiva edenler genellikle koyu kahverengidir. İki pat arasındaki renk kontrastı ölçünün homojen karışması açısından faydalıdır, karıştırmaya homojen bir renk elde edinceye kadar devam edilmelidir. Ölçü ile ölçü kaşığı arasında adezyonu sağlamak için adeziv kullanılır.

Sertleşme reaksiyonu

Reaksiyon kondansasyon türü bir reaksiyondur ve yan ürün olarak su açığa çıkar. Zincir oluşması ilerledikçe, viskozite artar. Çapraz bağlantı belli bir dereceye ulaştıkça materyal elastik özelliklere kavuşur.

Özellikleri

Polisülfitlerin sertleşme özellikleri aljinattan oldukça farklıdır. Sertleşme iki patın karıştırılması ile hemen başlar ve viskozitede yavaş artış meydana gelir. Viskozite artışıyla beraber elastiklikte yavaşça artar. Özellikle akışkan olanların (light-bodied) sertleşme süresi 10 dakika veya daha fazla olabilir. Polisülfid elastomerlerin yırtılmaya dirençleri çok iyidir. Yırtılmadan önce yaklaşık % 700 oranında germe zorlamasına dayanabilirler. Bu zorlamanın bir kısmı, materyalin elastik özelliklerinin idealden uzak olması nedeni ile geri dönüşmez. Viskoelastik sayılırlar

ve baskı veya çekme sonucu yavaşça düzelirlerse, düzelme tam olarak oluşmaz. Düzelme için gerekli olan zaman, daimi deformasyon derecesine, andırkatların derinliğine ve materyalin zorlama altında kaldığı süreye bağlıdır. Elastik düzelmeyi optimum seviyede tutmak için ölçü hızlı, tek bir hareketle çıkarılmalıdır.

Bu ürünlerin özelliklerinin çoğu patların içinde bulunan dolgu maddesinin miktarına bağlıdır.

Dolgu miktarı viskozite, sertleşme büzülmesi ve ölçü çıkarıldıktan sonra görülen boyutsal stabiliteyi etkiler. Viskozitesi yüksek materyaller daha hassastırlar çünkü sertleşme ve ısısal büzülmeleri daha azdır, boyutsal stabiliteleri daha iyidir. Viskozitelerinin yüksek olması akışkan olanlara göre detayları iyi tespit edememelerine neden olur.

Polisülfitlerde ilk sertleşmeyi takiben yapılarında boyutsal değişim meydana gelir. Bunun iki nedeni vardır. Birincisi, ilk sertleşmeyi takiben yapı içinde reaksiyon bir süre daha devam eder. İkincisi, yan ürün olarak oluşan su yüzeyden buharlaşarak kaybedilir. Bu durumda, boyutsal değişim materyalin ağırlığının değişmesi ile beraber meydana gelir. Koyu kıvamlı (heavy-bodied) materyallerde boyutsal stabilitenin daha iyidir. Çünkü daha az oranda reaktif grup içerirler. Buna bağlı olarak daha az sertleşme büzülmesi ve daha az yan ürün oluşur. Boyutsal stabilite açısından çok iyi olmamalarına rağmen polisülfidler, hidrokolloidlerden daha iyi sonuç verirler.

Polisülfid içindeki kurşun bileşikleri kurşunun toksik etkisinden dolayı şüphe uyandırmaktadır. Ancak ölçünün hasta ağızında çok kısa süre kal-

ması ve hidrofobik olması, kurşun bileşimlerinin tükürük içine sızarak hastaya zarar verme olasılığını azaltmaktadır. Kurşunsuz polisülfidlerin geliştirilmesi üzerinde çalışmalar yapılabilir, ancak alternatif olarak kullanılabilen birçok materyalin varlığı polisülfidlerin kullanımını düşük seviyede tutmaktadır.

Uygulamalar

Polisülfidlerin kuron, köprü ölçüleri dışında kullanımları çok seyrektir. Yapılan protezin uyumu için ölçünün iyi olması gerekir. Bu ise bireysel kaşık veya macun kıvamlı ve akışkan ölçülerin beraberce kullanılması ile sağlanır. Son teknikte, yani farklı viskozitelerde ölçü maddesi kullanılmasında birçok yöntem mevcuttur. Bunlardan biri karıştırılmış akışkan ölçünün bir şırınga yardımı ile dişlerin çevresine uygulanmasını, macun kıvamlı ölçünün kaşık içine yerleştirilerek ağıza uygulanması şeklindedir. Böylece, iki materyal birbirine kaynar ve aynı anda sertleşir. Ağır kıvamlı materyal boyutsal stabilite ve hassasiyeti sağlarken, akışkan kıvamlı ölçü ile ince detaylar tespit edilir.

Bir başka yöntemde ise ölçü iki safhada alınır. Önce macun kıvamlı ile bir ölçü alınır. Daha sonra bu ölçünün kurutulması sonrası içine akışkan kıvamlı ölçü maddesi konularak detaylar tespit edilir. Akışkan pat için yer, macun kıvamlı içinden madde kaldırılarak veya birinci ölçü alınırken doku ile temas eden yüzeye bir yer tutucu (örneğin polietilen bir tabaka) konularak elde edilir.

KONDANSASYON TİPİ SİLİKONLAR

Bileşimi

Kondansasyon tipi silikonlar iki patli sistemler veya pat likit halinde kullanılırlar. Hangi sistem kullanılırsa kullanılsın, sertleşme reaksiyonu benzer şekilde gelişir. Her iki sistemde de, sertleşme reaksiyonu hidroksil grubu ile sonlanan polidimetilsiloksan zincirlerinin çapraz bağlantı ajanı alkil silikat ile katalizör görevi gören kalay bileşimi aracılığı ile çapraz bağlantı oluşturmaya bağlıdır. Patun viskozitesi polisülfidlerde olduğu gibi dolgu mik-

tarı ile kontrol edilir. Bu ölçü maddesinin 4 ayrı viskozitede patı vardır. Polisülfidlerde mevcut viskozitelere ek olarak macun kıvamında çok yüksek viskoziteye sahip bir pat daha vardır.

Pat/likit sistemlerinde oran, belli hacimdeki ölçü maddesine, sabit miktarda likit damlası damlatılarak ayarlanır. İki patli sistemlerde, tüplerden eşit uzunlukta pat sıkılarak karıştırma oranları ayarlanır. İki pat arasındaki renk kontrastı homojen karışımın elde edilmesini sağlar. Bunu pat likit sistemlerinde kontrol etmek zordur.

Sertleşme reaksiyonu

İki pat veya pat likit sistemlerinde, iki komponentin karıştırılmasını takiben katalizör etkisi ile terminal hidroksi grupları çapraz bağlantı yapan alkil silikat ile reaksiyona girerler.

Çapraz bağlantı unsurunun her molekülü dört kadar prepolimerle reaksiyona girerek çapraz bağlantıyı sağlar. Her reaksiyon safhasında bir molekül etil alkol reaksiyon ürünü olarak açığa çıkar. Çapraz bağlantı viskozitede artışa yol açar ve elastik özellikler hızla gelişir.

Özellikler

Silikonların sertleşme özellikleri polisülfidlere göre daha iyidir. Sertleşme zamanı genellikle daha kısadır ve elastiklik daha erken dönemde gelişir.

Silikon ölçü maddeleri çok hidrofobiktir ve su ve tükürük tarafından itilirler. Bu nedenle hassas ölçüsü alınacak bölgelerin çok iyi kurutulması gerekir. Eğer ölçü alınırken kuru bir alan sağlanmazsa, materyalin nemi itememesinden dolayı ölçü üzerinde hava kabarcıkları oluşur.

Sertleşmiş materyalin yeterli yırtılma direnci vardır. Regular kıvamlı silikon ölçü maddesi kopmadan önce sadece %300 oranında uzama gösterebilir (polisülfidlerde bu oran % 700'dür), ancak bu zorlamanın büyük bölümü geri dönüşebilir. Silikonlarda uzama veya baskı sonucu oluşan zorlamaların hemen tümü çok hızlı bir şekilde geri döner.

Materyalin birçok özelliği bileşimindeki dolgu miktarına bağlıdır. Silikonlarda, macun kıvamlı bir ölçü maddesi-

nin daha varlığı daha düşük sertleşme büzülmesi sağlamaktadır. Boyutsal stabilite de daha iyidir.

Kondansasyon tipi silikonlarda sertleşmeyi takiben görülen boyutsal değişim sertleşme reaksiyonunun yavaş yavaş devam etmesine veya reaksiyonun yan ürünü olarak oluşan alkolün buharlaşmasına bağlıdır. Bunun sonucunda ağırlık kaybı ve büzülme meydana gelir. Regular tip kondansasyon silikonlarında görülen boyutsal değişim regular polisülfidlerden biraz daha çok, ancak aljinatlardan çok daha azdır. Boyutsal stabilitenin sağlanabilmesi için model ölçü alındıktan sonra hemen dökülmelidir.

Silikon elastomerler ağır bir metal katalizör ihtiva etmelerine rağmen esas olarak toksik sayılmazlar. Materyal çok hidrofobiktir ve hastanın ağızında çok kısa bir süre kalmaktadır. Likit pat sistemleri dikkatli kullanılmazlarsa, özellikle likitin gözlerle sıçraması halinde, tehlikeli olabilir.

Uygulamalar

Kondansasyon tipi silikonlar genellikle kuron ve köprü ölçülerinin ve kısmen parsiyel protezlerin ölçüsünün alınmasında kullanılır. Bireysel ölçü kaşığı kullanılması gereken polisülfidlere göre standart ölçü kaşıkları ile ölçü alma avantajları vardır. Bu avantaj boyutsal stabilitesi ve hassasiyeti yüksek macun kıvamındaki ölçü maddesinin kullanımıyla daha da artar. Macun kıvamındaki ölçü maddesi akışkan kıvamlı ölçü maddesiyle birlikte bir önceki kısımda polisülfidler için anlatılan teknikle kullanılır.

İLAVE TİPİ SİLİKONLAR

Bileşim

Bu materyaller iki pat veya pat/likit olarak kullanıma sunulur. Her iki pat silikon prepolimeri ve dolgu maddesi ihtiva eder. Ayrıca, patlardan biri metil gruplarından bir kısmının hidrojenle yer değiştirdiği polydimetilsiloksan ihtiva eder. Diğer patta ise metil gruplarının vinil grupları ile yer değiştirdiği bir prepolimer vardır. Patlardan birinde kloroplatinik asit gibi platin ihtiva eden bir katalizör bulunur. Dolgu oranına göre 4 ayrı viskozitede ölçü

Özellik	Polisülfid	Kondansasyon silikonu	İlave silikonu	Polieter
Isı genleşme katsayısı ($10^{-6}^{\circ}\text{C}^{-1}$)	270	190	190	300
Hacimsal polimerizasyon yoğunlaşması	0.3	1.0	0.4	0.4
24saatte ağırlık kaybı	0.15	0.9	0.05	0.02
%10'luk kompresyon için gerekli gerilim (MPa)	70	110	160	400
Sertleşmeden 2 dakika sonra (%) gerilim rahatlaması	45	10	5	11
Yırtılma dayancı (MPa)	0.5	1.6	2.8	1.5
Kopma anındaki uzama (%)	500	350	150	300

Tablo 1. Elastomerik ölçü maddelerinin özelliklerinin karşılaştırılması.

maddesi kullanıma sunulmuştur.

Oranlama karıştırma kağıdı üzerine her iki pattan eşit miktarda ölçü maddesi sıkılarak yapılır. Homojen karıştırma eşit renk oluşması ile kontrol edilir. Günümüzde akışkan kıvamlı ölçü maddeleri tabancalı sistemlerle sıkılarak oranlama ve karıştırma otomatik şekilde yapılabilmektedir.

Sertleşme reaksiyonu

İki patın karıştırılması sonucu ilave reaksiyon başlar. Bunun sonucu iki siloksan prepolimeri arasında çapraz bağlantı oluşur. Yan ürün oluşmadığı söylenirse de, hidrojen gazı açığa çıktığı iddia edilmektedir. Bu mekanizma kesin olmamakla beraber, büyük bir olasılıkla platin katalizörün nem ile reaksiyonu sonucu oluşmaktadır. Çapraz bağlantı oluşması ile viskozite artar ve ölçü elastik özellik kazanır.

Özellikler

Birçok açıdan, ilave silikonlar kondansasyon tipi silikonlara çok benzemektedir. Yeterli sertleşme özelliklerine ve ideale yakın elastisiteye sahiptirler. Macun kıvamlı ve akışkan kıvamlı ölçü maddesinin beraberce kullanımı ile hassas ölçü alınması mümkün olmaktadır. İlave ile kondansasyon tipi silikonlar arasındaki en önemli fark boyutsal stabiliteledir. Yan ürün oluşmaması veya çok az yan ürün oluşması ilave silikonlarla çok stabil bir ölçüye olanak sağlar.

Uygulamalar

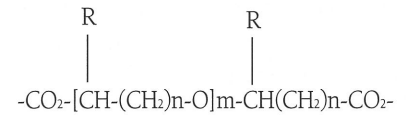
Bu materyaller esas olarak kuron, köprü işlemlerinde, nadiren parsiyel protezlerin ölçüsün alınmasında kullanılır. Ölçünün hemen dökülemeyeceği durumlarda boyutsal açıdan çok stabil oldukları için avantajlıdır. Standart kaşıkla macun-akışkan kıvamlı mad-

delerin birlikte kullanımı başarılı sonuçlar verir. Bireysel kaşık kullanımı ise koyu-akışkan kıvamlı materyaller birlikte kullanılır.

POLİETERLER

Bileşim

Bu materyaller iki pat halinde kullanıma sunulur. Bazı kısım büyük bir tüp içindedir ve prepolimer ile dolgu maddesi ihtiva eder. Daha küçük bir tüp içinde, katalizör patı, reaksiyonu başlatacak madde, pat oluşturmaya yağlar ve dolgu maddeleri vardır. Polieter prepolimerinin yapısal formülündeki x grubu şu bileşimdedir:

Özellik	Polisülfid	Kondansasyon silikonu	İlave silikonu	Polieter
Viskozite	3 viskozitesi vardır (macun kıvamı yok)	Macun kıvamıyla birlikte 4 viskozitesi vardır	Macun kıvamıyla birlikte 4 viskozitesi vardır	Tek viskozitesi ve seyrelticiyi vardır
Yırtılmaya direnç	Yeterli	Yeterli	Yeterli	Yeterli
Elastiklik	Viskoelastik materyal	Çok iyi	Çok iyi	Yeterli
Hassasiyet	Özel kaşıkla çok iyi	Standart kaşıkla kabul	Standart kaşıkla iyi edilebilir düzeyde	Özel kaşıkla iyi*
Boyutsal stabilite	Yeterli, fakat model hemen dökülmelidir**	Modeller en kısa sürede hemen dökülmelidir**	Çok iyi**	Nem oranı düşük ortamda çok iyi

* Standart kaşıklarla dikkatli kullanılırsa çok net ölçü alınabilir.

** Bazı üreticiler model dökülmeden önce bir süre beklenmesini önerirler. Böylece hem elastik düzelme hem de gazların çıkışı tamamlanarak alçı yüzeyinin pürüzsüz olması sağlanır.

Tablo 2. Elastomerik ölçü maddelerinin özelliklerinin karşılaştırması.

Burada R hidrojen atomunu veya alkil grubunu gösterir. m ve n değerleri moleküler ağırlık 4000 civarında olacak düzeydedir. Poliester ünitesi (kare parantezler içinde gösterilen 7 etilen oksitin tetrahidrofuran ile kopolimerizasyonu ile oluşmaktadır. Materyal genellikle diğer elastomerlerin regular tipinde bir viskoziteye sahip olan tek bir kıvamdadır. Ancak, imalatçının sağladığı akışkanlık veren yağ kullanılarak patın akışkanlığı daha da artırılabilir.

İki pat hacim olarak oranlanır. Eşit uzunlukta olarak karıştırma kağıdı üzerine sıkılır ve baz/katalizör oranı hacimsel olarak 8:1 olarak ayarlanır. İki pat arasındaki renk kontrastı karıştırmaı kolaylaştırır.

Sertleşme reaksiyonu

İki pat karıştırılınca halkanın açılması sonucu katyonik bir ilave reaksiyon meydana gelir. Sülfonik asit esterini iyonize hali, katyonlar için başlangıç kaynağını oluşturur ve reaksiyonun her safhasında epimin halkalarından biri açılarak yeni bir katyon oluşturur.

Görüldüğü gibi reaksiyonda kesin aktivasyon, başlama ve ilerleme safhaları vardır. Reaksiyon yan ürün oluşmayan bir ilave tip reaksiyondur. Her prepolimerin iki reaktif epimin grubuna sahip olması, polimerizasyon esnasında zincir uzamasının yanı sıra çapraz bağlantı oluşmasını da sağlar. Reaksiyon ilerledikçe viskozite artar ve oldukça rijit çapraz bağlı lastik oluşur.

Özellikleri

Polieter maddeleri yeterli yırtılma direncine sahiptirler. Bu açıdan silikonlara yakındırlar. Sertleşme sonrası oldukça rijittirler ve andırat alanlarının çok derin olduğu durumlarda çıkarılmaları için çok fazla kuvvet gerekir.

Polieterlerin hassasiyeti normal kıvamlı elastomerlere benzer. Ağır kıvamlı ve macun kıvamlı patların olmayışı viskoz/akışkan patların birlikte kullanıldığı tekniklerin kullanımına olanak vermez.

Polieter materyali üreten firmalar artık değişik viskozitelerde polieter ölçü maddesi üretmeye başlamışlardır. Bu şekilde silikonlarda olduğu gibi akışkan ve koyu kıvamlı ölçü maddesi be-

raberce kullanılabilmektedir. Bu sayede standart kaşıklarla net ölçü alınması mümkün olmaktadır.

Düşük nemli ortamlarda polieter maddelerinin boyutsal stabilitesi çok iyidir. Bu, materyalin hiçbir uçucu madde içermemesine dayanır. Sertleşmiş madde oldukça hidrofobiktir ve nemi yüksek ortamda su emer. Bu ise ölçünün şişmesine ve distorsiyonuna neden olur. Bu nedenle polieterler yeterli havalandırmanın olduğu nemi yüksek ortamda kullanılmamalıdır.

Uygulamalar

Polieterler genellikle kuron ve köprü işlemlerinde kullanılırlar. Standart veya bireysel kaşıkla kullanımları uygundur.

ELASTOMERLERİN KARŞILAŞTIRILMASI

Aşağıdaki Tablo 1 de regular tipteki elastomerlerin bazı özellikleri verilmektedir. İlk iki özellik materyallerin başlangıç hassasiyetini etkilemektedir. Ağız ısısından oda ısısına çıkarılma sonucu yaklaşık 10 C'lık bir düşüş olur ve bu polieterlerde yaklaşık %0.3, silikonlarda ise % 0.19 büzülme yol açar.

Kondansasyon silikonlarında etil alkolün ve polisülfidlerde suyun kaybına bağlı olarak ağırlıklarında bir azalma meydana gelir. Polieterlerdeki ağırlık kaybı eser miktardadır, ilave silikonlardaki kayıp hidrojen kaybına bağlı olabilir. Ağırlık kaybına bağlı olarak büzülme ve ölçünün hassasiyetinde azalma meydana gelecektir.

%10 oranında baskı için gereken gerilim materyallerin rijiditesini ve undercut alanlarından çıkarılma kolaylığını belirtir. Polieterler en rijit ve polisülfid en esnek materyaldir. Kolay çıkarılabilmeleri için polieterlerin yeterli kalınlıkta olması gerekir. Bu ölçülere dökülen modellerde dişlerin kırılma riski çoktur.

Yırtılmaya karşı direnç, yırtılma dayancı veya kopmadaki uzama olarak ifade edilebilir. Polisülfitlerin kopma ağındaki uzamaları çok iyidir, fakat kötü kopma yırtılma dayancıları vardır. Polisülfitlerdeki uzamanın bir kısmı, materyalin zayıf elastiklik özelliklerinden dolayı, geri dönmeyecektir. Yırtılmaya direnç açısından ilave silikonlar en üstün gruptur.

Tablo 2 ise elastomerik ölçü maddelerinin bazı özelliklerini karşılaştırmaktadır. ¹

* John F. McCabe'nın "Applied Dental Materials" adlı eserinden çeviren Prof. Dr. Emine Nayır

Üçüncü Dişinize Sahip Çıkın...

Protefix
Diş Protezleri İçin

K.B. 6/5020-24.11.2000

Yapıştırıcı Krem Yapıştırıcı Toz

- Protezlerinizde Ferahlık, Hijyen ve Gün Boyu Temizlik İçin, Aktif Tabletler
- Vurmaları ve Oynamayı Engelleyen Yapıştırıcı Alt ve Üst Çene Yastıkları

AKTİF DİŞ TİCARET LTD.ŞTİ.
Altunizade, Kuşbakışı Cad. 31/1 Üsküdar-İstanbul
Tel: 0216 343 20 06 Fax: 0216 334 76 74
Web: <http://www.aktifdisticaret.com> E-mail: aktifdicaret@superonline.com

Queisser PHARMA

'Sanatçı her zaman muhalefettir'

geçtiğimiz günlerde vizyona giren 'Hiçbir yerde' üzerine Zuhal Olcay'la yaptığımız söyleşinin bir yerinde Olcay, iyi bir film için ölçütlerini sıralarken 'seyircinin yüreğini yerinden oynatabildin mi?' diye bir ifade kullanıyor. Hiçbir yerde'yi gördüğünüzde -özellikle finalinde- ne demek istediğini anlar gibi oluyorsunuz.

Gerçek olduğunu bildiğimiz halde inandırmadığımız bir acıya, kurgusal bir öyküyle Zuhal Olcay bizi inandırıyor. Filmin kamuoyunda sunuluş tarzıyla ilgili rahatsızlıklarının yanısıra çok sevdikleri tiyatroya -eşi Haluk Bilginer'le birlikte- verdikleri armağanı da konuştuk: Oyun Atölyesi'ni.

TDBD: *Hiçbir yerde*, ödülleri ve yasaklarıyla çok konuşuldu. Kayıp meselesini ele alan bir film, bir ara yasaklandığı da düşünüldüğünde akla gözüktüğü kayıplar olgusunu getiriyor. Film bu tema üzerine mi kuru- lu?

Zuhal Olcay: Bu film, çocuğunu kaybetmiş bir annenin onu arayış sürecinin hikayesi. Ama bu filmi gözüktüğü kaybolmuş oğlunu arayan bir annenin hikayesi diye algılamamak lazım. Bir kayıp annesinin, yakını kaybolan birinin onu arayış öyküsü. Dolayısıyla öyle bir başlık doğru olmaz bence. Çünkü mesele salt o değil. Filmin bence, -aslında bence değil yönetmenin de fikri bu- asıl anlatmak istediği şu: bir yakınınız bir gün aniden ortadan yok olursa ne hissedersiniz? Bunun ne kadar dehşet verici bir duygu, ne kadar büyük bir çaresizlik durumu olduğuna ilişkin bir süreci insanlara gösteriyoruz.

Yoksa bunun dışında bir takım politik şeyler yok.

Yani sürekli olarak politik bir meseleye çekilmesinden yana değilim bu filmin. O zaman filmin hakkı yeniyor. Tabii ki politik bir tarafı var, tabii ki anlatıldığı bir mesele var ama bu sadece 'gözüktüğü kayıpların filmi' diye bir başlık filme haksızlık olur.

TDBD: Politik sinema bağlamında değerlendirilecek ...

Z.O.: Ben politik sinema, politik olmayan sinema gibi başlıkları pek sevmiyorum. Sonuçta ortada sanat eseri denebilecek bir yapıt var mı yok mu ona bakacaksın. Bu film sanat eseri olarak, bir film olarak değerli mi değil mi? Eğer bu filmin sanatsal anlamda bir değeri yoksa çok önemli bir politik meseleyi anlatıyor olması o filmin değerli ya da önemli olduğunu göstermez. O zaman slogan atarız oralarda, ya da kitap-

lar yazarız. Bu film gerçekten film olarak sanatsal anlamda değerli bir film mi, önce ona bakmak lazım. Banane politikasından, sen bana güzel bir hikaye anlattın mı, sen beni bu hikayeye inandırdın mı, sen yüreğimden bir yere dokunabildin mi, önemli olan o. Gerçekten sanatsal özelliği olan bir şey gösterdin mi bana, önemli olan bu. Missing de politik diye tanımlanan bir film. Ama aynı zamanda çok iyi bir film. Ben Missing'e baktığımda öncelikle politik film olduğunu düşünmüyorum. Olağanüstü bir film olduğunu düşünüyorum. Sonra diyorum ki evet, çok önemli bir meseleyi anlatmış ama çok güzel bir film. Oyuncusuyla, yönetmeniyle, herşeyiyle müthiş bir film. Meseleyi anlatış biçimi önemli.

TDBD: Türk sinemasında 80 önce- sindeki yoğunluğuyla kıyaslandığında sayısal olarak da ciddi bir azalma

var politik film sayısında...

Z.O.: Aslında 80'den sonra da birçok politik film yapıldı. Bence kepezeliği pek çoğu. Şimdi bu filmleri aklayacak mıyız ele aldıkları konunun muhteşemliği ya da önemi nedeniyle? Ama diğer taraftan hem politik olup hem de gerçekten sanatsal yaklaşan filmler hala ortada.

TDBD: Politik olarak adlandırılalım, adlandırmayalım, ülkenin en çalkantılı yıllarına tanıklık eden filmlerin çekilmiyor olmasını siz nasıl değerlendiriyorsunuz?

Z.O.: Çekilmiyorsa çekilmiyordur, ne diyebilirim? Bence bir eksiklik tabii. Ama bunun çok çeşitli nedenleri olabilir. Yıllardır insanlara dayatılan sansürün artık giderek otosansür haline gelmesi, meselelere yaklaşırken hep bir şeylerden korkmak, çekinmek, herşeyi çok usturubuyla anlatmak zorunda kalındığı için neredeyse anlatmaktan vazgeçmek, bütün bunlar nedenler olabilir. Tabii bir de yeterlilik gibi bir sorun var. Ama ben bu film den dolayı çok politika konuşan birisi olmak istemiyorum. Bu film sadece politik bir film gibi algılanıp öyle sunulursa bu filme ve herkese çok büyük haksızlık olur.

TDBD: Peki, o zaman Oyun Atölyesinden bahsedelim.

Z.O.: Oyun Atölyesi'nin böyle bir yer kurmaya çalışması, bu da bir başkaldırı. Yani böyle bir ülkede, tiyatro izleyicisinin gün günden azaldığı bir ülkede iki tane sanatçı çıkıyor, bütün varlığını herşeyini bu tiyatro binasının yapımına akıtıyor. Bu bir başkaldırıdır. Anlayana, görene tabii. Böyle bir şey yaptığımız için çok mutluyuz. Amacımız buranın sürmesi, devam etmesi, çalışmalarımızı artık kendi evimizde sürdürmek ve daha da iyi şeyler üretebilmek.

TDBD: Yeni sezon için neler planlıyorsunuz?

Z.O.: Burayı Nisan ayında açtık. Ermişler ya da Günahkarlar diye bir oyunla Haluk buranın açılışını yaptı. Ben de Siyah Beyaz adında bir dinle-tiyle haftanın belirli günleri burada sürdürüyorum çalışmalarımı. Yeni sezonumuz da 10 Ekim'de başlayacak. Yine bu minvalde gideceğiz. Yeni yılda da yeni oyunlarımızın sahne alması için yeni yılın başında provalara başlayacağız. Şu anda oyun arayışı aşamasındayız.

TDBD: İki yıl önceki 'Dolu Düşün Boş Konuş' hem biçimsel anlamda hem de izleyici ilgisi açısından çok başarılı olmuştu. İzleyiciyi daha çabuk yakalayacak oyunları mı tercih ediyorsunuz yoksa kişisel tercihleriniz mi ön plana çıkıyor?

Z.O.: Benim şu anda oynamak için dilediğim, keşke olsa da oynasam dediğim bir oyun olsa, işte kendi tiyatromuz, kendi yerimiz burada zaten yapabiliriz. Ama biz burada hiçbir zaman istemediğimiz oyunları oynamıyoruz. Her zaman aklımızın yattığı, özü sözü olan, sağlam bir metni olan oyunları tercih ediyoruz. Dolayısıyla içimizde kalan hiçbir şey yok, hepsini gerçekleştiretiyoruz çünkü. Böyle de bir lüksümüz var çok şükür. Özellikle bu mekana sahip olduktan sonra hayallerimizi gerçekleştirmek bizim için daha da kolay olacak.

TDBD: Yeditepe İstanbul gibi çok başarılı bir diziyi iki sezon sürdürdünüz ve diziyi ilgi doruk noktasındayken bitiverdi. Neden devam etmedi?

Z.O.: Gerçekten çok güzel bir işti, çok severek çalıştık. Ama bitmesi gereken yerde sona erdi. Ondan sonrası çok zorlamak olacaktı hikayeyi. Güzel bir yerde de noktalandı. Ama gerçekten birbuçuk yıl boyunca bütün ekip çok büyük bir sevgiyle çalıştık.

TDBD: Televizyon için yeni projeleriniz var mı?

Z.O.: Evet ATV'ye bir eğlence programı yapıyoruz, Haluk'la birlikte. Cumartesi akşamları yayımlanacak. Onun da çekimlerine önümüzdeki hafta başlıyoruz. İçinde çeşitli sitcom'ların olduğu, müziğin olduğu bir eğlence programı olacak. Metinlerini de Can Barslan ve Atilla Atalay yazıyor. Güzel bir ekip olacak. İnşallah başarılı olacağız, tek dileğim bu.

TDBD: Televizyonu da boşlamıyorsunuz yani?

Z.O.: Madem ki bazı şeyleri beğenmiyoruz, o zaman biraz çıkıp birşeyler yapmak lazım. Bir de şu açıdan da güzel; insan kendini birçok alanda sınamak istiyor. Bu da bir 'challenge', bir sınama alanı. İnsanın kendi kendisinin sınırlarını keşfetmesi heyecan verici bir şey. Zaman zaman böyle adrenalinlere ihtiyaç var. Şarkı söylemek, orada

'Ben politik sinema, politik

olmayan sinema gibi

başlıkları pek sevmiyorum.

Sonuçta ortada sanat eseri

denebilecek bir yapıt var mı

yok mu ona bakacaksın. Bu

film sanat eseri olarak, bir

film olarak değerli mi, değil

mi? Eğer bu filmin sanatsal

anlamda bir değeri yoksa

çok önemli bir politik

meseleyi anlatıyor olması

o filmin değerli ya da

önemli olduğunu göstermez.

Bana ne politikasından,

sen bana güzel bir hikaye

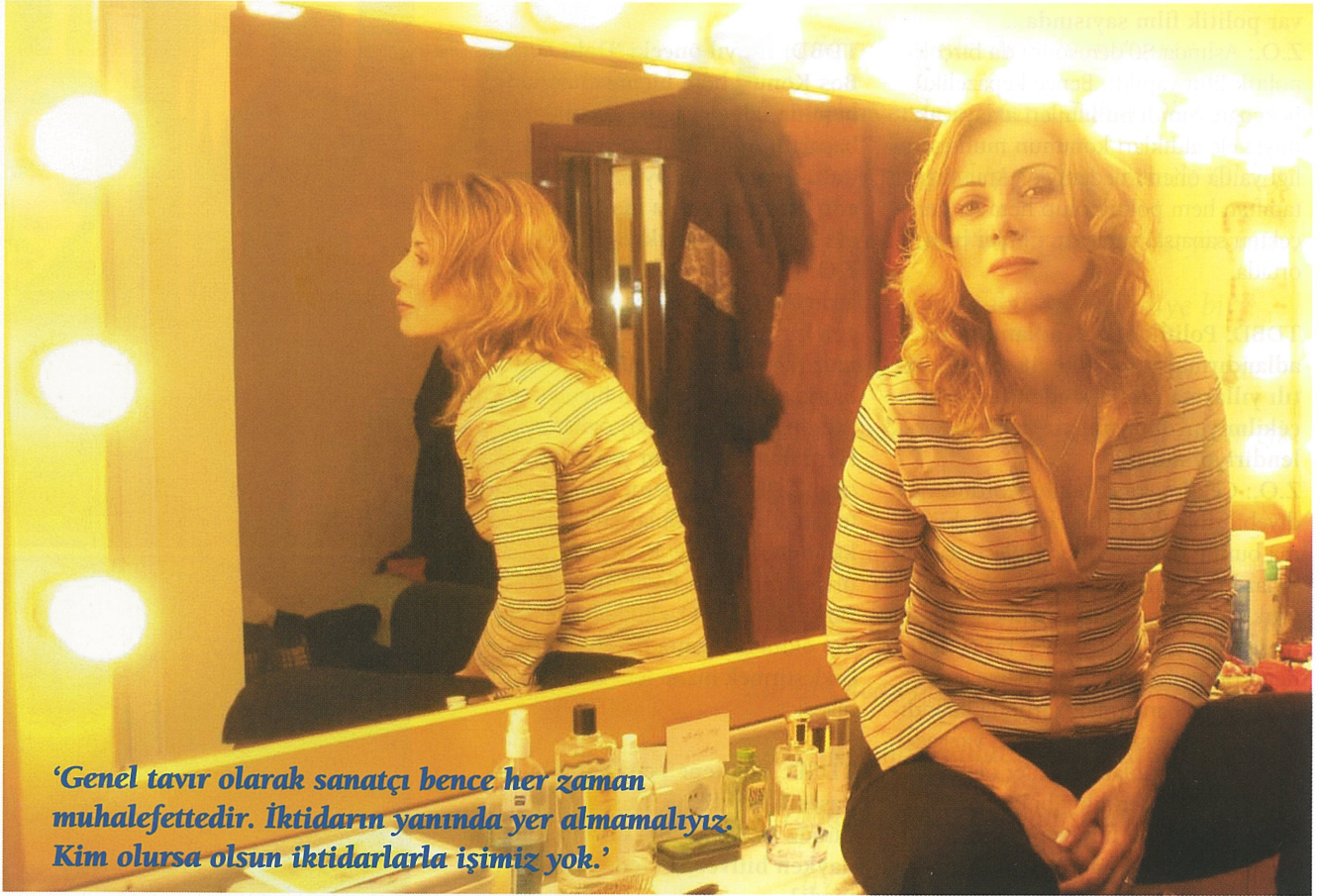
anlattın mı, sen beni bu

hikayeye inandırdın mı, sen

yüreğimden bir yere

dokunabildin mi,

önemli olan o.'

'Genel tavır olarak sanatçı bence her zaman muhalefettedir. İktidarın yanında yer almamalıyız. Kim olursa olsun iktidarlara işimiz yok.'

skeçlerde, sit komlarda oynamak eğlenmek ve eğlendirmek. Bu da bir ihtiyaç. Çok da iyi bir müzisyen ekibimiz var. Aykut Gürel'in müzik direktörlüğünde Panik Atak grubu. Güzel olacak sanıyorum. Güzel isimler biraya geldi, sanıyorum ortaya da iyi bir şey çıkacak.

TDBD: Başucu Şarkıları'ndan sonra yeni bir albüm çalışmanız var mı?

Z.O.: Şu anda yok, çünkü çok yoğunum. Tiyatro, televizyon, bir yandan Hiçbir yerde'nin promosyon çalışmaları sürüyor. Ankara'ya gideceğim, Antalya'ya gideceğim, yurt dışında Rotterdam ve Amsterdam var. Başka kentleri dolaşmamız gerekecek. Ciddi bir yolculuk trafiği artı işler olacak.

TDBD: Filmin yasal problemi kalmadı değil mi?

Z.O.: Çok şükür hayır. Çok acı bir şeydi. Allahtan direkt döndü. Artık bunların yinelenmemesini umuyorum. Çok acı verici bir şey. Artık bunları aşmamız gerekiyor. Çok geç bile kalındı.

TDBD: Siyasal tavrını açıklamaktan çekinmeyen bir sanatçı olarak bu seçim sürecinde de tavrınızı ortaya ko-

yacak mısınız?

Z.O.: Şu anda hiçbir kararım ve tavrım yok. Sadece bekliyorum, daha seçimlerin olup olmayacağı bile kesin değil. Ama genel tavır olarak sanatçı bence her zaman muhalefettedir. İktidarın yanında yer almamalıyız. Kim olursa olsun iktidarlara işimiz yok. Sanata aykırı. İktidara gelen düşünceyle, parti ya da yönetimle birebir bile düşünceleriniz örtüşse bile her zaman muhalefet etmelisiniz ki daha iyi, daha iyi yerlere gidilebilsin. 'Oh, herşey çok güzel, aman bu da çok iyi' diye bir tavrı olmaz sanatçının.

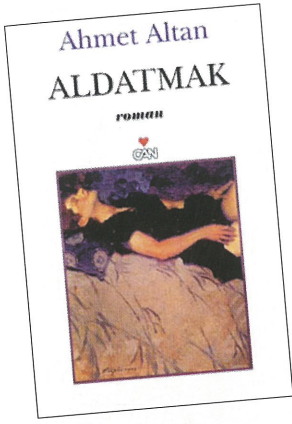
TDBD: İktidarlara, halkın beğeni düzeyinin aşağı çekilmesi ve kültür ortamının çoraklaşmasına yol açtığı için de sanatçının muhalefetiyle karşılaşmayı hak ediyor galiba...

Z.O.: Çok büyük sözler söylemek istemiyorum ama benim bu tiyatroyu inşa edip burada düzeyli, güzel, inandığım işler yapmam bir politikadır. İnsanlara bakın böyle bir şey de var diyorum. Ama televizyonların ya da dayatılan kültürsüzlüğün – kültürün demiyeceğim artık- karşısında buradaki üç beş insanın gücünün ne hükmü olabilir ki? Önemli olan toplumun bu düşüncede ol-

ması. Hepimizin insanları düşünmeye, düşünme ihtiyacı duymaya yöneltme çabası içinde olması gerekiyor. Ben kendi adıma elimden geleni yapıyorum. Bunun aksini de kimse söylemez. Ama herkes bu sorumluluğu duymuyor. Burada biz sesimizin çıkabildiği yükseklikte inandığımız işi bağırıyoruz, yapıyoruz, ama çok daha kalabalık olmamız, bizim gibilerin çok olması lazım. Sadece biz değiliz tabii. Öyle bir aymazlık içinde de konuşmayayım. Ama yetmiyoruz, çok azız.

TDBD: Sezen Aksu gibi büyük bir çoğunluğun gözdesi olan bir sanatçının en ufak bir çizgi dışı davranışında nelerle karşılaştığını görünce bu cesaretin gösterilmesini takdir etmek elde değil.

Z.O.: Aslında takdir edilmek istemiyorum artık. Çünkü bunun doğru olduğuna inanıyorum ve bunu böyle yapan insanların böyle düşünen insanların daha fazla olması gerektiğine inanıyorum. Elbette tepkiler olacak, riskler olacak ama inandığımız ve doğru bildiğimiz bu. Başka şekilde davranacak da değiliz. Uzun vadede sağduyunun ve aklın galip geleceğine inanıyoruz, inamak istiyoruz. **T**

Aldatmak

Ahmet Altan
Can Yayınları

"O nunla bir kere daha buluşması, yaşadıklarını bir kaçamak olmaktan çıkaracak, kendisini bir labirent gibi içine alıp bu yaşananları bir daha kolay kolay dışına çıkılamayacak bir maceraya dönüştürecek. Bunu hissediyordu. Kaçacaksa şimdi kaçmalıydı, daha sonra çok geç olacaktı. Böyle olacağını hissettiği, hatta bildiği halde kaçmak istemiyordu. Yaşadıklarının yarattığı heyecan ve zevk kadar, hatta belki de daha çok, bundan sonra neleri nasıl yaşayacağına dair içindeki merak, kaçmasına izin vermiyordu."

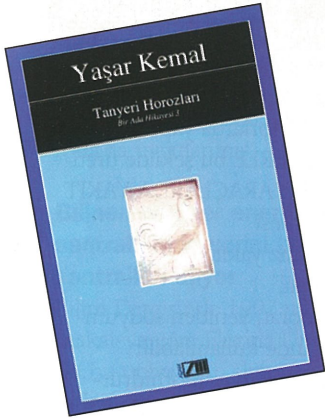
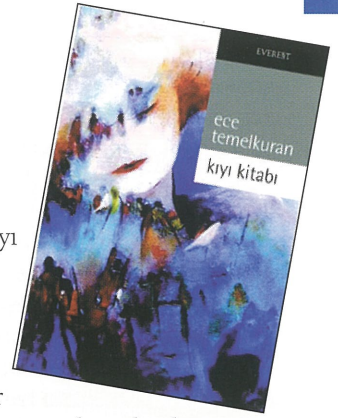
Bu kitabı okuduktan sonra hayatınıza ve ilişkinize bir kez daha bakacak, hepsinin size şimdi çok daha değişik göründüğünü şaşırarak fark edeceksiniz. Aşk ve insanı pek az yazar onun gibi anlatabildi...

Kıyı Kitabı

Ece Temelkuran
Everest Yayınları

Ece Temelkuran son eseri Kıyı Kitabı ile Everest Yayınları'nda. Milliyet Gazetesi'ndeki köşe yazılarından tanıdığımız Ece Temelkuran, bu kez bambaşka bir edebi çehreyle çıkıyor okur karşısına. Temelkuran, diğer eserlerinde olduğu gibi Kıyı Kitabı'nda da şiir-metin türündeki dilini devam ettiriyor. "Felsefenin anadili şiirdir" düşüncesinden yola çıkan Temelkuran, Kıyı Kitabı'nda bir yandan yolcu anlatısını, bir yandan da kurduğu felsefi dünyayı anlatırken yine şiirli metni kullanıyor. Kıyı Kitabı hem teması, hem de kendine has diliyle çok katmanlı bir yapı koyuyor ortaya. Temada İstanbul, insanın büyüme hikayesi ve insanın iç yolculuğu harmanlanırken, dilde şiir ve metin birbirinin içine geçiyor.

Tanyeri Horozları

Bir Ada Hikayesi 3

Yaşar Kemal
Adam Yayınları
Yaşar Kemal Kitapları Dizisi

Yaşar Kemal'in yeni romanı Tanyeri Horozları, dört kitapta tamamlanacak olan Bir Ada Hikayesi'nin üçüncü kitabıdır. Bu roman, savaşlarla, yıkımlarla perişan olmuş insanların bir adayı yurt tutma uğraşlarının destansı öyküsüdür. Tanyeri Horozları'nda Yaşar Kemal, dört bir yana saçılarak bu roman adasına savrulan insanların topluluk olma çabalarını olağanüstü güzellikte bir dille anlatıyor.

- Yaşar Kemal, yirminci ve yirmi birinci yüzyıl yazının en büyük romancılarından biridir. -Barry Tharaud (ABD)
- Yaşar Kemal'in romanlarını okumak coşkular dünyasında bir mola zamanı gibidir. -Jean Pierre Deleage (Fransa)
- Yaşar Kemal zamanımızın en büyük epik romancısıdır. Onun romanlarını okuyan herkes bu kanıda birleşir. Zamanımızda hiçbir yazarın Yaşar Kemal'in gücüne ulaşamadığını bilmeliyiz. -Toriojörn Safve (İsveç)
- Yaşar Kemal'in imgelemi, insan ruhunun inceliklerini kavraması, anlatımının şiirsel derinlikleri üstüne titreyeceğimiz bir sanat eseri yaratıyor. Bütün dönemlerin en iyi edebiyat yapıtlarından biri. -Jeremy Brooks (İngiltere)

Hedefteki Amerika

11 Eylül Şoku

Osman Ulagay
Timaş Yayınları

Türkiye'de yaşayan ve Türk okurlar için yazılar yazan bir aydın neden Amerika üzerine bir kitap yazar? Kitabı okuyan bizler kadar kitabın yazarı olan Osman Ulagay da bu soruyu kendine soruyor Timaş Yayınları'ndan çıkan son kitabı "Hedefteki Amerika: 11 Eylül Şoku" isimli kitabında. Evet neden? Bu tercihte 11 Eylül olaylarının ABD'yi dünyanın ilgi odağı haline getirmesinin etkisi olduğu kuşkusuz ama tek neden bu değil. Kitabın ilk bakışta öne çıkan üç önemli izleği var: Birincisi; yazarın Amerika ile ilgili düşüncelerinde meydana gelen kırılmanın işlendiği kişisel boyut. İkincisi; ısrarla üzerinde durulan komplolar ve komplo teorileri ve üçüncü olarak da; olayın nedenleri ve sonuçları irdelenirken küreselleşme ile olan nedensellik boyutu. Sonuç itibarıyla "Hedefteki Amerika: 11 Eylül Şoku" hem bu kişisel serüveni ifade etmesi hem de komplocu yaklaşımlara pirim vermeden olayın ekonomik, siyasi ve stratejik boyutlarını da irdelemesi, anlamlandırması ve geleceğe yönelik ciddi bir perspektif ortaya koyması açısından dikkate değer özgün bir çalışma olarak karşımıza çıkıyor. Bir diğer önemli nokta da, kitapta yer alan yazıların daha önce hiçbir yerde yayınlanmamış ve tamamen bu kitap için kalem alınmış olması...

65 milyon yıllık eşsiz hazinemiz: Bor

Hasan Akkoca*

Doğal kaynaklar insan ve toplum yaşamında önemli bir yer tutar. Yaşamı fonksiyonel hale getiren araçların %99'unda ve teknolojinin, insan hayatına ve hayat kalitesine katkıda bulunduğu alanlarda doğal kaynaklardan, özellikle de madenlerden yararlanılmaktadır. Toplumlarda refah, gelişmişlik düzeyleri ve standartları ile madencilik faaliyetleri arasında yakın bir ilişki vardır ve insanlar ilk çağlardan itibaren madenlerden yararlanmaya başlamışlardır. Bu keşif ve faaliyetler sonucunda da birçok medeniyetin doğuşu sağlanmış ve yeni devirler açılmıştır.

Bir Alman tarihçi olan ve metal sanayiinin babası sayılan Dr. Lutvik Berk "Tarih demirle başlar, demiri bulan Türklerdir, tarihi başlatan da Türklerdir" der. Nitekim Anadolu'ya Küçük Asya isminin verilmesi ve çok sayıda medeniyetin bu topraklar üzerinde kurulması da bir rastlantı olmayıp, doğal kaynaklarla ilgilidir.

Son yüzyılda bilim ve teknolojiye baş döndürücü gelişmelerle birlikte uzay çağı ve sanayi ötesi bilgi toplumunun doğuşu da maden ve ürünlerinden sağlanan malzemeler sayesinde gerçekleşmiştir. Ve bu ürünlerin en önemlilerinden biri: BOR... Günümüzün alternatif enerji kaynağı, ileri teknolojilerin anahtar elementi...

BOR'un eşsiz stratejik değerini daha iyi anlayabilmemiz için bu elementi biraz tanıyalım.

Bor (boryum) periyodik tabloda B simgesiyle gösterilen metalle ametallere arası özelliklere sahip, oldukça ilginç bir element. Doğada tek başına bulunmuyor. Oksijenle bağ kurmaya yatkın olduğundan sonsuz sayıda molekül yapılarına sahip olabilen bor-oksijen bileşimleri oluşturuyor ve bu bileşimlere BORAT deniyor. Bor'un özelliğinden dolayı yaklaşık olarak 230 değişik bor minerali bulunuyor. Tabii ki bu sayı günümüze kadar saptanabilen. Ne var ki bir borat rezervinin ekonomik değere sahip olması bor-oksit içeriğine bağlı. Örneğin bir sodyum-borat olan boraks ve kernit, bir kalsiyum-borat olan kole-

manit ve pandemit, bir kalsiyum-magnezyum-borat olan hidroborasit, ayrıca sassolit, üleksit, probertit ticari açıdan önemli boratlar.

Boratların kökeni volkanizma. Yerbilimciler, bunların, yer hareketlerinin sıkça görüldüğü gezegenimizi bir kabuk gibi saran levhaların birbiriyle sınır oluşturdıkları levha sınırları boyunca yer aldıklarını ve günümüzden yaklaşık 65 milyon-2 milyon yıl öncesi neojen dönemde oluşup kimyasal çökeltme sonucu meydana geldiklerini saptamışlar. Boratlar suda çözünabilir nitelikte olduğu için bunların uzun süre (milyonlarca yıl!) boyunca böyle bir tehlikeden korunabilmesi için üzerlerinin başka kayaç tabakalar tarafından örtülmesi gerekli (idii!). Bu bilgiler Türk Borları'nın bir Anadolu mucizesi olduğunun açık işareti.

Geçmişte hem bor minerallerinden yararlanıldıysa da (ilk defa yaklaşık 4000 yıl önce Babiller kullanmış), günümüzde bor anahtar element rolünde. Borun bu yükselen cazibesi kendine özgü özelliklerinden ileri geliyor. Bakalım borun ileri teknolojiye yeri ne:

Alternatif enerji kaynaklarında bor ve araçlarda bor bazlı yakıt teknolojisi:

Günümüzde enerji gereksiniminin %80'i fosil yakıtlardan (petrol, doğalgaz, kömür) karşılanıyor. Ancak fosil yakıtlar, çıkarılmalarından taşınmalarına, işlenmelerine, son kullanımlarına kadar ve sonrasında geçen tüm süreçlerde bölgesel ve küresel ölçeklerde çevre kirliliğine neden oluyor. İkinci bir darbögaz ise gittikçe azalıyor olmaları. Bu nedenle bol bulunan, yenilenen ve çevreye zararsız temiz enerji kaynaklarına yönelmek zorunlu hale geliyor.

Yeni enerji kaynaklarına örnek olarak doğrudan güneş radyasyonu, dolaylı güneş radyasyonu (rüzgar, biyokütle, hidro güç, okyanusların ısı enerjisi), jeotermal enerji, gelgit enerjisi verilebilir. Yalnız bu kaynaklardan bir ara enerji taşıyıcıya ihti-

yaç var. Şu anda, taşıdığı özelliklerle, Hidrojen en önemli seçenek. Çünkü enerji üretiminde son ürün su, çevre dostu ve elektrokimyasal dönüşüm gibi pek çok yöntemle etkin bir şekilde enerji üretiminde kullanılabilir. Ama pahalı, taşıma, kullanım ve depolamada altyapı yok ve emniyeti sorunlu.

Ancak kuvvetli indirgen özelliğe sahip bir bor bileşiği olan sodyumborhidrür (NaBH₄)'ün alkali çözeltisinin (oda sıcaklığında bile) bir katalizör varlığında su ile tepkimeye girmesiyle Hidrojen gazı açığa çıkıyor.

Hidrojen üretiminde sodyumborhidrürün inanılmaz avantajları var;

1- İçten yanmalı motorlarda yapılacak U-FAK DEĞİŞİKLİKLERLE bu şekilde üretilen hidrojen gazının ARAÇLARDA YAKIT olarak kullanılabilmesi

2- Yanıcı değil, temiz yakıt,

3- Tepkime güvenli,

4- Sodyum metaborat, yeniden sodyumborhidrür üretiminde kullanılabilir,

5- Hidrojenin yarısı sodyumborhidrürden, yarısı ise sudan,

6- Sodyumborhidrürle ağırlık/enerji oranı benzindeki orana yakın,

7- Sodyumborhidrürün katı olarak taşınabilmesi,

8- Katalizörlerin pek çok kez kullanılabilmesi.

Millenium Cell Şirketi (ileride değineceğiz) sodyumborhidrürün bu özelliğine dayanan taşınabilir hidrojen depolama sistemleri geliştirmiş. (Hydrogen on Demand System) (bkz. www.millenium-cell.com, Scientific American (Mayıs 2002, The Ultimate Clean Fuel)).

Ayrıca sodyumborhidrür, elektrokimyasal enerjiyi elektrik enerjisine çeviren düzenecekler olan yakıt pillerinde de kullanılıyor. Yakıt pillerinin, güç üretim santrallerinden dizüstü bilgisayarlara, cep telefonlarına kadar çok değişik uygulama alanları ve farklı türleri var. Nitekim yakıt pili elektrik motoru Ford Mercury'de, sodyumborhidrürden üretilen hidrojen içten

Bor'un yaygın kullanıldığı alanlardan biri de uzay teknolojisi

yanmalı motorda yakılarak bir Ford Victoria'da uygulanmış.

Bilinen nükleer enerji santrallerinin yerini bor füzyonu santralleri alıyor

Bilim Dergisinde 1997 yılında yayınlanan makaleye göre Florida Üniversitesi'nden (ki bu üniversite, alternatif füzyon reaktörleri araştırmalarına yıllardır ciddi bütçeler ayırıyor) 3 fizik bilim adamı, Prof. Norman Rostoker, Micheal Binderbauer, Hendrik Mankhorst bir nükleer füzyon reaktör tasarladılar. Bu reaktör uranyum gibi radyoaktif yakıt istemiyor ve radyoaktivite üretmiyordu. Bu nedenle metropollerin merkezlerine kurulabiliyor ve bu sayede üretilen enerjiyi taşıyacak nakil hatları gibi sabit yatırımları ve nakil esnasında enerji kayıplarını ortadan kaldırıyor. Bu yeni reaktörleri yakıtı BOR. Bilim adamlarının ifadelerine göre günlük 200 gram borla, 100 mv. enerji üretilecek. Makalede söz konusu santrallerin 10 yıl içinde realize edileceği bildiriliyordu. Yeri gelmişken, nükleer enerji santrallerinin alternatif bir başka yakıtı da TORYUM. Avrupa Parçacık Fizik Araştırma Laboratuvarlarında geliştirilen prototipte, yerin 30 metre altına kurşun bir hedefin içine konulan toryuma yeryüzünden hızlı protonlar gönderilerek nötron açığa çıkıyor ve nötronlar toryumla birleşip enerji

üretiyor. Güvenli ve radyoaktif kalıntının minimum nisbetinde olduğu belirtiliyor.

Süperiletkenler

2001 Şubat ayında bir grup Japon bilim adamı, bir bor bileşiği olan magnezyum-diborid'in geleceğin süperiletken maddesi olabileceğini keşfetti. Süperiletkenlik, sıcaklığın belli bir noktanın altına düşürülmesiyle her türlü elektriksel direncin kaybolması durumu. Süperiletkenler, çok yüksek akım yoğunluklarını, hiç enerji kaybına neden olmadan taşıyabildikleri için, güçlü mıknatıs isteyen uygulamalar (Maglev Trenleri), büyük miktarlarda enerjinin manyetik alan depolanması ve santrallerden şehirlere verimli enerji iletimi gibi birçok uygulama alanı var.

Borik Asit ve Süper Kaygan Yüzeyler

Son yılların en önemli buluşlarından biri, sürtünmeyi neredeyse ortadan kaldıran karbonfilm kaplaması. Buluşun sahibi ABD'de Argonne Ulusal Laboratuvarı'nda malzeme bilimci bir Türk bilim adamı: Ali Erdemir. Buluşu 1998 yılında 2 ödül almış (ArGe 100, Discover Magazine Award). Malzeme, alüminyum ve çelik gibi metallerin yanı sıra plastik ve seramik gibi malzemelere de tutunabiliyor, sürtünme ve aşınma sorununu gideriyor. Ali Erdemir'in bu buluşu ABD devlet-sanayi işbir-

liği projesi olan Yeni Kuşak Otomobil Ortaklığı çerçevesinde temiz araba prototiplerinde deniyor. Ayrıca elektronik, ziraat, uzay, havacılık, tıp gibi pek çok alanda yaygın olarak kullanılıyor.

Bor elementini tek kılan bir başka özelliğe küçük bir ortama sahip oluşuna bağlı olarak nötron emme gücünün yüksekliği. Son yıllarda geliştirilen yeni bir kanser tedavisi, bor nötron yakalama tedavisi (BNCT), hücreler üzerinde önemsiz sayılabilecek etkileri olan bir tedavi yöntemi. Plastik, seramik, cam ya da metallerle bir arada kullanılan özel bor bileşikler (örneğin bor kompozitleri veya bor fiberleri) malzemeye yüksek direnç ve esneklik sağlıyor. İleri bor kompozitleri, askeri amaçlı uzay ve hava taşıtlarının daha hafif ve sağlam olmasını sağlıyor.

Bor ürünleri ayrıca füzeler, radarlar, uzay ve hava araçları, metalurji, inşaat, gıda ve tarım, polimerik malzemeler ve kimya gibi birçok alanda kullanılıyor.

Peki bu denli stratejik bir doğal kaynağın ülkemizdeki rezerv miktarı ve ömrü nasıl?

Dünyadaki toplam bor rezervinin %65'i Türkiye'de. (%11 Rusya, %9 ABD). Ki bu oran, günümüzde tetkik edilen alan için geçerli. (1,700,000 hektar bor araştırması için kapatılmış, 400,000 hektarı tetkik edilmiş). Yani açık bir farkla ülkemiz dünyanın en zengin ve en uzun rezerv ömrü-lü bor yataklarına sahip. Dahası sahip olduğumuz rezervler yüksek kalitede ve ekonomik açıdan çok elverişli boratlar içeriyor.

Türkiye, dünya ham bor tüketiminin %95'ini karşılıyor. Türkiye'deki borat yatakları, Batı Anadolu'da Marmara Denizi'nin güneyinde, doğu-batı yönünde yaklaşık 300 km, kuzey-güney yönünde yaklaşık 150 km. lik bir alan içinde Kütahya-Emet, Eskişehir-Kırka, Balıkesir-Bigadiç, Bursa-Kestelek, Susurluk-Sultançayır-ı yönlerinde bulunuyor.

Alternatif nükleer enerji reaktörü kaynağı olarak düşünülen bir başka element TORYUM'un rezerv miktarı ise Türkiye'de 800 bin ton, dünyadaki toplam rezerv 1 milyon 71 bin ton, yani dünya rezervlerinin %74'ü.

The New Jersey Genesis Project

ABD'de uygulanmakta olan bir proje. Amerikan hükümetinin birçok ulusal enerji, teknoloji, ticaret komisyon ve departmanları, birçok ulusal teknoloji şirketi ve birçok üniversite bu projenin partnerleri arasında yer alıyor.

Bu proje partnerlerinden birisi olduca

önemli. Adı Millenium Cell, halka açık, Nasdaq'a dahil (MCELL). Ortakları:
1- U.S. Borax: Amerikan Bor Tekeli, Rio Tinto Corporation (RTC) adlı İngiliz sermayeli endüstriyel hammadde tröstünün alt şirketi.

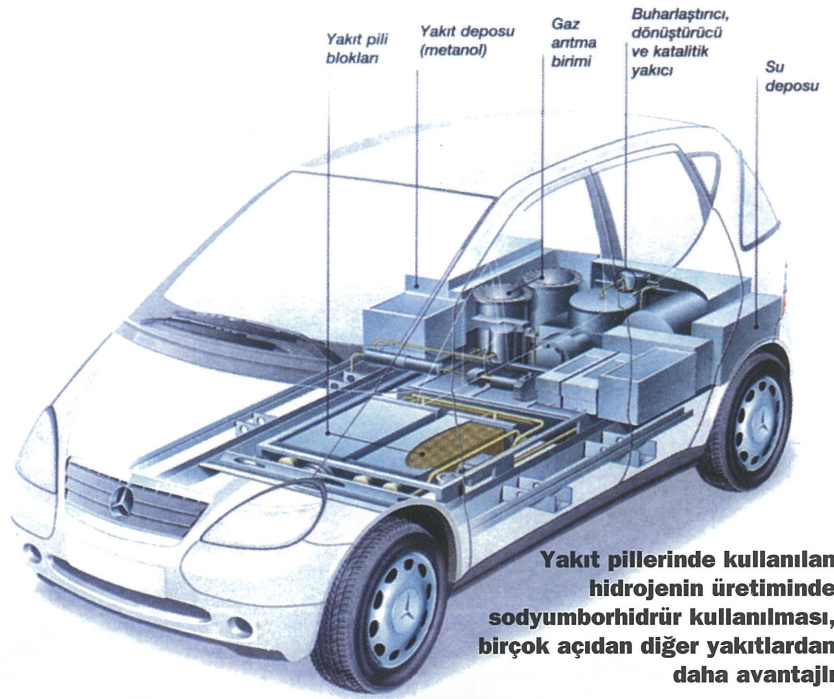
2- Daimler – Chrysler: Borlu yakıtlarla çalışan motor patentlerine sahip.
3- Ballard Power Systems: Fuel Cell (yakıt pili) üreticisi
4- Rohm 8 Haas: Sodyum borhidrür üretici tekeli.

Dünyanın büyüklerini bir araya getiren sizce ne olabilir?

Bu profil, petrolün ve diğer fosil yakıtların yerini yakın bir gelecekte borun alacağının göstergesi. Peki biz bugün enerji denizinin üzerinde oturuyor iken ne durumdayız?

Atatürk daha 1922'de Kurtuluş Savaşı devam ederken "topraklarımızın altında el değmeden duran maden hazinelerimizi kısa zamanda işleterek milletimizin menfaatine açık bulundurmak gerekir" diyerek verdiği önemi ortaya koymuştur. Atatürk 1935'te maden aramalarını yapmak üzere Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü'nü kurmuş, bu kaynakları işletmek için de Etibank kurulmuş. 1978 yılında bor yatakları 2172 sayılı yasayla devletleştirildi. Böylece borla ilgili tüm etkinlikleri devlet adına Etibank üstlenmiş ve aynı zamanda dünyanın en büyük iki bor üreticisinden biri konumuna geçmiş oldu. 1983 yılında ise 2840 sayılı yasa ile kesinlik kazandı. Etibank, bankacılık kısmının özelleştirilmesi ile 1998 yılında Eti Holding A.Ş. adını aldı ve bağlı ortaklarından Eti Bor A.Ş.'ye devredildi. 1978 yılında 660 milyon ton olan rezerv MTA ve Etibank'ın çalışmalarıyla 2,5 milyar tona yükseltildi.

Ne var ki Eti Holding, dünya ham bor tüketiminin %95'ini karşılamakta iken gelirleri yıllardır sabit kalmakta, %30 pay almakta, rakip firma U.S. Borax %70 civarında gelir elde etmektedir. Bunun nedeni, ülkemiz ham ürün ağırlıklı üretim pazarlarken, U.S. Borax ise rafine ve uç ürünler üretilip pazarlayarak payını üst düzeyde tutmaktadır. U.S. Borax kesinlikle ham bor ihracatı yapmamaktadır. Türkiye'nin ihracatı ağırlıklı olarak Amerika ve Avrupa'ya. Uzakdoğu ve Asya bor endüstrisi tamamen Türk borlarına bağımlı. Gerçi Uzakdoğu ve Asya'yı besleyenler, bizden ham bor alanlar. Çünkü oralarda kullanılan teknoloji ve fabrikalar da bunların. Ülkemizden ham bor alanlar, teknolojilerini hammadde kaynağına uzak

Yakıt pillerinde kullanılan hidrojenin üretiminde sodyumborhidrür kullanılması, birçok açıdan diğer yakıtlardan daha avantajlı

bölgelere götürüp oralarda fabrikalar kuruyorlar ancak hammadde kaynağına teknolojilerini getirme yolunu benimsemiyorlar. Çünkü Türkiye ile 1 Trilyon \$'ın üzerindeki ileri endüstri pazarını paylaşmak istemiyorlar.

"Sahip olamıyorsan, kontrol altında tut ve lehine konuşlandır" biçiminde gelişen strateji 20 Aralık 2000 tarihli Özelleştirme Yüksek Kurulu kararında Eti Holding A.Ş.'nin özelleştirme kapsamına alınması ve hazırlık işlemlerinin 6 ay içinde tamamlanması şeklinde zuhur etti. Hiçbir kuruma ve ilgili bakana sorulmadan IMF'ye niyet mektubunda taahhütte bulunuldu. Böylesine değerli bir kaynağın dış borç ödeyebilmek için taze para bulmak gibi bahanelerle gözden çıkarılması sıradan bir özelleştirme uygulaması değildir. Kafkasya ve Ortadoğu halkları için petrol ne kadar vazgeçilmezse, bor madenleri de bizim için o kadar değerli bir kaynaktır. Eşdeğeri yüz milyarlarca \$ ile ölçülen Eti Holding A.Ş.'ne tescilli bütün tapular bu özelleştirme kararının hayata geçmesiyle birlikte anında ve sonunda nihai adres olan gayri milli tekellerin eline geçecektir. Eti Holding'in taşınır, taşınmaz mal varlıklarının aktarılabacağı cüzdan sahibinin uyrukhanesine TC yazılı olsa bile, son cüzdan dönüp dolaşıp aynen 10 yıl önce BP gibi bir petrol tekelinin bütün madencilik şirketlerini 4,3 milyar \$ nakit bastırıp devir almış olan Rio Tinto Corp. gibilerinin cebine girecektir.

Cumhuriyet Senatosu Bor Mineralleri Araştırma Komisyonu tarafından 30 yıl önce karara bağlandığı şekliyle "Türk Milleti, bor yataklarının hakiki ve asli sahibidir." Görüldüğü gibi bu mücadele yeni değil. Bu mücadele bir İngiliz şirketi ile önce Osmanlı Hükümeti sonra T.C. ara-

sında 130 yıldan bu yana sürüp giden, bitmeyen kavgadır. Türk Boraks adıyla kurulan şirket 1950'de 'Türkiye'de bor madeni bitmiştir, 60,000 ton rezerviniz var, rafineri kurmanız gerekmez' diye bir rapor yazar. Ancak Eskişehir-Kırka'da bulunan rezerv 1,5 milyar tondur. Bir zamanlar Sultançayın'ından çıkardıkları bor madenini, alçıtaşı diye ambarlarda tutup kaçak olarak Türkiye'den çıkarırlar şimdi bora ayrılmış alanların ikinci bir madene açılması gibi bir karar (8.madde) çıkarmaya çalışıyorlar.

Bu koşullarda Türkiye bir an önce ham bor ihracatını kesmelidir. Bor tuzlarının devlet eliyle işletilmesini sağlayan 2840 sayılı yasa korunmalıdır. 3213 sayılı maden kanunun 49. maddesindeki düzenleme kaldırılarak bor tuzları işletim hakkının istisnasız bir şekilde devlet elinde toplanması sağlanmalıdır.

İktidarlar değiştikçe değişmeyen kalıcı milli bir bor politikası çalıştırılmalıdır. Ülkemizin çok uluslu tekeller ile rekabet edebilmesi için ocak üretiminden başlanarak, rafine uç ürünler elde edilmesi ve pazarlaması dahil olmak üzere tek elden ve güçlü bir organizasyon gerekir. Bunun için yıllardır uğraşması itibarı ile deneyimli Eti Holding vardır. Rafine ve uç ürün üretmeye yönelik gerçekçi yatırım projeleri hayata geçirilmelidir ki bu da Maden Mühendisleri Odası'nın söylediğine göre birkaç yıl süreli ve yaklaşık 400-450 milyon dolarlık yatırım ile payımız üst seviyelere çıkacaktır.

Kendi içerisinde rahatlıkla hareket edebilen, yatırım kararlarını hızla alabilen (ki 10 ayrı bakanlıktan, 22 ayrı birimden izin almak gerekiyor) pazarlama politikasını rekabet edebilecek bir yapıya kavuşturan ruhsatlar, pazarlama ve fiyatlandırma Eti

Holding'in uhdesinde kalmak kaydıyla, özel sektöre yatırım ortaklığı yapabilen bir mekanizmanın kurulması gereklidir. Ham bor ihracatının kesilmesi bor endüstrisi yatırımları açısından ülkemizi bir cazibe merkezi haline getirecektir. Bu aynı zamanda bor uç ürünleri kullanan ileri teknolojilerin ülkemize gelmesi sonucunu doğuracaktır. Ar-Ge faaliyetlerine özel önem verilerek uç ürün üretmeye yönelik bilimsel çalışmalar organize edilmeli. Üniversitelerle işbirliği yapılarak Bor Teknoloji Enstitüsü ve Bor Teknolojisi Geliştirme bölgeleri kurulmalıdır.

Türkiye bir zamanlar sanayiinin temel yapıtaşı, çeliğin temel girdilerinden birisi olan krom ülkesiydi ki Almanya silah sanayii için, 2. Dünya Savaşı'na bizden aldığı kromlarla girmişti. Ne yazık ki krom cevherlerimiz yıllardır hızla yurtdışına hammadde olarak yol pahasına satılmıştır. Bugün ise yakın vadedeki ülke ihtiyaçlarını ancak karşılayacak düzeye inmiştir.

Biz bir enerji denizi üzerinde otururken peşinden koştuğumuz petrol ve doğalgaz boru hatlarının, doğalgaz çevrim santrallerinin, termik santrallerin, hidroelektrik santrallerin yakın bir gelecekte nimetten ziyade külfet haline gelişini üzülenek izleyebiliriz. Türk borlarının ve toprağının aslı ve hakiki sahibi olarak herkes gözlerini dört açıp üzerine düşeni yapmalıdır.

Natolia'nın kelime anlamı ışığın yükselmesidir. Anatolia ise ışığın yükseldiği yerdir. Umarız biz de insanlık tarihindeki, her manada ileri seviyeye yükselmiş uygarlıklar gibi bazı konuları halledip, bilim ve felsefeye zaman ayırarak Anadolu'yu tekrar ışığın yükseldiği yer yaparız. **T**

***Dişhekimisi**

Kaynaklar:

- 1- Scientific American dergisi / innovations / The Ultimate Clean Fuel / Mayıs 2002
- 2- Devlet Denetim Elemanları Derneği Dergisi, Sayı 108
- 3- Bilim ve Teknik Dergisi / Mayıs 2002
- 4- TBMM Genel Kurul Tutanakları / 57. Birleşim / 29 Ocak 2002
- 5- Maden Mühendisleri Odası Basın Açıklamaları / Bor Madenciliklerimiz / Cumhuriyet Dönemi Madenciliklerimiz / Eti Holding'te neler oluyor / Eti Holding'in Özelleştirilmesi
- 6- www.physicsweb.org
- 7- www.borax.com (Rio Tinto Borax home)
- 8- www.millenniumcell.com

Muğla Dişhekimleri Odası

2002 5. Bilimsel Etkinliği

27-29 Ekim 2002

Martı Resort Hotel

İçmeler/Marmaris

Konaklama

Yerli içkiler dahil tam pansiyon

BİLİMSSEL PROGRAM

28 Ekim 2002 Pazartesi

Protez Yaparken gözden kaçırdıklarımız

Prof. Dr. Mehmet Beyli

A'dan Z'ye Endodonti

Prof.Dr. Sedat Küçükay / Prof.Dr. Raif Erişen

29 Ekim 2002 Salı

Dişhekimliğinde ağız içi lezyonlar tanı ve tedavi yöntemleri Muayenehane pratiğinde acil cerrahi müdahaleleri

Prof. Dr. Hakkı Tanyeri

KURS PROGRAMI

27 Ekim 2002 Pazar

Rubber Dam Kursu

(10 Kişi)

28 Ekim 2002 Pazartesi

Döner aletlerle kanal genişletme teknikleri

(10 kişi)

Kanal doldurma teknikleri (Gutta perka sistemleri)

(10 kişi)

Kanal boyu hesaplanması (Apex locator)

(10 kişi)

Kurslar Prof. Dr. Raif Erişen Başkanlığında Yapılacaktır.

*Kurslara katılacak olanlar yanlarında pulpa odası açılmış dezenfekte edilmiş 2 adet diş getirecektir.

Bilimsel etkinlik TDB SDE Yüksek Kurulu tarafından kredilendirilecek ve katılımcılara sertifika verilecektir.

Etkinlik Merkezi Adres ve Telefonları :

Adres: İsmet İnönü Cad. Nazse İşhanı Kat. 1 Muğla Tel / Fax: 252-212 85 56

Marmaris (Erkin Eroğlu) : Kemaltı Mah. 105.Sok. 6/2 Marmaris Tel: 252-4127164 / Faks: 252-412 71 65

Bursa Dişhekimleri Odası

Son başvuru
23 Aralık 2002

12.GELENEKSEL ULUDAĞ SEMPOZYUMU

BECEREN-KERVANSARAY OTELLERİNDE

	Kayıt Bedelleri	10.11.12 Ocak 2003	9.10.11.12 Ocak 2003
• 2 gün 2 gece tam pansiyon (açık büfe)		Cu.Cts.Pz.	Pr.Cu.Cts.Pz.
• hoşgeldin kokteyli			
• şarap-sucuk partisi-süprizler	Tek Kişilik Odada / Bir Kişi	240 USD	360 USD
• cafe-break – havuz – telesiyey	İki kişilik Odada / Bir Kişi	150 USD	225 USD
• kar makinesi ile kar garantisi	Üç kişilik Odada / Bir Kişi	136 USD	204 USD
• dişhekimisi katılımcılara çanta ve katılım belgesi	Dört kişilik Odada / Bir Kişi	130 USD	195 USD
• bursa odası' nın geleneksel	4-12 Yaş	70 USD	95 USD
konukseverliği eşliğinde	0-3 Yaş	Ücretsiz	ücretsiz

SDE puanı için başvuru yapılacaktır.

*Giriş, Cuma Öğle yemeği ile yapılacaktır.

**Giriş Perşembe öğle yemeği ile yapılacaktır.

Başvuru ve ayrıntılı bilgi için: Bursa Dişhekimleri Odası Aktarhüssam M. Değirmen S. 9/B 16050 Bursa
Telf.: 0224-222 69 69-221 30 39 Faks: 0224-223 53 39

Çanakkale Dişhekimleri Odası

19-20 Ekim 2002

3. Bilimsel Sempozyum

Çanakkale Akol Otel

Prof. Dr. Erdoğan Turgut

Tedavi Planlamasının Esasları

Radyografların Okunmasında Karşılaşılabilecek Hatalar

X Işınlının Zararları ve X Işınlının Zararlarından

Dişhekimisi Hasta ve Çevrenin Korunması

Doç. Dr. Ömer Görduysus

Kanal Dolgu Maddeleri

Kanal Dolgu Teknikleri ve Doldurma

Tükrük İzolasyonu, Giriş Kavimleri ve Kanal Genişletme

SDE Yüksek Kurulu'na kredilendirme için başvurulmuştur.

Kemalpaşa Mah. Hamdi Sok. Borlu Apt. No 29/1 17100 Çanakkale Tel/Fax: 0286 - 214 03 76

Web sitemizdeki SDE bölümüne girmek için kullanacağınız şifre: **kredi**

Soruların yanıtlarını en geç 1 Kasım 2002 tarihine kadar SDE Yüksek Kurulu Ziya Gökalp Caddesi

No:37/11 Kızılay/Ankara adresine mektupla, 0 312 430 29 59'a faksla ya da tdb@tdb.org.tr

adresine e-mail ile gönderen meslektaşlarımızdan en az 7 soruyu doğru cevaplayanlar

6 SDE kredisi almaya hak kazanacaklardır.

Sürekli Dişhekimliği Eğitimi kredilendirilmiş soruları

1- Sabit protetik restorasyonların tutuculuğunda etkili faktörlerden değildir?

- a) Diş preparasyonunun geometrisi,
- b) Simante edilen materyalin tipi,
- c) Yapıştırma ajanının tipi,
- d) Restorasyonun doku yüzeyinin pürüzlülüğü
- e) Hiçbiri

2- Hiperplastik dokulara sahip kretler için en ideal ölçü yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Mukokompresif ölçü
- b) Mukastatik ölçü
- c) Vakustatik ölçü
- d) Selektif basınçlı ölçü
- e) Kapalı ağız tekniği

3- 6 yaşındaki bir çocuğa sağ alt süt V nolu dişine amputasyon yapılacağı zaman hangi tür anestezi tercih edilir?

- a) İnfiltratif anestezi
- b) Mandibular anestezi
- c) İntraligamenter anestezi
- d) Mental anestezi
- e) Topikal anestezi

4- Aşağıdaki diş fırçalama yöntemlerinden hangisi dişeti çekilmesinde tavsiye edilir?

- a) Bass yöntemi
- b) Modifiye Stillman yöntemi
- c) Charters yöntemi
- d) Roll yöntemi
- e) Hastaya bırakılır

5- Serbest sonlu hareketli bölümlü protezlerde kroşe seçimi için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Bar kroşeler tercih edilir.
- b) Çevresel kroşeler tercih edilir.
- c) Kombine kroşe kullanılabilir
- d) Bükme kroşe kullanılabilir

6- Bar kroşe kullanımını engelleyen faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Yumuşak doku konturu
- b) Yakın frenilum ataçmanı
- c) Yüksek seviyeli ekvator hattı
- d) Hepsi

7- Aşağıdakilerden hangisi cam iyomer simanların endikasyonlarından biri değildir?

- a) Okluzal fissür ve çukurların örtülmesi
- b) Anterior ve posterior süt dişlerinin restorasyonu
- c) Tünel kaviteleri
- d) Class IV kavite restorasyonları
- e) Kavite preparasyonu yapmaksızın kama defektli restorasyonlardır,

8- Hangisi üst tam protezler için doğrudur?

- a) Üst anterior frenilum bölgesi olabildiğince geniş açılmalıdır.
- b) Anterior palatinal bölge çok kalın yapılmalıdır
- c) Protezin arka sınırı sert damak üzerinde sonlanmalıdır.
- d) Tüber maksilla protez sınırlarına dahil edilmelidir.
- e) Santral dişler incisiv papilin tam üstünde onumlanmalıdır.

9- Anterior dişlerde uygulanan parsiyel veneer kronun avantajlarından değildir?

- a) Diş yapısını korur,
- b) Marjinlerin dişhekimisi tarafından kolay bitirilmesi, hasta tarafından ise kolay temizlenmesi imkanı verir,
- c) Full kronlardan daha az marjinal bölgeyi kapsar,
- d) Simanın kolay kaçısını sağlar
- e) Vitalite testi uygulanamaz

10- Adhesif köprü tasarımında döküm tutucularda Dikkat edilmesi gereken faktörlerden değildir.

- a) Okluzogingival yönde uygun giriş yolu sağlanmalıdır.
- b) Proksimal bölgede tutucu yapılar oluşturulmalıdır.
- c) Dişin çevresini 180o veya daha fazla sarmalıdır
- d) Destek dişte maksimum bağlantı alanı oluşturmalıdır.
- e) Hiçbiri

CEVAPLAR (Doğru cevabı daire içine alınız)

- 1. a b c d e
- 2. a b c d e
- 3. a b c d e
- 4. a b c d e
- 5. a b c d e

- 6. a b c d e
- 7. a b c d e
- 8. a b c d e
- 9. a b c d e
- 10. a b c d e

Adı Soyadı :

Adresi :

İmzası :

TDBD 68. Sayı CEVAP ANAHTARI

1.E Tam protezlerde seçilen ölçü maddesi ölçünün netliği ve protezin tutuculuğu üzerinde doğrudan etkilidir. Kretleri oluşturan alveolar kemik ve yumuşak dokuların durumuna göre ölçü maddesi seçilmelidir. Ağız tabanının durumu kaide plağının sınırlarını belirlerken önem kazanmaktadır.

2.D İlk 24 saatte bakteri invazyonu çok az olduğundan ve ekspoz sahası küçük olduğundan direkt kuafaj uygulaması yapılmalıdır.

3.E İdame fazının amacı, dental ve oral dokuların sağlığını sürekli kontrol altında tutmak ve hastalığın tekrarlanmasını önlemektir.

4.A Sabit protetik restorasyonlarda, kaybedilen dişe en çok benzeyen gövde tasarımı " saddle " tipi gövdedir. Bukkal ve palatinal/lingual mukozaya temas eder şekilde, bukkopalatinal/bukkolin-gual yönde içbükey, mesiodistal yönde dışbükey olarak eğer şeklinde tasarlanmış bu gövde şeklinde en önemli dezavantaj hijyen zorluğudur.

5.C Daimi simantasyon amacıyla çinkooksit öjenol simanlar kullanılmazlar. Bu tip simanlar üstün biyolojik özelliklerine karşın fiziksel özelliklerinin yetersizliği, buna bağlı olarak dayanıklılıkları ve akıcılıklarının azlığı nedeniyle geçici amaçlı kullanılırlar.

6.B Kroşelenmesi istenen diş yeterli undecut'a sahip olmadığında; tutucu başka bir dişe yerleştirilebilir veya kron restorasyonu ile tutucu bir alan oluşturulabilir.

7.C Hareketli bölümlü protez planlamasında, ön dişlerin stabilizasyonu ve indirekt tutuculuk için ana bağlayıcıya ihtiyaç duyulan vakalarda, lingual bar yerine lingual plağın kullanılması gerekir

8.C Cam İyonomer simanların en büyük avantajı, flor salarak sekonder çürükleri önlemektir.

9.D Kavite tabanında kalan sağlıklı dentinin kalınlığıdır.

10.E Diabetes Mellitus hastalarında profilaktik antibiyotik uygulamasına gerek yoktur.

KREDİLENDİRİLEN ETKİNLİKLER

TDB – SDE Yüksek Kurulu tarafından değerlendirilen etkinlikler:

Çanakkale Dişhekimleri Odası	Tel: 0286.214 03 76
Etkinliğin Adı : Eğitim Semineri	
Etkinliğin Tarihleri : 21-22.09.2002	
Edirne Dişhekimleri Odası	Tel: 0284.212 09 81
Etkinliğin Adı : Bilimsel Toplantı	
Etkinliğin Tarihi : 22.09.2002	
Bursa Dişhekimleri Odası	Tel: 0224.222 69 69
Etkinliğin Adı : Eylül 2002 SDE Semineri	
Etkinliğin Tarihi : 23.09.2002	
İzmir Dişhekimleri Odası	Tel: 0232.483 68 88
Etkinliğin Adı : Bilimsel Pazarlar	
Etkinliğin Tarihleri : 29.09.2002	
Zonguldak Dişhekimleri Odası	Tel: 0372.251 56 24
Etkinliğin Adı : Sürekli Dişhekimliği Eğitimi	
Etkinliğin Tarihi : 28.09.2002	
Tekirdağ Dişhekimleri Odası	Tel: 0282.263 54 55
Etkinliğin Adı : Bilimsel Etkinlik	
Etkinliğin Tarihi : 21.09.2001	
Isparta Dişhekimleri Odası	Tel: 0246.218 19 93
Etkinliğin Adı : 14.Bilimsel Etkinlik	
Etkinliğin Tarihleri : 22.09.2002	
Isparta Dişhekimleri Odası	Tel: 0246.218 19 93
Etkinliğin Adı : 15.Bilimsel Etkinlik	
Etkinliğin Tarihleri : 20.10.2002	
Uşak Dişhekimleri Odası	Tel: 0276.224 13 32
Etkinliğin Adı : Kron Köprü Protezleri	
Etkinliğin Tarihleri : 14.09.2002	
Uşak Dişhekimleri Odası	Tel: 0276.224 13 32
Etkinliğin Adı : Kron Köprü Protezleri	
Etkinliğin Tarihleri : 12.10.2002	
Kocaeli Dişhekimleri Odası	Tel: 0262.321 02 77
Etkinliğin Adı : Meslek İçi Eğitim Semineri	
Etkinliğin Tarihleri : 05.10.2002	
Mersin Dişhekimleri Odası	Tel: 0324.328 93 08
Etkinliğin Adı : Ekim Ayı Bilimsel Etkinliği	
Etkinliğin Tarihleri : 05.10.2002	
Sakarya Dişhekimleri Odası	Tel: 0264.278 81 91
Etkinliğin Adı : SDE Bilimsel Komisyon Etkinliği	
Etkinliğin Tarihleri : 06.10.2002	
Yeditepe Ü.D.F	Tel: 0216. 363 60 44
Etkinliğin Adı : Oral ve Maksillofasial Cerrahide Güncel ve İleri Görüşler.	
Etkinliğin Tarihi : 18-20.10.2002	

Kongre - Kurs - Sempozyum**Amerikan Oral Ve Maksillofasial Cerrahi Derneği
Yıllık Kongre Ve Sergisi**

5 Ekim 2002 Şikago – Illinois (ABD)
Tel: +1 (847) 678 62 00
E-mail: hlarkin@aaoms.org

Marakeş 2002

03-06 Ekim 2002 Marrakech (Fas)
Tel: +212 2 22 02 86
E-mail: drmahir@iam.net.ma

Milano Fuarı

08-12 Ekim 2002 Milano (İtalya)
Tel: +3902 467 51 01
E-mail: foreignoffice@unidi.it

Slovakya Dişhekimliği Günleri

09-10 Ekim 2002
E-mail: bbazikova@incheba.sk

FDI Sürekli Eğitim Programı

16-17 Ekim 2002 Şanghay (Çin)
E-mail: reall@pacific.net.sg

4. Dünya Dişhekimliği Gösterisi

18-20 Ekim 2002 Yahohama (Japonya)
Tel: +81 (0) 3 5842 22 85
E-mail: mb@quint-j.co.jp

ADA Yıllık Olağan Kongresi

19-22 Ekim 2002 New Orleans (ABD)
Tel: +1 (312) 440 26 58
E-mail: annualsession@ada.org

22. Yunan Dişhekimleri Birliği Kongresi

25-27 Ekim 2002 Kos (Yunanistan)
E-mail: ladin@superonline.com

**5. Uluslararası Ağız Diş Sağlığında
Dişhekimliği Yasaları ve Hasta Hakları**

31 Temmuz – 3 Ağustos 2003
Creighton Üniversitesi
Omaha (Nebraska) A.B.D.
WWW.IDEALS.AC

Kısa...Kısa...Kısa...Kısa...**Bayan Dişhekimini Aranıyor**

Polikliniğimizde birlikte çalışacağımız bayan dişhekimleri aranmaktadır.
Müracaat: VIP Medikal Hizm. Ltd.
Gazipaşa Bulvarı 4/7 Seyhan / Adana
Tel: 0322 459 11 49-458 74 92
İlgili: Dişhekimisi Zafer Ersalan
GSM: 0532 312 72 12

Satılık

2. el İtalyan malı Otoklav
Alman malı sterilizatör
Paketleme makinesi
Cila motoru
Tel: 0212 635 77 27

Vefat

Kocaeli Dişhekimleri Odası üyesi
meslektaşımız Mikat Yüksel
11 Eylül 2002'de geçirdiği trafik kazası
sonucu vefat etmiştir.
Ailesi ve yakınlarının acısını paylaşır,
baş sağlığı dileriz.

Vefat

İstanbul Dişhekimleri Odası üyesi
meslektaşımız Mehmet Uncu geçirdiği bir
kalp krizi sonucu 3 Eylül 2002 tarihinde
vefat etmiştir. Ailesi ve yakınlarının
acısını paylaşır, baş sağlığı dileriz.

Vefat

İstanbul Dişhekimleri Odası üyesi
meslektaşımız Mejat Başbahçıyan 18
Eylül 2002 tarihinde vefat etmiştir. Ailesi
ve yakınlarının acısını paylaşır, baş
sağlığı dileriz.

Vefat

İstanbul Dişhekimleri Odası üyesi
meslektaşımız Kaynak Çakıroğlu
3 Eylül 2002 tarihinde vefat etmiştir.
Ailesi ve yakınlarının acısını paylaşır, baş
sağlığı dileriz.

TDB

10. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi

17-21 Haziran 2003
Antalya

Tel: 0242 237 52 52 / Fax: 0242 237 55 58

YENİ

Ne sağıktan vazgeçin, ne beyazlıktan...

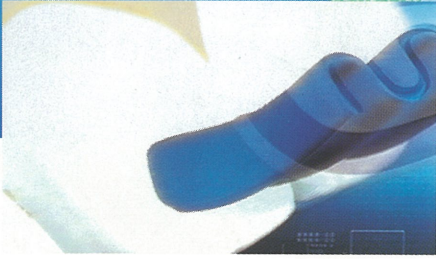
Yeni İpana Beyaz Koruma dişinizi
çürük, plak ve tartara
karşı tam anlamıyla korurken,
ekstra beyazlık da kazandırır.

Bembeyaz gülüşler
koruma altında.

Yumuşak
beyazlatıcı
şerit

Beyazlığın şekli değişti!

Signal teknolojisi diş fırçasını baştan yarattı.
İlk defa bir diş fırçasının dişleri beyazlatmak için "yumuşak
beyazlatıcı şeridi" var.

Beyazlatıcı Sistem diş fırçası diğer diş fırçalarında bulunmayan yumuşak beyazlatıcı şeridi ile
diş yüzeyinde oluşan lekeleri diş ve dişetlerine zarar vermeden
% 87 oranında çıkarır.

Özel kıl yapısı dişleri derinlemesine temizler,
bakteri plağını yok eder.

Beyazlatıcı Sistem diş fırçası
beyazlığıyla gülüşlere ışıltı katar...

Signal[®]
Beyazlatıcı
Sistem

Türkiye'nin ilk beyazlatıcı diş fırçası.